

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 31-32 (1538-1539) 1979 RUGPJUTIS-AUGUST 2 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 30 ct.

Dangus dar negriūva

Šių metų JAV ir Kanados lietuvių mokytojų studijų savaitėje pagrindinė tema buvo mūsų lietuviškųjų mokyklų išlikimas, nes mokinių skaičius abiejose kraštuose tolydžio mažėja. Iškelta eilė priežasčių ir bandyta įsiekoti priemonių būklei pagerinti. Priežasčių yra tokių, kurių negalime pakeisti, ir tokių, kur mūsų pastangos gali būti veiksmingos. Prie nepakeičiamų priežasčių priklauso gimimų mažėjimas visame Vakarų pasaulyje. Juo augščiau žmogus kyla civilizacijoje, juo daugiau ima rūpintis tik pats savimi, vengdamas betkokių pasiaukojimų, įskaitant ir vaikų auginimą. Blėsta ir tautinio pasiaukojimo motyvai. Jau praėjo laikai, kai pvz. Kvebeko prancūzai sėkmingai kovojo su angliais savo šeimų gausumu. Viešųjų mokyklų klasių skaičius mažėja, kasmet atleidžiama iš darbo šimtai mokytojų. Tas pats malūnas pradeda malti ir mūsų mokyklas. Mums yra atviras aplinkinis kelias būklei pagerinti, būtent, sutelkti visus mūsų mokyklinio amžiaus vaikus į lietuvišką mokyklą. Stabtelėkime tad prie priežasčių, kurios sulaiko kaikiuriuos vaikus namie.

PAGRINDINĖ priežastis yra kylantis mūsų jaunų tėvų abejingumas lietuviškai mokyklai. Yra jau tokių tėvų, kurie pradeda atsiriboti ne tik nuo lietuviškos mokyklos, bet ir nuo lietuviybės. "Kam to reikia, — sako jie. — Iš lietuviybės duonos nevalgysi." Tokiai būklei esant, ne daug ką padeda ginčijimasis ar barimas. Daug veiksmingesnis būdas yra sudaryti sąlygas, palengvinančias vaikų vežiojimą į mokyklą. Pavyzdžių duoda anglų mokyklos, ypač sektų. Jos vaikus paima iš namų ir parveža autobuseliais, kuriuos parūpina mokyklų organizatoriai. Reikia jau labai prieš lietuvių užkietėjusių tėvų, kurie neleistų vaiko į mokyklinį autobuselį, privaziavusį prie durų. Kiti mokyklinio amžiaus vaikai lieka namie dėlto, kad vaikystėje neišmoko lietuviškai kalbėti. Tėvai gal juos ir išleistų į mokyklą, bet bijo, kad nebūtų dėl savo kalbos atstumti ar net sugėdinti. Jeigu tinkamai susirūpiname lietuviškai nekalbančiais vaikais, tai mokinių skaičius mokyklose nedaug temaztų, o gal net padidėtų, kaip tai rodo praktika kaikiuriuose apylinkėse. Mokinių skaičių pakelia ir didesnis dėmesys priešmokyklinio amžiaus vaikams. Nuo seno dėl specialistų trūkumo buvome įpratę steigti atskirus vaikų darželius, ir tai tik vaikams nuo 5 metų. Dabar jau yra prasidėjęs judėjimas turėti vaikų darželius prie mokyklų, ir tai ne viena, o du: 3-4 metų ir 4-5 metų vaikams. Darželių turėjimas mokinių skaičių padidina, nes yra vaikų, kurie tik per mokyklos darželį ateina į pirmąjį skyrių. Didelis mokyklos priešas yra ir jaunų šeimų išsikėlimas iš didžiųjų centrų ne tik į priemiesčius, bet netgi į atskiras vietas, iš kurių į mokyklą yra labai toli, kartais net šimtas kitas mylių. Jeigu šeima atsidūrė nuo mokyklos nepasiekiamame nuotolyje, tačiau netoliese gyvena viena kita lietuvių šeima su vaikais, tenka organizuoti mokyklos pakaitalą — židinėlį, į kurį paeiliui suvežami arčiau gyvenantieji vaikai. Tokie židinėliai vis dėlto turėtų ryšį su artimiausia mokykla, iš kurios ateitų pagalba priemonėmis ir gal net vizituojančiais mokytojais.

BLOGIAUSIAS atvejis, kai lietuvių šeima atsiduria viena, toli nuo kitų, lyg sala vandenyne. Yra didelė tautinė nuodėmė tokią šeimą palikti vieną Dievo valiai. Tokia šeima turi būti žinoma ar tai artimiausiai Bendruomenės apylinkėi, ar tai lietuviškai parapajai. Jeigu nežinoma, turi bandyti susirūšinti pati, o kai jau ryšys surastas, turėtų susilaikyti tokios pat globos, kaip ir minėtieji kelių šeimų židinėliai. Nepamirštinai ir senelių vaidmuo. Kol seneliai gyvena su jaunaisiais kartu arba netoliese, jų vaidmuo lietuvių išlaikyme yra didelis, nors iš šalies ir ne labai matomas. Jeigu jaunieji išsiskiria į tolimesnes vietas, pasiimdami su savimi senelius, tai šie pastarieji užima senosios vargo mokyklos mokytojų vietą. Jei seneliai gyvena toli, reikėtų nepagalvoti išlaikyti vaikams bent telefonu su seneliais pasikalbėti lietuviškai arba užregistruoti senelių pasakojimus į magnetofoninę juostą ir persiųsti vaikams pasiklausyti. Stotika kaikiurių bandyta praktika rodo, kad vaikai mieliau klausosi senelės balso, negu žiūri kurio nors kvaio filmo televizijoje. Lietuvis išdringumui nėra galo, bet straipsnio rėmai verčia baigti šia išvada: ant lietuviškųjų mokyklų dangus dar negriūva; jis negrius, jeigu kiekvienas atliksime savo netaip jau sunkią tautinę pareigą.

A. Rinkūnas

KANADOS ĮVYKIAI

Vėl pabrango paskolos

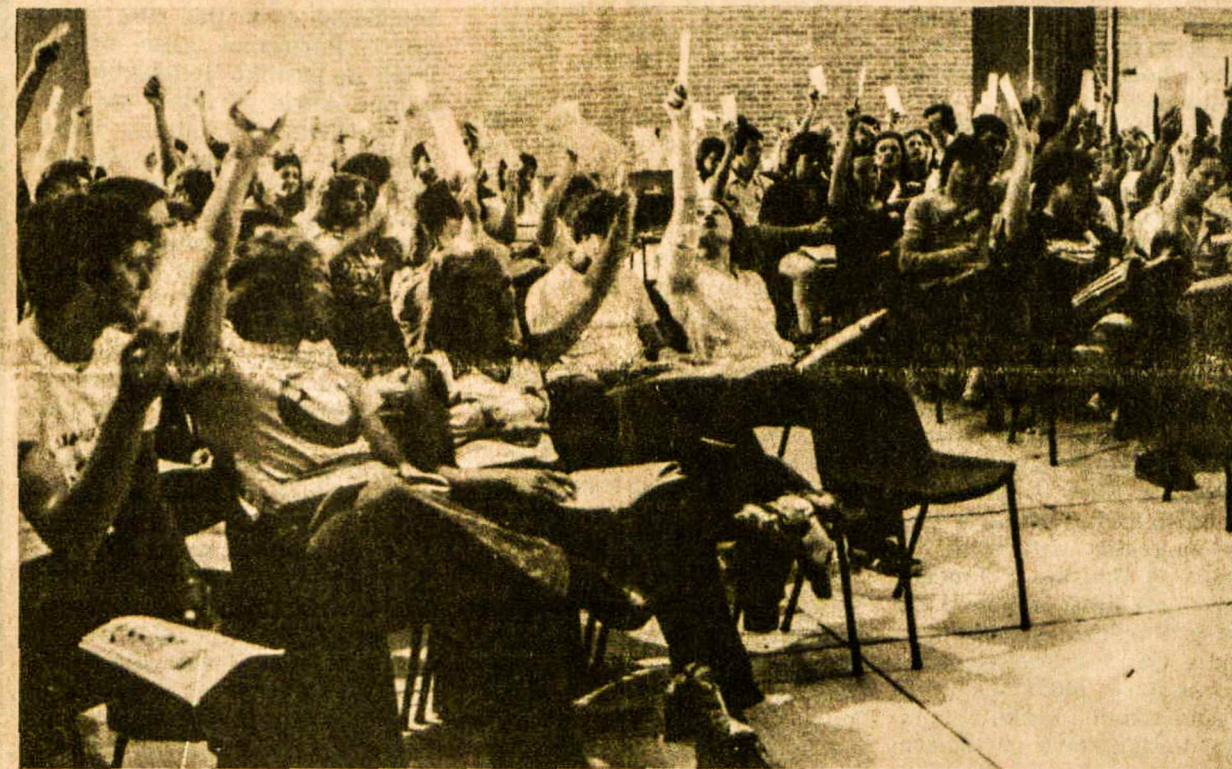
Valstybinis Kanados bankas vėl padidino palūkanas nuo 11,25% iki 11,75% paskoloms, kurias jis duoda kitiems bankams Kanadoje. Pastarieji tuo jau pat pakėlė savo palūkanas iki 12,5% firmoms bei kanadiečiams duodamoms paskoloms. Tai yra jau aštuntas paskolų pabranginimas nuo 1978 m. kovo mėnesio. Tada Kanados bankas už paskolas imdavo tik 7,5% palūkanų. Šią paskolų branginimo karuselę sukelia palūkanų didinimas federaciniame JAV rezervų banke, kur jos dabar pakilo iki 10%. Naujasis Kanados finansų min. J. Crosbie, kadaise dėl paskolų branginimo kritikavęs J. Chretieną, dabar prisipažino, kad kito kelio nebėra. Priešingu atveju bū-

tų sumažėjusios užsienio investicijos Kanadoje ir sukėlusios dar didesni kanadiško dolerio kritimą. Užsienio kapitalo įplaukos yra būtinos Kanadai, kurią smaugia vis didėjantis prekybos bei ryšių su užsieniu deficitas. Gaminių prekyboje Kanada turi metinį \$3,5 bilijono balansą savo naudai, tačiau šių sumų deficitu paverčia užsienio išsiuntimais bendrovių dividendai, ten paliekami kanadiečių turistų doleriai. Pernai bendras Kanados su užsieniu atsiskaitymo balansas atnešė \$5,2 bilijono deficitą, kuris šiomet, finansų ministerio J. Crosbie teigimu, pakils iki \$7 bilijonų.

Pagyrimo laikraščių puslapiuose susilaukė naujoji Kanada (Nukelta į 6 psl.)

IV PLJ Kongreso atstovai ir svečiai Britanijos sostinėje Londone su gėlių vainiku ir Lietuvos trispalve ruošiasi žygiuoti prie Nežinomo kareivio paminklo. Nuotr. Romo Kyno

Kongresinėje stovykloje Strawberry Hill, netoli Londono, atstovai balsuoja už pasiūlytą nutarimą. Nuotr. R. Kyno

Pirmieji pranešimai iš kongreso

IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas Europoje jau yra istorijos puslapiams atiduotas įvykis. Jis buvo pradėtas liepos 11-18 d. d. Anglijoje ir užbaigtas liepos 19-28 d. d. Vokietijoje. Lig šiol "T2" pasiekė tik pirmieji bendro pobūdžio pranešimai iš Anglijos. Išsamesnių rašinių apie atskirus kongreso renginius tikimės gauti ateityje. RED.

KETURIOLIKA VELIAVŲ

Po Anglijos dangum plevėsavę 14 vėliavų, priklausantių toms šalims, kurių jaunimo atstovai ir dalyviai susirinko į St. Mary's kolegiją Strawberry Hill, netoli Londono, pradėti kongresinės stovyklos. Išsiriškia-vo jaunimas iš Argentinos, Australijos, Brazilijos, D. Britanijos, Italijos, JAV, Kanados, Kolumbijos, Prancūzijos, Šveicarijos, Urugvajaus, V. Vokietijos ir Venecuelos su savo vėliavomis, o viduryje buvo nepriklausomas Lietuvos vėliava, visus jungiantis tėvų žemės simbolis.

Susipažinę su stovyklos vadovybe bei tvarka, stovyklautojai ir svečiai buvo pakviesti į priėmimą, kurį jiems surengė St. Mary's kolegijos direktorius kun. Beirne. Po to prasidėjo iškilminga vakarienė ir oficialus IV PLJ Kongreso uždarymas. Jo pirm. Andriui Smitui plaktuku posėdžiui vesti įteikė buvusių kongresų pirmininkai — R. Sakadolskis (II PLK) ir kun. A. Saulaitis, SJ (III PLJK). Sveikino: vysk. A. Deksnys, Lietuvos atstovas D. Britanijai V. Balickas, PLB valdybos pirm. V. Kamantas, PL Jaunimo Sąjungos pirm. G. Juozapavičiūtė, Britanijos LB pirm. S. Kasparas, Kanados LB pirm. J. R. Siemanavičius, D. Britanijos Lietuvių Sąjungos pirm. J. Alkis.

Po vakarienos dr. R. Petrauskas supažindino su jaunimo anketų duomenimis, kurie buvo surinkti pirmuosiuose trijuose kongresuose ir ruošiantis ketvirtajam: lietuvių kalbos vartojimas jaunimo eilėse smarkiai susilpnėjęs, merginos labiau nori kurti lietuviškas šeimas, negu vaikinai, vyresnieji (25-30 m.) daugiau bendrauja su lietuviais už jaunesniuosius.

Liepos 14 d. Queen Elizabeth salėje, Londono centre, įvyko iškilmingas koncertas, sutraukęs beveik 1.000 dalyvių. Jis pradėtas įvadinio kongresinės stovyklos viršininko A. Vilčinsko žodžiu. Gražiai skambėjo Toronto "Volungės" dainos, pajavintinos choreografija. Kelias įdomias kompozicijas atliko fleitininkas Petras Odinis ir pianistė Raminta Lampsytė. Po pertraukos scena buvo užleista Montrealio ansamblui "Gintaras", kuris buvo atvežęs tautinių šokių, muzikos, dainų ir poezijos pyne, įremintą į K. Donelaičio "Metus". Gintariečių pasirodymas gražiai atspindėjo atskirus metų laikus. Dalyviai labai nuosirdžiai sutiko visus menininkus.

Kongresui pasibaigus, visi jo dalyviai, išsiriškia-vo prie savo šalių vėliavų, pradėjo žygiuoti prie Nežinomo kareivio kapo. Ten buvo padėtas gėlių vainikas, sugiedota giesmė "Marija, Marija" ir Lietuvos himnas. Diena užbaigta šokių vakaru Kensington Town Hall salėje.

Liepos 15, sekmadienį, 2 v. p. p., stovyklautojai ir svečiai susirinko gražioje Brompton Oratory šventovėje dr. V. Vasyliūno vargonų rečitaliui. Mišias su kunigais koncelebravo Euro-

pos lietuvių vysk. A. Deksnys, giedant Toronto "Volungei". Visi pamaldų dalyviai sugiedojo Tautos himną.

Kongresinės stovyklos programa buvo įdomi, gerai paruošta. Atskiruose būreliuose stovyklautojai susipažino su liaudies architektūra, audimu, lietuvių kalba, tautiniais šokiais, liaudies papročiais. Vakais vyko būrelių pasirodymai bei diskusijos. Liepos 17 d. visi buvo įjungti lietuviškų vestuvių inscenizacijon, kuri praturtino lietuvišką stovyklautojų sąmoningumą.

D. Juozapavičiūtė

PREMIJOS ŽURNALISTAMS

Kongreso atidarymo iškilmėse Londone liepos 11 d. buvo įteiktos žurnalistinės premijos Europos lietuvių jaunuliams už jų reikšmingą lietuviškojo spaudoje. Konkurso mėcenatai — pasižymėjęs D. Britanijos visuomenininkas P. Varkala ir Šveicarijos lietuvių veikėja dr. J. Pečiulionytė.

Premijas laimėjo: jaunas inž. Jonas Podvoiskis iš Mančesterio — 200 svarų, Bonnos universiteto studentas Kęstutis Ivinskis — 100 svarų ir Nottinghamo universiteto studentė Ona Virbickaitė — 100 svarų.

Pažymėtina, kad O. Virbickaitės rašinys "Anglijos lietuvių jaunimas laukia" buvo atspausdintas "Tėviškės žiburių" birželio 14 d. laidoje, "Jaunimo žiburių" skyriuje. J. Vilčinskis

KANADOS ATSTOVYBĖJE

Prieš vykdam į IV PLJ Kongresą, Kanados atstovai numatė apsilankyti jos atstovybėje Londone, susitikti su pareigūnais, (Nukelta į 6-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

INFLACIJOS BANGA SKAUDŽIAI PALIETĖ DVI KOMUNISTINES ŠALIS — Vengriją ir Čekoslovakiją. Liepos 23 d. Vengrijoje duona pabrango 50%, mėsa — 30%, pienas bei jo gaminiai — 20%. Vyriausybės nutarimu elektra buvo pabranginta 51%, alyva pastatams šildyti — 30%, akmenis anglis — 25%. Įvestas atlyginimų bei pensijų padidinimas yra per mažas padengti kainų pakėlimo atneštos išlaidoms. Maisto kainos Čekoslovakijoje nebuvo palietos, bet už benzina ir elektrą reikės mokėti 50% daugiau, už vaikų drabužius ir avalynę — net 200%. Čia taip pat pabrangintos pašto ir telefono paslaugos. Oficialiai teigiama, kad kainų padidinimą padiktavo iš užsienio įvežami gaminiai, ypač nafta iš arabų šalių. Sovietų Sąjunga savo satelitams sumažino naftos ir natūralių dujų tieki-

mą, pasiūlydama susidariusį skirtumą pirkti Artimuosiuose Rytuose. Dėl ekonomijos sulėtėjimo Vakarų pasaulyje į jį dabar eksportuojama gerokai mažiau komunistinių valstybių gaminių. Neišvengiamas kainų padidėjimas didžiausią galvosūkį sudaro Lenkijai, kur paskutinis žingsnis šia kryptimi baigėsi atviromis riaušėmis ir visiška kompartijos vadų kapituliacija. R. Vokietijos kompartija taip pat pabrangino kurą ir degalus bei kaikiurius gaminius. Bilietai vietiniams skrydžiams lėktuvais pabrango net 59%. R. Vokietijoje taip pat smaugia sulėtėjęs eksportas užsienin, o importo nebus įmanoma išvengti, nes šią vasarą išryškėjo didžiulis mėsos trūkumas. Užsieniečiai turistai yra pastebėję ilgą vokiečių eilę prie mėsinės, daugelis restoranų iš savo valgiaraščių jau išbraukė karštus mėsos patiekalus.

Mažina išlaidas

Naujoji Britanijos premjerė M. Thatcher nutarė sumažinti biudžetines savo vyriausybės išlaidas \$10 bilijonų. Detalės paaiškės rudenį, tačiau jau dabar žinoma, kad teks atleisti apie 10% valdžios tarnautojų, pabranginti nuomą namuose, kuriems buvo susilaukta valdinės paramos. Mokyklose vaikai turės daugiau mokėti už priešpiečius. Sveikatos drauda pabrangins akinius, dirbtinius dantis ir netgi vaistus, geležinkelis — keliones traukiniais. Laiųv statybos pramonė bus sumažinta trečdaliu, o pusė suvalstybtos aviacinės pramonės bus parduota. Išlaidų apkarpmą premjerė M. Thatcher pasirinko dėl kasmet sparčiai augančių mokesčių, kurie darosi nepakeliami gyventojams.

Popiežiaus kelionės

Vatikano pranešimu, popiežius Jonas Paulius II rugsėjo 29 d. lankysis Airijoje, o spalio 2 d. — Niujorke ir tars žodį Jungtinėse Tautose. Airijoje jis nori užsukti į Knock kaimelį, kur 1879 m. įvyko Marijos apsi-reišimas. Galimas dalykas, buvo planuotas Jono Pauliaus II apsilankymas ir S. Airijoje, bet jo teko atsisakyti dėl protestantų bei jų šovininistinio pastoriaus I. Paisley sukeltos triukšmo. Britanijos premjerė M. Thatcher pareiškė, kad popiežiaus būtų mielas svečias S. Airijoje ir kad

kariuomenė yra pajėgi garantuoti jo saugumą. Kanados katalikų vyskupų konferencija po piežiui Jonui Pauliui pasiuntė oficialų kvietimą užsukti ir Kanadon.

Gražino teritoriją

Izraelis, vykdydamas sutartį su Egiptu, gražino 2.500 kv. mylių teritoriją prie Abu Rudeiso oazės, Sueso įlankos pakrantėje. Didžiausią problemą sudarė pasibaigęs Jungtinių Tautų kariuomenės Sinajuje mandatas, kurio pratęsimą saugumo taryboje buvo pasirošusi vetuoti Sovietų Sąjunga. JAV ir sovietų diplomatams pavyko sutarti kompromisą — taikos sutarties vykdymą prižiūrės nedidelė grupė neginkluotų stebėtojų. Izraelio premjeras M. Beginas vėl atsidūrė ligoninėje dėl mažyčio kraujo krešulio smegenų arterijoje. Pavojaus jo gyvybei nebėra, bet 30% sumažėjo dešinės akies regėjimas, 10% — kairės. Prancūzų Rivieroje šūvių į veidą buvo sunkiai sužeistas vienas palestiniečių PLO organizacijos vadų — Z. Mohsenas. Atentatininkui pavyko pabėgti. Kas atentatą organizavo, tebėra nežinoma. Z. Mohseno mirtis ligoninėje sukėlė naują įtampą Artimuosiuose Rytuose. Viena arabų grupė už jo mirtį žada atsilųginti Egipto prez. A. Sadato nužudymu.

Studentų kovos

Spaudoje buvo pasirodę pranešimų apie kruvinas kiniečių ir užsieniečių studentų kovas Sanghajaus tekstilės institute. Juos dabar oficialiai patvirtino Kinijos žinių agentūra "Ksinhua". Ligoninėn teko nuvežti 18 užsieniečių studentų ir 24 kiniečius. Vienas užsieniečių dar ir dabar yra ligoninėje. Dėl šio susikirtimo demonstracijas Pekinge surengė užsieniečiai studentai. Didžiąją jų dalį sudaro negrai iš Afrikos valstybių. Maroko ambasadoriui jie skundėsi rasine diskriminacija, blogomis gyvenimo sąlygomis. Prieš susikirtimą buvo suimtas ir savižudis kalėjime išlaikytas vienas studentas iš Mauritanijos už kiniečių merginų prievartavimą. Jis buvo gražintas Mauritanijon. Panašių problemų su negrais studentais yra turėję ir sovietai Maskvoje. Ten rusams studentams taip pat nepatinka tokių užsieniečių artimesni ryšiai su rusaitėmis.

Šiame numeryje:

Dangus dar negriūva
Lietuviškųjų savaitgalio mokyklų problemos

Pirmieji pranešimai iš kongreso

Graži IV PLJK pradžia Britanijoje

Jo vizitas palietė ir Lietuvą

Pagrindžio komentari apie Jono-Pauliaus II kelionę Lenkijon

Savonorių kovos su bolševikais

Petro Gudelio atsiminimų knyga

Kanados Lietuvių Fondo tūkstančiai

Pasikalbėjimas su KLF pirm. dr. A. Pacevičium

Slaptas atsišaukimas Vilniuje

Varžoma lietuvių kalba ir spauda

Šimtai straipsnių, kelios knygos

Penktosios žurnalisto Kazimiero Čihiro mirties metinės

Marksistiniai atspalviai "Katedroje"

Kritiškas žvilgsnis į Justino Marcinkevičiaus dramą

Sol. L. Šukytė Otavos festivaly

Puikiai atliktas Lizos vaidmuo P. Čaikovskio "Pikų damoje"

Dvilypiai Kanados piliečiai?

Neapdairus pilietybės įstatymo pakeitimas

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$14, pusmetinė — \$7.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$14.00 per year, \$7.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Jo vizitas palietė ir Lietuvą

Pogrindžio žurnalas "Alma Mater" š.m. liepos-rugpjūčio nr.
apie popiežiaus Jono-Pauliaus II lankymąsi Lenkijoje

(...) 1. Lenkija, turinti 35 milijonus gyventojų, akivaizdžiai pademonstravo visam pasauliui, kad šalyje, kur ateizmas yra visai proteguojamas ir paskelbtas valstybine ideologija, katalikybė, jei tik ji apėmusi visą tautą, tampa jėga, kur ateizmas, net ir visai ramstomas valstybinėmis priemonėmis, patiria aiškų pralaimėjimą ir pasirodo visame savo dvasiniame skurdume.

2. Tauta, suvienyta krikščioniškos pasaulėžiūros, yra toji jėga, kuriai bejėgiai priešintis betkokie režimai ir net svetimųjų imperialistinių valstybių diktatai. Tokiam galvojimui davė pagrindą ir ta aplinkybė, kad Lenkijos komunistinė valdžia teko nemažai derėtis su Maskva dėl popiežiaus kelionės į Lenkiją ir dėl jos pasekmių. Tuo nenorima pasakyti, kad lenkų valdžia norėjo o tik Maskva priešinosi. Lenkų komunistinė valdžia tik geriau suprato, kas būtų, jei paklaustyti Maskvos ir sukludytų popiežiaus apsilankymą.

3. Popiežiaus Jono-Pauliaus II žodžiai apie Bažnyčios hierarchijos vaidmenį, Lenkijai netekus nepriklausomybės, gyvai atliepė analogišką Lietuvos padėtinę tik 19 šimtmečyje, bet ir šiuo metu. Valančius pradėjo kovą susisąukę su dabartine situacija, kur daugybė K. Bažnyčios dvasininkų lyg ir stoji į tą vietą, kur laisvės sąlygomis galėtų darbuotis ir kiti. Baranaukas, Valančius, Jakštas, Maironis, Vaižgantas, M. Reinsys, I. Steponavičius, V. Sladkevičius, K. Garuckas, Svarinskas ir daugelio kitų pavardės buvo minimos, svarstant minėtą popiežiaus teiginį.

4. Gyvai buvo svarstomi tie momentai, kai popiežių sutikdavę tūkstančiai ir net milijonai žmonių. Tai nebuvo vien nuostaba, kad štai iš visų Lenkijos kampelių susirenka milijonai, ir, nesirūpindami nakvyne, išsilaikę naktį praleidžia po atvirų dangumi. Išvada gilesnė: šie žmonės taip doro niekieno nevertiami, neraginami, o, atvirkščiai, vienokia ar kitokia forma, gal netaip jūliai, kaip Lietuvoje, bet visdėlto valdžiai nepageidaujant. Ir savaime kilo mintis: kokia jėga ta krikščionybė, jei ateistinė propaganda, diegiama dešimtmečiais, taip gėdingai pasirodė bevaisė. Kas atsitiktų su visokiomis komunistinėmis demonstracijomis, mitingais ir "rinkimais", jei žmonės galėtų patys nuspręsti — dalyvauti ar ne, nebijodami jokių pasekmių?

5. Popiežiaus Jono-Pauliaus II žodžiai, kad Bažnyčia eina į pasaulį tarnauti, ginti žmogaus orumo ir teisių, Lietuvoje nušakmėjo kaip iššūkis imperia-

listinėms valstybėms, konkrečiai TSRS. Šiuo metu Lietuvoje tokia padėtis, kad žodžiai — imperializmas, totalitarizmas... — be komentarų asocijuojasi su TSRS. Kai kalbama apie išnaudojimą, pavergimą, šiuo metu lietuviui kyla asociacijos ne apie socialinį-ekonominį kurį nors režimą nepriklausomoje valstybėje, bet pirmiausia ta politika, kurią veda TSRS Lietuvos atžvilgiu. Visi popiežiaus žodžiai šia kryptimi atliepė mūsų tautos dabartinę tragišką padėtinę.

6. Sv. Stanislovo jubilėjus minėtas ryšium su popiežiaus vizitu Lenkijoje. Tas faktas, kad kardinolas K. Voityla buvo Krokuvos vyskupu, kad mokėsi katekumenei kunigų seminarijoje, kad turėjo didelių konfliktų su ateistine valdžia ir t.t., žinotinas, kad būsimasis popiežius buvo principingas ir nepalaužiamas, kėlė tokias mintis, kurių reziumė būtų tokia: principinga, tiesa paremta kova prieš Bažnyčios priespaudą anksčiau ar vėliau duoda vaisių. Minėtos popiežiaus gyvenimo aplinkybės ir jo priešinimas ateistinė valdžia daugeliui gyvai priminė mūsų vyskupų-tremtinių — Steponavičių ir Sladkevičių.

7. Popiežiaus lankymasis Lenkijoje ir jo kalbos daug kam sukėlė viltį, kad "kažkas bus daroma ir Lietuvoje". Buvo galima suprasti, kad norima konkretesnių veiksmų iš Vatikano pusės, ryžtingesnio ir mažiau anoniminio Lietuvos tikinčiųjų gynimo tiek iš popiežiaus, tiek iš įtakingų K. Bažnyčios hierarchų pusės.

8. Daugelio tikinčiųjų manymu, popiežiaus kalbos turėjo priversti susimąstyti tuos Lietuvos kunigus, kurie arba kolaboruoja su ateistine valdžia, arba tikisi savo nepateisnamu "lojalumu" išsilaikyti, o gal net ir pakilti tam tikruose poaugsčiuose, reikšmingose parapijose, ypač didesniuose miestuose, kur šiuo metu dirba nemažai bailių (daugelis tikinčiųjų nesupranta, ko gi jie taip bijo!). Popiežiaus dėmesys vyskupų-tremtinių šia viltį dar sustiprina.

9. Visa tai, kas vyko Lenkijoje popiežiaus kelionės metu, dar kartą akivaizdžiai parodė, kad visos pastangos kovoti dėl tautos laisvės ir tautinės kultūros, mažai veiksmingos, jei išskiriama religija. Ypač pabrėžtina dabar, kai Lietuva nelaisva ir nėra jokių kitų reikšmingesnių atsparo punktų. Kultūra, paremta krikščioniškąja pasaulėžiūra, tradicijomis gali ir turi būti tuo atsparumo veiksnium, kuris neleis pasiduoti žalingai pavergėjų įtakai. Kaip niekada išryškėjo kovos prieš

(Nukelta į 3-ąją psl.)

Savanorių kovos su bolševikais

Petro Gudelio atsiminimai apie Joniškėlio apskrities partizanus

J. VAICELIŪNAS

Knygų rinkoje pasirodė Petro Gudelio "Joniškėlio apskrities partizanų" II-ji dalis. Pirmoje dalyje buvo aprašyta Joniškėlio apskrities partizanų veikla bolševikų okupacijos metu 1919 m. pradžioje. Antroje dalyje aprašytos jau atviros partizanų kovos su bolševikais. Jie tas kovas vedė sėkmingai, nors kartais turėdavo nuo bolševikų puolimų pasitraukti, nes bolševikai puldavo didesniems pajėgoms ir geriau ginkluoti, o partizanų jėgos buvo menkos — silpnai ginkluoti atskirų valsčių partizanų būreliai. Prieš bolševikus šiaurinėje Lietuvoje partizanai kovojo nuo 1919 m. kovo 22 d. iki lapkričio 20 d.

1919 m. pradžioje bolševikai buvo užėmė didesnę Lietuvos dalį. Zemaitijoje prieš juos kovojo P. Plechavičius su savo partizanais, šiaurinėje Lietuvoje — Joniškėlio apskrities partizanai, vidurinėje ir pietinėje Lietuvoje — Panevėžio batalionas ir kiti daliniai, iš kurių buvo pradėta steigti reguliari Lietuvos kariuomenė.

Joniškėlio apskrities partizanai veikė savarankiškai. Pradžioje jie iš krašto vyriausybės negavo jokios paramos. Partizanai patys apsirūpino ginklais, šaudmenimis, drabužiais, apavu. Dalis jų turėjo savo arklius. Maistu ir pašaru aprūpindavo valsčių ir apskrities komitetai.

Apsaugos štabas

Joniškėlio apskrities partizanai atvirai pradėjo veikti 1919 m. kovo 22 d., kai Zemaitijoje sumuštas raudonųjų lietuvių sudarytas Zemaičių pulkas Joniškėlyje likvidavosi. Tuo pulko tik 45 raudonarmiečiai pasitraukė į Ukmergę, o iš tenai kartu su kitais bolševikais pasitraukė iš Lietuvos.

Partizanai telkėsi beveik visuose Joniškėlio apskrities valsčiuose, bet nevisi turėjo užtenkamai ginklų ir šaudmenų. Kaikurie jų pradžioje naudojo medžioklinius šautuvus. Reikėjo ginklų ir šaudmenų. Vienintelis šaltinis buvo vokiečiai, kurie turėjo savo ir iš rusų pasigrobę ginklų. Kartais lietuviai iš vokiečių ginklų gaudavo nemokamai, kad kovotų prieš bolševikus, o kartais pirkdavo už maisto gaminius. Kartą Vaskų partizanų būrio vadas, Kiburių pradžios mokyklos mokytojas V. Karvelis iš Bauskės į Joniškėlio apsaugos štabą atgabeno 220 šautuvų, 3 vežimus šaudmenų ir granatų. Už tuos ginklus jis vokiečiams davė 200 kiaušinių ir 2 svarus lašinių. Linkuvos partizanai apsiginklavo patys. Linkuviečiai turėjo daug paslėptų ginklų ir šaudmenų dar iš 1915 m., kai ten vyko vokiečių — rusų kovos.

Kad būtų galima sklandžiau vykdyti karinius veiksmus, reikėjo suderinti apskrities partizanų būrių veiklą, atleisti apskrities komitetą nuo tiesioginio partizanų organizavimo ir vadovavimo. Tam tikslui buvo sudaryta atskira partizanų vadovybė — Joniškėlio apskrities apsaugos štabas. Jo viršininku buvo išrinktas lttn. A. Stapulionis. Jis buvo grįžęs iš Rusijos kariuomenės ir dirbo Joniškėlio pradžios mokykloje, kurią lankė ir šias eilutes rašantis. A. Stapulionis slaptai organizavo partizanus, kurie kovo 22 d. išėjo į viešumą. Reikėjo didinti partizanų pajėgas, nes bolševikai ruošėsi sugrįžti. Buvo paskelbta karininkų ir puskarininkų mobilizacija, nes partizanų daliniams trūko vadų. Buvo partizanų, kurie nebuvo turėję rankose šautuvų. Reikėjo nors paskubomis juos apmokyti.

Partizanų puolimai

Pirmas partizanų puolimas prieš bolševikus buvo įvykdytas balandžio pradžioje Bernatonių rajone, netoli Panevėžio, kur bolševikai turėjo čekistų batalioną su 4 kulkosvaidžiais. Puolimą vykdė Pušaloto partizanai, talkinami Linkuvos partizanų ir 30 vokiečių su 2 kulkosvaidžiais. Puolimui vadovavo karin. A. Michelevičius. Puolimas buvo nesėkmingas, nes priešas buvo keleriopai gausesnis ir geriau ginkluotas. Anksčiau pavasario dumblynas taip pat sunkino puolimą. Teko trauktis. Pušalotiečiai neteko trijų partizanų, kurie pakliuvo į bolševikų nelaisvę, tai — K. Sidagis, K. Skvereckas ir J. Zakarevičius. Bolševikai juos sušaudė Panevėžio turgaus aikštėje. Betgi tas partizanų puolimas sudarė

sąlygas apsaugoti dešinįjį partizanų fronto sparną, kur bolševikai kuri laiką pasiliko pasyvūs.

Dalyvavo gynybinės kovose ir Vabalinko partizanai. Jie priekinius bolševikų dalinius atmušdavo, nes šie ne tiek kariavo, kiek plėšė vietos gyventojus. Kai bolševikai pradėjo pulsti pagrindinėms pajėgoms, Vabalinko ir kitų vietovių partizanai turėjo pasitraukti. Balandžio 18 d. partizanai persitvarkė į kuopas.

Bolševikų puolimas

Bolševikai didįjį puolimą pradėjo visu frontu Panevėžys — Bauskė. Tame puolime dalyvavo antroji raudonųjų latvių divizija. Jai vadovavo Andrejevas, komisarai Richteris ir štabo viršininkas Belajevs. Gal tik komisaras buvo iš Latvijos, bet ir jis, matyt, buvo vokieškos kilmės. Pirmoji tos divizijos brigada puolė Panevėžio — Pušaloto bare. Pastarojo partizanai pasitraukė Klovainių link.

Bolševikai Joniškėlį užėmė gegužės 1 d. Jų komisarai raudonarmiečiams prižadėjo viso kūrį gėrybių, jei jie iki gegužės 1 d. užims Šiaulius. Bet iki Šiaulių jiems dar buvo apie 70 km.

Joniškėlio atsiėmimas

Joniškėlio apskrities apsaugos štabas pasitraukė į Gaillionių kaimą, esantį apie 7 km į vakarus nuo Joniškėlio. Čia iš geležinkelio stoties galėjo telefonu palaikyti ryšį su vokiečiais, kurie stovėjo Pakruojų dvare. Pakruojų lietuvių komendantu buvo Rušmanas, latvis, kuris gerai kalbėjo vokiškai. Partizanų fronto vadas lttn. A. Stapulionis paskambino Rušmanui, kad jis iš vokiečių paprašytų paramos, ypač artilerijos, nes norima pulsti ir atsiimti Joniškėlį. Gegužės 1 d. po pietų į Gaillionis traukiniu atvyko kaikurie užnugario partizanai ir 30 vokiečių, ginkluotų kulkosvaidžiais bei patranka. Jie toliau vyko traukiniu ir vieškeliu iki Stačiūnų kaimo, kuris yra už 4 km nuo Joniškėlio. Bolševikai į juos atidare artilerijos ugnį. Zuvo vienas vokietis. Partizanai ir vokiečiai persimetė į mišką — Girelę ir iš čia pradėjo pulkti Joniškėlį. Bolševikai atidare smarkią ugnį iš kulkosvaidžių ir patrankų. Bet, kai vokiečiai iš patrankos pataikė į bolševikų štabą, pakriko bolševikų vadovavimas, ir tenstant jie pradėjo iš Joniškėlio bėgti.

Taigi, bolševikai Joniškėlyje neišbuvo nė paros. Lietuvių grobis: 6 kulkosvaidžiai, 10 arklių, keli vežimai šaudmenų, 30 šautuvų, jiems būtų tekusios ir dvi patrankos, jeigu jie būtų vijęsi bolševikus. Bolševikai jas buvo palikę prie Gustonių kaimo, bet kita rytą sugrįžo ir patrankas nusivežė. Partizanai toliau bolševikų nesivijo dėlto, kad vokiečiai su kulkosvaidžiais ir patranka atsisakė toliau pulsti.

Užėmę Joniškėlį, partizanai ir kituose baruose pradėjo eiti pirmyn ir vyti gausesnius bolševikų dalinius. Joniškėlio miestelio užėmimas labai sugadino bolševikų karių nuotaiką. Kai bolševikų komisarai ragino savo karius veržtis pirmyn ir užimti Šiaulius, tie atsakydavo, kad su Šiauliais bus taip, kaip buvo su Joniškėliu. Nors komisarai ragino savo karius eiti pirmyn, bet jie pirmieji skubėdavo atgal, kad nepatektų į vokiečių rankas, nes šie komisarų šaudydavo.

Tolimesnieji karo veiksmai

Užėmę Joniškėlį, partizanai bolševikus puolė lengviau, nes dabar jiems uoliau talkino vokiečiai. Partizanai jau veikė didesniais vienetais — kuopomis, todėl ir jų smūgiai buvo stipresni. Gegužės 26 d. buvo užimtas Pasvalys ir Pumpėnai. Vėliau buvo nuspręsta pulsti ne Kupiškį, bet toliau esantį Rokiškį, kad būtų daugiau užėita į užnugarį bolševikams, kurie kovėsi su Panevėžio batalionu. Gegužės 30 d. I-ji partizanų kuopa ir vokiečiai įžygiavo Rokiškį. Čia bolševikų nebebuvo, o revkomo nariai išsislapstė.

Idomu, kad bolševikų daliniuose veikė ir Joniškėlio raudonųjų būrys, vadovaujamas mokyto. Ig. Gaškos. Lietuvoje jo būrį išlaikė revkoma. Kai atvyko į Daugpilį, jo būrys buvo likviduotas ir išskirstytas į kitus raudonųjų dalinius. Tas pats Gaška vėliau aprašė, kaip Stalinas sušaudė 200 lietuvių komunistų. Tai buvo atpildas už kovas fronte.

Pirmoji partizanų kuopa iš fronto į Pušalotą grįžo birželio 13 d. ir buvo išformuota. Partizanai, kurie norėjo toliau tarnauti kariuomenėje, buvo pasiųsti į Joniškėlio partizanų batalioną, o likusieji buvo paskirti atsargos milicijon.

Kiti ivykiai

Joniškėlio partizanų štabas Pakruojyje turėjo savo komendantūrą, kuri rūpinosi partizanų užnugariu. Kai ši komendantūra buvo likviduota, o buvęs komendantas Rušmanas išvyko į Latviją, buvo įsteigta krašto apsaugos ministerijos komendantūra, komendantu paskirtas Petras Gudelis. Jis komendantūrą organizavo Linkuvoje.

Joniškėlio partizanų štabas turėjo ir tarydų komisiją, kurios pirmininku buvo Monvid-Alechnavičius, dvarininkas. Jis buvo nukentėjęs nuo bolševikų, todėl tikrų bolševikų nesigailėjo. Menkliau prie bolševikų prisidėjusius paleisdavo, bet aršiusius bolševikus baudavo mirtimi. Vienas tokių buvo Kazys Baltaragis, kilęs iš Joniškėlio valsčiaus, Meškalauckio kaimo. Jis su bolševikais nepabėgo, buvo suimtas ir uždarytas kalėjime. Ten jis koliojo kalėjimo prižiūrėtojus, partizanus ir žadėjo atkeršyti, kai sugrįš bolševikai. Jį sušaudė pat's Monvid-Alechnavičius. K. Baltaragis buvo vienintelis stambaus ūkininko sūnus, kurį komunizmas nūvedė į kapus.

Joniškėlio partizanų bataliono 12 partizanų žuvo kovose. 12 buvo sužeisti. Bolševikų nelaisvės pateko 13 partizanų. Kaikurie jų grįžo kaip invalidai, o kiti buvo bolševikų sušaudyti.

Gegužės 26 d. bolševikai iš Joniškėlio apskrities ribų buvo išvyti. Partizanai grįžo namo. Dalis jų pasiliko Joniškėlio batalione, kuris jau buvo padarytas kariuomenės daliniu. Dalis partizanų liko savo valsčiuose kaip atsargos milicininkai ir vėliau veikliai dalyvavo kovose su bermontininkais drauge su Pasvalio komendantūros batalionu.

Joniškėlio batalionas buvo iškeltas į Panevėžį. To bataliono ivadu buvo paskirtas karininkas Jakaitis, o lttn. A. Stapulionis — 3-čio pėstininkų pulko vado padėjėjas.

Nuostabu, kad kariuomenės vadas gen. S. Zukauskas Joniškėlio partizanų bataliono žygių neivertino. Kai kartą lttn. A. Stapulionis nuvažiavo į Kauną pas gen. S. Zukauską, šis paklausė: "Ką gi jūs tame Joniškėlio miestelyje vajavojat? Su kuo jūs vajavojat ir ar pagelbėdote Panevėžio batalionui?" Tai rodo, kad gen. Zukauskas net nežinojo, su kuo Joniškėlio partizanai kariavo.

Galutinai suformuotas atskiras Joniškėlio batalionas rugpjūčio 18 d. buvo išsiųstas į Obelių rajoną ir rugpjūčio 26 d. dalyvavo karo veiksmuose, vėiant raudonąją armiją už Dauguvos. 1919 m. gruodžio 10 d., Lietuvos kariuomenės įsakymu nr. 205, Joniškėlio batalionas pavadintas 9-uoju pėstininkų pulku.

Lietuviai partizanai kovojo narsiai, nes turėjo kilnius kovos idealus: jie gynė savo tėvynę nuo puolantios raudonosios pabaisos. Bolševikų karių ryžtas buvo menkas, nes jie turėjo kariauti kaip kitų kraštų grobikai. Dauguma bolševikų karių buvo antikomunistai, kurie prievarta turėjo tarnauti bolševikams. Vienas bolševikų karininkas, antikomunistas, kuris pasidavė partizanams į nelaisvę, vėliau vadovavo partizanams kautynėse su bolševikais. Vėliau jis buvo pasiūstas į užnugarį.

Drasūs buvo ir vokiečių kariai, bet jie neturėjo kilnių kovos idealų. Jie su bolševikais kovojo tik viršininkų įsakymu. Vokiečiai už drąsumą kartais apmokėdavo savo gvybę.

Knygos "Joniškėlio apskrities partizanai" II-ji dalis išleista gražiai. Ji bus gražus įnašas į Lietuvos kariuomenės istoriją. Joje parodyta, kaip lietuviai partizanai narsiai kovojo prieš isibrovėlius bolševikus, net neturėdami pakankamai pajėgų bei tinkamų ginklų.

Petras Gudelis, JONISKĖLIO APSKRITIES PARTIZANAI, II dalis. Atspaudė Pranciškonų spaustuė Brooklyne, N. Y. Atspausa 600 egz. Brooklyn, N. Y. 1979 m., 220 psl. Kaina — \$10.

• NAUJAM prenumeratoriui "Tėviškės žiburiai" — tik \$10 metams. Reguliari prenumerata — \$14.

MYLIMAI MAMAI
A+A
MARIJAI KUZMICKIENEI

mirus,

duką MONIKĄ, žentą ANTANĄ BUMBULIUS,
anūkes ir kitus gimines bei artimuosius nuoširdžiai
užjaučia —

E. V. Krikščiūnai
B. J. Mažeikai

S. J. Andriuliai
G. V. Balčiūnai

Tragiškai žuvus mylimai dukrelei

GINAI VAITONYTEI,

ilgametę KLK Moterų Draugijos Hamiltono skyriaus
buvusią pirmininkę, dabartinę vicepirmininkę MAG-
DUTĘ VAITONIENĘ, jos vyrą POVILĄ, visą šeimą
ir visus artimuosius gilaus skausmo valandoje nuo-
širdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

KLK Moterų Draugijos
Hamiltono skyriaus valdyba

A+A
MYLIMAI DUKRAI
GINAI ELENAI VAITONYTEI
tragiškai mirus,

šaulį POVILĄ VAITONĮ, žmoną MAGDALENĄ,
dukras ir sūnų nuoširdžiai užjaučiame skausmo
valandoje —

Hamiltono DLK Algirdo šaulių
kuopos valdyba

A+A
GINAI VAITONYTEI
tragiškai žuvus,

didelio skausmo prislėgtus tėvus MAGDALENĄ ir
POVILĄ VAITONIUS, brolių, sesutes, žentus bei visą
giminę giliai užjaučiame ir kartu dalinamės Jūsų
skausmu —

Justas, Laima,
Rūta, Karolina
Kriauciūnai
Stoney Creek, Ont.

Sofija ir Stasys
Rakščiai
Fruitland, Ont.

Canadian Art Memorials Ltd.

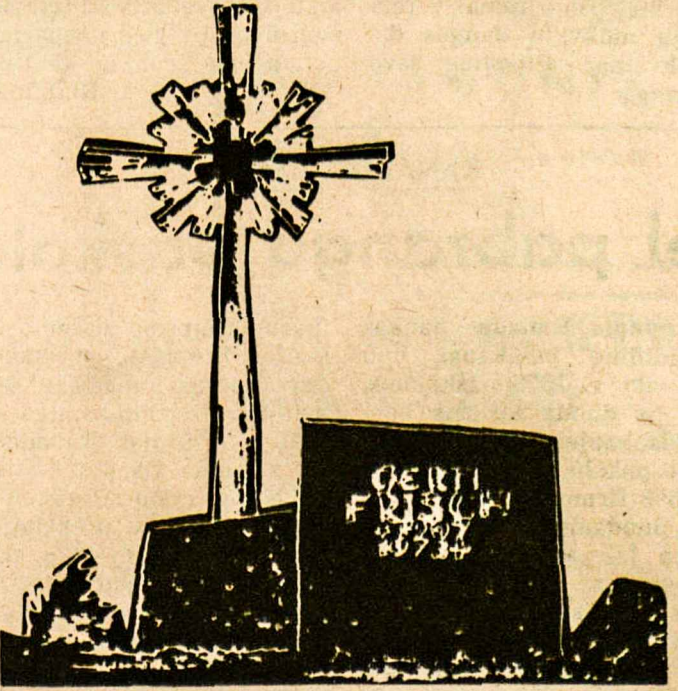
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ontario L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir
skulptūros darbus — greitai ir meniškai.
Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip
pat turime didelį pasirinkimą pagamintų
paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume
neskubėdami atlikti visą menišką darbą
pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 467-2147, vakarais 445-8955

Meistrėtikas darbas, pulkūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVE

Mobawlk

Furnituro Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVES:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Jo vizitas palietė ir Lietuvą

(Atkelta iš 2-ro psl.)

religiją tikslas. Pralaužti religinį barjerą, traukiant susilietę su „didžiąja rusų tauta“ — atviras kelias į ateizmą. Gi nuo to ateizmo iki ištirpimo rusifikacijoje — vienas žingsnis. Reikia konstatuoti džiugų faktą, kad Lenkijos pavyzdys daug kam sukėlė panašių minčių ir sudarė progą pamąstyti, kokia šiuo metu gali būti puoselėjama tautinė kultūra, jei ji paneigs religiją. Kur jos atsparmumo šaknys?

10. Buvo atkreiptas dėmesys į Lenkijos komunistinės valdžios atstovų laikyseną susilietimuose su popiežiumi. Tie atstovai, to norėdami ar nenorėdami, nuoširdžiai ar diplomatiniškai bei jaučiamos realybės sumetimais, privalėjo sakyti palankias kalbas, rodyti norą suprasti ir kalbėti apie Lenkijos tautinius reikalus, laisvę ir tautinę vienybę, nors ir vaikui buvo aišku, kad popiežius papabrėžė, o visa tauta pademonstravo tą tautinę vienybę katalikybės pagrindu. Ką Lenkija laimėjo, susivienijusi religijos pagrindu, aiškinti nebeteška.

Ir daugybei žiūrovų ar klausytojų apie įvykius Lenkijoje savaime kilo klausimai ir teiginiai: Lietuva irgi katalikiška šalis, kodėl gi tad mes turime tenkintis antraeilę piliečių padėtimi? Kodėl lietuvius, jeigu jis tik katalikas, tai jau būtinai yra apšaukiamas „antliaudininiu“? Žinoma, niekas nėra tiek naivus, kad iš Lietuvos „valdžios“ reikalauja kokių nors teisingumo. Visiems pakankamai aišku, kad Lietuvos „valdžia“ yra tik fikcija, tik ji tol „valdžia“, kol besąlygiškai ir uoliai vykdo Maskvos nurodymus, kad ji „valdžia“ tik dėl propagandinių tikslų ir reikalinga sudaryti iliuzijai, esą pati lietuviai tauta eina „Lenino nurodymu keliu“. Bet čia kaip tik ir išryškėja pats niekingiausias tokios „valdžios“ pobūdis. Ir, aišku, kad „valdžia“ susilaukė dar didesnės paniekos ir pasmerkimo iš tų, kurie svarstė šį klausimą. O tokiu buvo labai daug.

Galime ir daugiau padaryti išvadų, apmąstydami ir apibendrinami tuos atgarsius, kurie išryškėjo Lietuvoje, lankantis Jonui-Pauliui II Lenkijoje. Bet ir iš to, kas čia minėta, aiškėja, kad popiežiaus vizitas savo tėvynėje ir jo pasisakymai išėjo iš Lenkijos ribų ir gyvai palietė Lietuvą. Tai — nenuginčijamas faktas!

Idomi ta detalė, kad daugelis numatė būsimą Maskvos pastangas susilpninti to popiežiaus istorinio vizito pasekmes ten, kur Kremlius yra visagalis (pvz. Lietuvoje). Išvagus stebėtinas! Ir kai valdžia neišleido Lietuvos, Latvijos ir Čekoslovakijos vyskupų į Europos vyskupų sinodą, niekas kitaip nebesuprato, kaip valdžios bandymą „atsirevanšuoti“.

Be to, toks valdžios elgesys dar kartą patvirtino, kad ji su nerimui galimom pasekmėm. Vadinasi, ta tyla, kai lankėsi popiežius Lenkijoje, buvo pilna baimės ir nuogastavimų. Maskva jau gerai žino, ką reiškia tautos vienybė religijos pagrindu. Tokiu būdu ji nėra taip

užtikrinta savo visagalybe, kaip demonstruoja viešai. Juk kiekvienam aišku, kad valdžia, šiuo metu panaudodama represines priemones, rodo nebe galią, o silpnumą. Bet kadangi Maskva kitokių priemonių, kaip prievartinės, nebeturi ir jau niekad nebeturės, tai jomis, kaip ir visais kitais kartais, ir pasinaudojo.

Tenka dar pridurti, kad šitos „priemonės“ bent šį kartą veikė Maskvos nenaudai: buvo nemažai balsų, kurie konstatavo, kad sukludymas vyskupams vykti į sinodą rodo didžiausią Maskvos primityvumą, nesugebimą pajusti realybės, automatinį veiksmą. Ir tokias nuomones reikė anaiptol ne religijos simpatikai, o net tie, kurie bando kalbėti apie tautinę kultūrą be religijos. Panašių balsų buvo galima išgirsti net ir iš tų, kurie priešingai religijai. Stai vienas iš išsireiškimų: „Maskva tokia politika pila vandenį ant tikinčiųjų malūno...“

Nesvarstant, kiek čia yra tiesos, vis dėlto verta pastebėti, kad tokios priemonės nebebus veiksmingos. O priežastis aiški: vis daugiau ir daugiau tikinčiųjų peržengia baimės barjerą. Tūkstančiai įsitikino, kad baimė yra pati didžiausia paslauga persekiojams. Paveręjas tiek galingas, kiek jis gali remtis pavergtųjų baime. Kadangi Maskvos politika paremta tik prievarta, represijomis, bauginimu, tai ji gali būti veiksminga tol, kol jos bijomasi. Ar ne dėl to vyko V. Petkaus ir B. Gajausko teismai, ir jiems buvo paskirtos didžiausios bausmės, tikintis, kad kiti išsisą? Bet, kaip žinome, niekas dėlto neišsą, o, atvirkščiai, daugelyje dar labiau subrendo drąsa ir pasiryžimas. Reikia vėl konstatuoti, kad Lenkijos pavyzdys, ten lankantis popiežiu, Lietuvos tikinčiųjų drąsą padidino. Čia tinka mūsų didžiojo poeto Maironio žodžiai: „Nebeužtvenksi upės bėgimo, nors ji tekėtų ir pamažu...“

Lietuvos tikintieji nėra sensacijų mėgėjai ir jų nekamuojta besagalnis smalsumas, kuris charakteringas Vakarų spaudai, bet žinia, kad gal vyskupas-tremtinys J. Steponavičius paskirtas kardinolu, visus džiugina paveikė. Čia nesprėsim, ar tai tikrai taip, bet atkreipsime dėmesį į visai kitokią aplinkybę. Turbūt šiandien nėra Lietuvoje nė vieno žmogaus, net indiferentų religijos atžvilgiu, pagaliau net ateisto, kuris galvotų, jei Lietuva sulaukė kardinolo, tai jis galėtų būti kitas asmuo, o ne vyskupas-tremtinys. O tai daug ką sako. Pirmiausia tai, kad tik toks dvasininkas tinka ir tuo pačiu yra pageidaujamas, kuris savo augstame pašaukime yra principingas, nesitaikstas su valdžios neteisėybėmis, kuris pasiryžęs visur ir visada be kompromisų ginti Bažnyčios reikalus, negalvodamas apie galimus nemalonumus ir asmeninius interesus. Tai rodo, ką pasikutinę išvadose žmonės laiko tikromis vertybėmis. Koloboravimas, bailumas, prisitaikėliškumas niekad nebuvo ir nebus jokiomis vertybėmis. Pagaliau tokių nebūna gerbia ir prieši — jais tik pasinaudoja.

Be to, toks valdžios elgesys dar kartą patvirtino, kad ji su nerimui galimom pasekmėm. Vadinasi, ta tyla, kai lankėsi popiežius Lenkijoje, buvo pilna baimės ir nuogastavimų. Maskva jau gerai žino, ką reiškia tautos vienybė religijos pagrindu. Tokiu būdu ji nėra taip

Zymusis žurnalistas KAZIMIERAS ČIBIRAS (kairėje) su vienu iš savo bičiulių Pietų Amerikoje

Kanados Lietuvių Fondo tūkstančiai

Dr. A. Pacevičius, KLF tarybos pirmininkas, apie lėšas ir lietuviškąją veiklą

Kadangi Lietuvių Fondas Kanadoje pasidarė ryškiu veiksmu mūsų kultūrinės veiklos finansavimo srityje, ryžausi užkalbinti Fondo tarybos pirm. dr. A. Pacevičių.

— Kaip atrodo šiuo metu Fondo reikalai? Kiek turite pinigų Fonde ir kas juos sudėjo? Kas sudaro Fondo vadovybę?

— Kanados Lietuvių Fondas, nugulėjęs visokias kliūtis, šiandien yra geram kelyje. Pirmąsios narių — iniciatorių susirinkimas įvyko 1964 m. balandžio 18 d., t. y. prieš 15 metų. Paruošus KLF statutą ir jį priėmus visuotiniam Fondo narių susirinkime bei nugalėjus įvairias kliūtis, buvo gautas federacinis čarteris ir labdaringos organizacijos numeris, kurio dėka visos aukos KLF-ui atleidžiamos nuo pajamų mokesčio.

Siuo metu Kanados Lietuvių Fonde yra 820 narių, o kapitalas — viršija \$200.000. Mažiausias pilnateisio nario įnašas — \$100. Turime 47 tūkstantininkus ar didesnę sumą įnešusių.

Visuotinis KLF narių susirinkimas renka tarybą iš 12-kos narių. Keturi tarybos nariai „ex officio“, pagal statute numatytą tvarką, skiriami iš Kanados Lietuvių B-nės krašto valdybos. Taryba iš savo narių tarpo išrenka valdybą, kuri vykdo statute numatytas pareigas.

— Kaip pomirtinių palikimų reikalai — ar jų atsiranda? Sakoma, kad atsiranda žymesnių mecenatų?

— Pomirtinių testamentų skaičius vis didėja ir, tikimės, ateityje jų bus daugiau.

Turime visą eilę stambių Fondo rėmėjų. Patys didžiausiu šiuo metu — A. ir T. Kojalajai, kurie yra pažadėję įnešti į KLF \$100.000. Jie savo pažadą pildė, kasmet didindami įnašą. Šiuo metu jų įnašas — \$20.000.

— Kiek iš Fondo procentų jau išmokėta kultūrinės veiklos paramai?

— Pagrindinis KLF tikslas — remti lietuvišką kultūrą bei labdarą. Iškaitant šių metų pelną, Fondas bus išmokėjęs per \$100.000 lietuviškos kultūros reikalams: lietuviškos mokykloms, jaunimo organizacijoms, stovykloms, kongresams, lietuviškai knygai bei spaudai ir t. t.

— Iš kaimyninio (Amerikos Lietuvių Fondo) sumanytojų ir dabartinių vadovų žinome, jog jie telkia pinigus tam, kad nuošimčiai eity lietuviškai veiklai, o pagrindinė suma būtų skirta Lietuvos valstybės atstatymui, jai laisvę atgavus. Ar ir Jūs panašiai formuluojate savo Fondo pagrindinio kapitalo ir nuošimčių paskirtį?

— Amerikos ir Kanados Lietuvių Fondo tikslai yra tie patys: kapitalas Lietuvai, o nuošimčiai — lietuvių išlaikymui.

— Kokių priemonių Fondo vadovybė numatė imtis artimo ateityje Fondo įnašams padidinti ir kokių gestijų galėtų būti pateikti spaudai, kad pasiskaitę žmonės būtų duosnė šiam kilniam tikslui?

— KL Fondas yra populiarinamas per spaudą, radiją bei asmeninius ryšius. KLF visoje Kanadoje turi platų tinklą savo įgaliotinių. Štai jie: Petras Augaitis — Delhi, Juozas Bersėnas — Londone, Algimantas Duderavičius — Edmontone, Matas Leščinskas — Kalgary, Povilas Liaukevičius — Manitoboje, inž. St. Naikauskas — Windso-

re, inž. Alb. Paškevičius — Otavoje, Mykolas Ramanauskas — Oakvillėje, dr. Julius Sakalauskas — Vankuveryje, Jurgis Skardis — šiauriniame Ontario, Liucija Skripkūtė — Hamiltone, Bronius Stukėvičius — Montrealyje, Juozas Sarapnickas — St. Catharines, Pranas Dovidaitis — Toronte.

Populiariąją paprotys vietoje gėlių mirusiojo vardą įamžinti KL Fonde. Rašant savo testamentus, lietuviai skatinami nepamiršti ir Kanados Lietuvių Fondo.

„Tėviškės žiburiose“ bei „Nepriklausomaj Lietuvoj“ dedami nuolatiniai skelbimai, raginantys aukoti KL Fondui. Dažnai vykdomi Fondo vajai, kreipiamasi į kiekvieną KLF narį, prašant padidinti savo įnašą ir surasti naują narį.

— Prieš penktą metų buvo užbaigta rinkti šimtą tūkstantinę dolerių sumą. Užbaigimas paminėtas naujai įgytose ir gražiai atremontuotose Toronto Lietuvių Namuose specialiu koncertu — akademija. Ta proga buvo pasirūšta teikti kita šimtą tūkstantinę sumą, dedikuojamą įamžinimui Romo Kalantos vardu, kuris pavergtoje Lietuvoje mirė liepsnos, šaukdamas „Laisvės Lietuvai“. Kaip sekasi teikti šią sumą?

— Pirmąjį \$100.000 sutelkėm maždaug per 10 metų. Ta proga buvo surengtas koncertas-aka-

demija, dalyvaujant „trims didiesiems“ mūsų solistams: Danai Stankaitytei, Stasiui Barui ir Jonui Vazneliui. Tas parengimas pavyko puikiai ir paskatino ryžtis Romo Kalantos vardu įamžinimui surinkti antrąjį šimtą tūkstančių. 1978 m. pabaigoje toji graži idėja tapo realybe.

1979 m. birželio 2 d. Kanados Lietuvių Fondo tarybos suvažiavime dar su didesniu entuziazmu bei pasižadintu nutarta sutelkti trečią šimtą tūkstančių, dedikuotą kentinčiai Lietuvai. Esame tikri, kad plačioji lietuvių visuomenė ir toliau remys tą gražų bei vieningą darbą.

— Daktare, kiek gi metų Jūs dirbate Kanados Lietuvių Fonde?

— Nuo pat pirmojo iniciatorių susirinkimo, įvykusio 1964 m. balandžio 18 d. Buvau ir esu aktyvus Fondo tarybos narys, ejęs valdybos ir tarybos pirmininko pareigas. Jaučiuosi laimingas, kad savo darbą galiu prisidėti prie savo Tėvynės ateities. Šia proga reikiu didelę pagarbą visiems Kanados Lietuvių Fondo nariams, taip gausiai aukojusiems Fondui. Nuoširdi padėka KLF tarybai, valdybai bei įgaliotiniams, kurie, Tėvynės meilės skatinami, dirbo ir tebedirba didelį ir naudingą darbą mūsų brangiai Tėvynei Lietuvai.

Pranys Alšėnas

Slaptas atsišaukimas Vilniuje

Vienybė — mūsų jėga! Laisvė — mūsų ateitis!

Kurgi, sakau, pasaulyje yra tauta, tokia prasta ir niekinga, kad neturėtų šių trijų savų ir tarsi įgimtų dalykų: tėvų žemės, papročių ir kalbos... (M. Daukša. „Prakalba į milonųjį skaitytą“).

Pirmieji tarybinės okupacijos metai. Stalino teroras kainavo lietuvių tautai apie trečdali milijono gyvybių. „Lietuva be lietuvių“ — toks buvo Suslovio nurodymas. Stalino mirtis nutraukė fizinį lietuvių naikinimą, bet dvasinis teroras pasiliko, įgaudamas vis rafinuotesnes formas: toliau klastojama ir dorkoma Lietuvos istorija, šmeižiami jos politiniai ir idėjiniai vadai, persekiojami tikintieji.

Okupacinė valdžia supranta, kad nutautinimą sulaukė tik nacionalinis sąmoningumas, kurį ugdo nacionalinė spauda ir kalba. Todėl lietuvių kalbos ir spaudos varžymas yra okupantų plačiausiai naudojama priemonė: gimtoji kalba išstumta iš įstaigų, mažinamas knygų tiražas ir t. t.

Ryškūs nacionalinių teisių varžymo pavyzdys yra TSRS augštojo mokslo ministro 1978 m. gruodžio 6 d. įsakymas N. 1116. Jame reikalaujama okupuotų respublikų augstosiose ir vidurinėse mokyklose įvesti specialiu disciplinų dėstymą, kursinių ir diplominių darbų rašymą, konferencijų ir seminarių vedimą rusų kalba. Šis įsakymas yra akivaizdus šovininės rusinimo politikos, carinės Rusijos pradėtas dar 1864 m., tęsinys. Tik okupantai gali reikalauti atsakyti pagrindinės kiekvienos tautos teisės vartoti savo gimtąją kalbą, nes nė viena tauta savanoriškai tos teisės neatsisakys.

Okupacinė valdžia dar kartą parodė, kad jos konstitucija tarnauja tik lengvatikių mulkiniui. Okupantai atžvilgiu ji neturi jokios juridinės galios. Priešingu atveju, toks įsakymas

būtų traktuojamas kaip TSRS konstitucijos 36 str. pažeidimas, kuriame teigiama, kad lygių teisių įgyvendinimas užtikrina galimybę vartoti gimtąją kalbą ir kad „betkoks tiesioginis ar netiesioginis piliečių teisių apribojimas, tiesioginių ar netiesioginių pirmųjų pagal rasinius ir nacionalinius požymius nustatymas, kaip ir visokia rasinio ir nacionalinio išimtinumo propaganda, baudžiama pagal įstatymą“. O rusų kalbos prievartinis pirsimas ir „didžiosios rusų tautos“ termino vartojimas ar nėra rusų išimtinumo atvejis? Okupantų ir jų pakalikų nebudžiamumas rodo, kad jiems galioja tik specialūs okupaciniai įstatymai!

Kiekvienas lietuvis turi suprasti — didžiausia kliūtis prievartinei asimiliacijai yra nacionalinė kalba ir spauda!

Visomis išgalėmis priešinkimės nutautinimui, protestuokime prieš lietuvių kalbos ir spaudos užgniauzimą!

Zinokime, kad pradėję lietuvių kalbos vartojimo siaurinimą, okupantai ateityje stengsis visai ją išstumti!

Nuolaidžiavimas okupantams suteiks jiems galimybę griebtis ir kitų nutautinimo priemonių: išsiųsti baigusį mokslus jaunimą už Lietuvos ribų, apsunskinti jam grįžimą atgal ir t. t.

Vienybė — mūsų jėga! Laisvė — mūsų ateitis! (Atsišaukimas, 1979 m. balandžio 18 d. išplatintas Vilniaus universitete)

Iš pagrindinio leidinio „Alma Mater“ 3 nr.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toront

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

Šimtai straipsnių, kelios knygos

A.a. Kazimierą Čibirą penkmečio proga prisimenant

1974 m. rugpjūčio 11 d. nuostojo plakusi žurnalisto Kazimiero Čibiro širdis. Sekančią dieną iškilmingai palaidotas Montevideo Boceo kapinėse.

K. Čibiras, slapyvardė Casimiro Verax, gimė 1911. VI. 5 Sveščioniu aps., Daugeliškio vl., Kūjiškių km. Mokėsi Sveščioniu lietuvių gimnazijoje ir Vilniaus mokytojų seminarijoje. Bendradarbiavo Vilniaus lietuvių spaudoje. 1930-34 m. redagavo Mariampolėje „Saltinį“. O 1934-1935 m. Londone dėstė lietuvių kalbą. Grįžęs Lietuvon, 1936-1940 m. buvo Prisikėlimo šventos Kaune statybos komiteto reikalų vedėjas. 1941 m. atsidūrė Argentinoje ir 1942 m. pradėjo dirbti Lietuvos pasiuntinybėje informacijos srityje. 1947 m. atvyko Bostonan, Mass., kur buvo vienas iš „Darbininko“ redaktorių. Nuo 1948 m. ligi mirties — spaudos attaché Lietuvos pasiuntinybėje. Urugvajuje.

K. Čibiras, pradėjęs žurnalistinį darbą lietuvių laikraščiuose bei žurnaluose, 1933 m. parašė monografiją „Arkiavyskupas Jurgis Matulevičius“, pirmas atkreipdamas visuomenės dėmesį į tą šventą asmenį. Be to, jaunimui 1937 m. parašė M. Peškauskaitės biografiją „Gyvenimo menininkė“. „Lietuvių Enciklopedijos bendradarbis, parušęs daug rašinių iš Pietų Amerikos lietuvių gyvenimo.“

Atvykęs Pietų Amerikon, Čibiras pajuto degantį reikalą su pažindint ispanų pasaulį su Lietuvos byla. Susitaręs su Zeferiu Juknevičiumi, sutikusių būti jo straipsnių bei knygų vartėju ir kalbos taisytoju, jis dienraščiuose „El Pueblo“, „El Dia“, „La Religion“, „La Razon“, „El Pais“ ir kituose politiniuose laikraščiuose atspausdino per 200 Lietuvos laisvės bylą ginančių straipsnių. Tuo nepasitenkęs, jis išleido 477 psl. knygą „Lituanía entre fuego cruzado“. 1944 m. ir mažesnius leidinius: „Europa o Genghis Khan“, 1945“, „El pais de las Cruces“, „Diez anos de Martirio“, 1950, „El Imperio del genocidio“, 1954. Redagavo įvairias knygas, tarp jų „Detras de la cortina de hierro“ (92 pusl.), 1946 m. Be to, išleido „Lituanía, lo que fue, lo que es“, 72 psl., 1955 m. „Lituanía y la URSS“, 1955 m.

Siais savo leidiniais K. Čibiras laimėjo ispaniškojo pasaulio

opinią. Bene 22 valstybės Jungtinėse Tautose priklauso ispaniškam blokui. Vienas politikas Montevideo mieste Čibirui davė idėjinio karo generolo vardą. Jo pateikta medžiaga naudojosi garsūs Pietų Amerikos politikai, kaip Čilės parlamentaras Sergio Fernandes Larrain, urugvajietis politikas Vito Doti savo veikale „La Agonia del hombre“ ir kiti.

Argentinoje K. Čibiras buvo vienas iš iniciatorių, kartu su a. a. vysk. P. Braziu, katalikiško laikraščio „Laikas“. Jis buvo neeilinis spaudos attaché, pranešantis Lietuvos užsienio reikalų ministerijai ir lietuviškai spaudai apie to svetimo krašto politinį, ekonominį bei kultūrinį gyvenimą ir valdžios asmenų bei gyventojų nuotaikas Lietuvos atžvilgiu. Tie ilgi jo darbo metai praėjo nuolatinėje karsioje kovoje už Lietuvos teisę būti nepriklausoma.

Buvęs VLKO pirm. M. Krūpavičius, dėkodamas jubilatui kovojančios Lietuvos vardu, pareiškė: „Niekas tiek nėra parašęs pasauliui apie Lietuvą ir jos gyvenamas skriaudas bei pavojus, kiek Tamsta“. Lietuvos atstovas Vašingtone J. Kajeckas savo ilgesniame sveikinime pažymėjo: „Jūsų spausdintas žodis iškalbingai kalba už Jus, už Jūsų nuopelnus Lietuvai bei uolumą ir sąžiningumą darbe. Jums priklauso lietuvių tautos dėkingumas ir pagarba“. Ir Gediminas Galva savo 1956. II. 16 „Tėviškės žiburiuose“ atspausdamas straipsnyje, skusdamasis mūsų sujaukta, prieštaraujanti ir apgailėtina informacija propagandos srityje, pavadina K. Čibirą „vienintelį šaltinių dykumoje“. O 1950. XI. 11 Dr. Henrikas Lukoševičius savo straipsnyje „Drauge“ pavadino Čibirą „žmogumi, kuris laimi galingųjų širdis Lietuvai“.

Ir kalbėdavo K. Čibiras, kaip iš rašto. Jis ne tik prabilavo salėse. Ji ir kunigai kviesdavo per tautines šventes prabilti šventovėje.

Savo kalėdiniam sveikinime jis palinkėjo man: „Tegu mūsų tremties klajūnas laivas pasuka į tikresnį uostą“. Taip, tas laivas, kuriuo plaukė šis idėjinis kovotojas, pasuko į tikresnį uostą — į amžinybę, į mūsų senolių vadinamą Anapilį.

J. V-tė

Siuntiniai į Lietuvą - 1979

Patariame siųsti tik tai, kas paskutiniu laiku Lietuvoje pageidaujama ir naudinga.

Siuntinys nr. 2, 1979

Labai gera vyriškai eilutei vilnonė angliška medžiaga — 3 m.; vilnonė angliška moteriškai eilutei medžiaga — 3 m.; vilnonė medžiaga suknelėi arba vakarinei suknelėi medžiaga (visos šios medžiagos gali būti įvairių spalvų); vyriški iššėtiniai marškiniai; vyriškos arba moteriškos firmos „Levi“ arba „Wrangler“ džinsai (tik tokių Lietuvoje pageidaujama) ir trumpas sudedamas lietsargis vyriškas arba moteriškas.

Sio siuntinio kaina su muitu ir persiuntimo išlaidomis — \$312

I šį siuntinį dar galima įdėti 8 svarus įvairių prekių. Medžiagos dar galima pridėti 4 m., 3 m. dirbtinio minko kailio arba ką nors iš žemiau išvardintų naudingesnių dalykų:

Avikailiai, ilgi, vyriški arba moteriški, tikro kailio apikaklė, tikros odos viršus, dirbtinio kailio pamušalas	\$275.00
Dirbtinio minko kailis moteriškam apsiaustui	107.00
Jeans, Wrangler arba Levi Strauss	50.00
Vyriškas arba moteriškas megztinis	42.00
Vyriškos arba moteriškos nailoninės kojines	4.00
Tights (kojinės-kelnaitės)	5.00
Vilnonė gėlėta skarelė arba didelė nailoninė skarelė	15.00
Geresni marškiniai	18.00
Vyriški arba moteriški bateliai	45.00
Puiki suknelė medžiaga	35.00
„Crimplene“ medžiaga suknelėi	25.00
Vilnonė eilute medžiaga, vyrams arba moterims	70.00
Geresnė vilnonė medžiaga eilutei	100.00

Kartu su drabužiais galima siųsti še maisto gaminius: ½ sv. arbatos — \$5.00; ½ sv. kavos (nescafe) — \$7.50; 1 sv. pupelių kavos — \$8.50; 1 sv. šokoladinio saldinių — \$8.50; 1½ sv. razinkų — \$2.50; cigarečių 40 — \$6.00.

Įvairūs kalkuliatoriai, stetoskopai ir kraujo spaudimui matuoti instrumentai siunčiami pagal susitarimą.

Sudarant savo nuožiūra siuntinį, reikia pridėti \$38.50 persiuntimui.

Norime atkreipti klientų dėmesį, kad mes siuntinius tuojau išsiunčiame vos gavę užsakymą. Saskaitys prisunčiame tik pasiuntę siuntinius. Jas galima apmokėti paprastu čekiu.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus į Lietuvą naudingiausiu paveldėtojų būdu.

BALTIC STORES LTD.

(Z. & V. Juras)

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England

Telefonas 01-460-2592

Toronto Karavano „Vilniaus“ paviljone šoka „Gintaro“ ansamblio nariai — J. Kuzmas, A. Stauskas, D. Kuzmaitė, K. Norkutė. Nuotr. Romo Puterio

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

AKADEMIKO BIBLIOTEKA

Pogrindinė "Aušra" 14 (54) nr. primena skaitytojams, kad 1978 m. buvo švenčiama akademiko prof. Augustino Janulaičio (1878-1950) šimto metų gimimo sukaktis. Vėlonis buvo pasižymėjęs Lietuvos praeities tyrinėtojas, turėjęs didelę li-tuanistinę biblioteką. Sutelktos kny-gos daugiausia lietuviškos istori-jai, telpę, literatūros kritika, tauto-saka. Viešoji Kauno biblioteka 1966 m. iš vėlonės šeimos nupirko ke-liolika tūkstančių knygų, įsipareigo-dama neišskaldyti jų po savo fon-dus. Vadovėjęs paskyrė specialų kambarį prof. A. Janulaičio paliki-mui, kuris turėjo būti prieinamas vi-suomeni. Po šio įvado "Aušra" ra-šo: "1976 m. viešajai bibliotekai pra-dėjęs vadovauti direktorius A. Pu-plenis ir pavaduotoja J. Naujokaitė beveik paruoštas ir sutvarkytas prof. A. Janulaičio knygas nutarė sudėti į rietuves tamsoje ir nevedinamose patalpose, o buvusios patalpos įrengė visuomenės mažai lankoma madų žurnalų skaitykla. Šitaip retos knygos, kurių daugelis parašytos svetimomis kalbomis, tapo pamerk-toms greitam kultūrinio vertybių 'sau-gojimo' metodais! . . ."

JAUNI PLEŠKIAI

Saulių rajono laudies teismo pirm. Antanas Samuolis "Komjauni-mo Tiesos" lėpos 3 d. paskelbė pra-nešimą iš teismo salės "Atplisdam". Kaltinamųjų suole atsidūrė tryš ne-įskiriami draugai — šešiolikamečiai Artūras Arlauskas, Rolandas Bazu-lis ir keturiolikametis Giedrius Ve-deikis. Nors jauni, bet jau mėgėjai išgerkti. A. Samuolis pasakoja: "Už dyką gerimų niekas neduoda. Iš kur imti pinigų? Sutaria įsigyti per jė-gą. Sužino jie iš Saulių rajono Ver-dulio kaimo gyventojos T. Masiu-linės anūkų, kad senoji su savi-mi neįėjusi pinigų maišeli. Trijų su-taria — užpulti ir atimti pinigus. Bet kaip tai padaryti? Atvažiuoja į Verdulius, bet ši kartą nepasiseka — namuose senutė ne viena. Paaugliai grįžta į Saulius. Į namus nepareina visą naktį. Naktį pas A. Gedeikį, kuris gyvena vienas. Motinos, beje, nepasigenda savo vaikų. Jų jų vai-kai — geri. Aptaria užpuolimo pla-ną. Burtų keliu pasiskirsto, kas ir ką darys. Už sėkmę geria pigų vyną. Kitą dieną vėl išvažiuoja į Verdu-lius. Senutė namuose viena. Pardu-ša ant žemės, sulaužo žandikaulį. Nuo kaklo nuplėšia maišelį su pin-gais. . . Grobį — 335 rublius pasi-dalino. Žaknių miškeleje. Jaunuoi-us nusikaltėlius milicija susekė ir suėmė po dviejų valandų. Senutės gyvybę išgelbėjo skubiai suteikta medicinos pagalba. R. Bazuilis buvo nuteistas septyneriems, A. Arlaus-kas — šešeriems, G. Vedeikis pen-keriems metams laisvės atėmimo. Bausmę ši trijų atlieka sustiprin-to režimo auklėjimo darbų koloni-joje.

PADIDINO KAINAS

Okupuotos Lietuvos gyventojus nuo š. m. liepos 1 d. palietė maskvi-no kaimų komiteto nutarimas padidinti kaulių gaminų kainas. Komiteto pirm. N. Gluškovas pranešė, kad kainos padidinos: dirbiniais iš brangiųjų metalų, kiliams, kili-nių gaminiams, natūraliems kili-ams, kailių gaminiams — 50%, lengviesiems automobiliams — 18%, importuotiems baldams — 30%, vie-tiniams baldams — 10%. Išimtis pa-daryta dantų protezams, vaikams skirtiems kailių gaminiams, vestuvi-niams aukso žiedams. Už pastaru-sius reikia mokėti pilną jų kainą, bet valdžia pirmą kartą besituokian-čiam asmeniui grąžins 70 rublių. Kainų padidinimas neaplenkė nė restoranų su kavinėmis. Pagal jų kategorijas kainos vakarais padidi-namos 25-45%, o visuomeninio mal-tinimo įstaigose parduodamas alus pabranginamas 45%. Kainų komite-to pirm. N. Gluškovas prisipažinta, kad kainų padidinimas minėtiems gaminiams įvestas dėl perdidelių jų paklausos ir nepakankamos pasiūlos. Kompartijos biurokratai gaminų pa-branginimu tikisi sumažinti jų pa-klausą, neprarasdami pajamų.

ŽINIOS IS MAZEIKIŲ

Mažiečių naftos perdėrimo įmo-nė užims kelių šimtų hektarų plotą, kuriame montuojami tūkstančiai įvairių įrengimų. Sparčiai vykdoma termofikacinės elektrinės statyba. Jai jau gauta turbina, pirmasis garo katilas, vandens aušintuvas. Elektrinė tiks srove, garą ir karštą vande-nį naftos perdėrimui įmonė, kurios pirmoji eilė darba pradės dar šie-met.

TRECIOJI BYLA

Rokiškėnas Zenonas Macys, dar jaunas vyras, jau du kartus buvo baustas už namelių plėšimą kolekty-vu. Viniuose soduose, motociklų ir mo-pedų (motorinių dviračių) vogimą. Atlikęs paskutinę bausmę, jis vėl įkliuvo trečią kartą. Su pavogtu mo-tociklu nusikaltimo vietoje jį sulai-kė Rokiškio rajono prokuroras Juo-zas Cegelskas. Šį kartą Z. Macys į nusikaltimą buvo įtrauktas ir du pa-auglius — E. Tiekiaus mokyklos penktoką R. Nisanovą su septyntoku P. Paršūnu. Pas pirmąjį buvo rastos paskaitės mopedas, kurį Z. Macys buvo pavogęs Latvijoje, Bauskės ra-jone.

PALAIDOJO KUNIGA

A. a. kun. Henrikas Surginevičius birželio 26 d. mirė Zasliuose, Kašia-dorių vyskupijoje. Vėlonis, gimęs 1912 m., baigė Kauno kunigų semi-nariją ir buvo įšventintas 1942 m. Darbavosi įvairiose parapijose vika-ru bei klebonu. Pastaruoju metu gy-veno Zaslių parapijoje kaip altaris-ta. Palaidotas vietinėse kapinėse.

DUMBLEJANTYS EŽERAI

Hidrotechnikos ir melioracijos instituto aspirantas Antanas Čiūnas "Tiesos" 112 nr. prašė apie dumbležiančius Lietuvos ežerus bei jų valymo problemą. Lietuvos teri-torijoje ežerai užpildo 948 kv. kilo-metrų plotą. Daugelis jų užželia vandens augalija, pelkėja, o kalku-rie netgi baigia išnykti. Efektinčiau-sia priemonė ežerams valyti yra žemišurbės. Pirmą kartą jos buvo panaudotos 1968 m. Druskonio ir Valdakio ežeruose Varėnos rajone. Šiuo metu jau yra pravalętas ir Už-trankio Ivenkyns Trakų rajone, va-lomos Mergelių akys Varėnos raje-ne. Toks valymas begi tėra bando-mojo pobūdžio, nes niekas nenori jo finansuoti dėl perdidelių išlaidų. Lietuvos žemės ūkio akademijos docento L. Katkevičiaus duomeni-mis, vienam ežerui hektarui išvalyti reikia apie 30.000 rublių — dvigubai daugiau, negu kainuotų naujo įven-kinio įrengimas. A. Čiūnas atkreipia dėmesį į ežerų dumbli, kuris yra la-bai gera organinė-mineralinė trąša. Jis siūlo žemišurbų ištraukti ežerų dumbliu tręšti Lietuvos laukus. To-kio dumblio iš Lietuvos ežerų būtų galima gauti apie 10 milijonų kv. metrų. Laukų tręšimas ežerų dumb-liu jau yra praktikuojamas Latvijoje, Gudijoje ir Rusijos respublikoje. Lietuvoje dumblas vis dar išvežamas nežinia kur be jokios naudos.

PJONIERIŲ STOVYKLA

Žurnalistas A. Žižūnas "Komjauni-mo Tiesos" lėpos 7 d. laidoje pa-sakoja: "Pietų laikas. 'Kauno ma-rių' pionierių stovyklos polisiauto-jai veržiasi į valgyklą. Tačiau išalkę vaikai netrukus nusivila. Po nebal-tintos žirnių ir kruopų sriubos ant stalų padedami 'abriedukai'. Deja, tik pavadinimas. Be jokio užpildo. . . Perkandami — vidų miltai arba sausa tešla. . . Dauguma vaikų stumia pa-tiekalus į šoną, geria razinų kompo-tą ir slenka po duris. . . Vyr. virė-ja S. Venskaitienė A. Žižūnui teisi-nosi: 'Matyt, nealkani. Jūs pabandy-ti kelti išvirti geriau. . . ' A. Žižūno išvada: 'Toks žilūs atsakymas mū-sų negali patenkinti. Gal išties į vir-tuvę atvežama prasta sena tešla? Ne. Miltai, kiaušiniai bel kiti produktai pateikiami švieži ir jų pakankamai. Tik atsakinga už vaikų maitinimą darbuotoja nesugeba, o gal tiksliau, nenori pagaminti tinkamo patiekalo. Pagaliau sugędinta bando gėlbėti padėti, užberdama ant jų 'abriedu-ku' cukrus. Stovyklautojai tuo ne-sidžiaugia. . . ' Ši stovykla laikoma tarptautine, nes joje yra nemažas būrys vaikų iš Lenkijos. Jie taip pat nepatenkinti virėjos S. Venskaitie-nės pastangomis.

SUGAVO SAMĄ

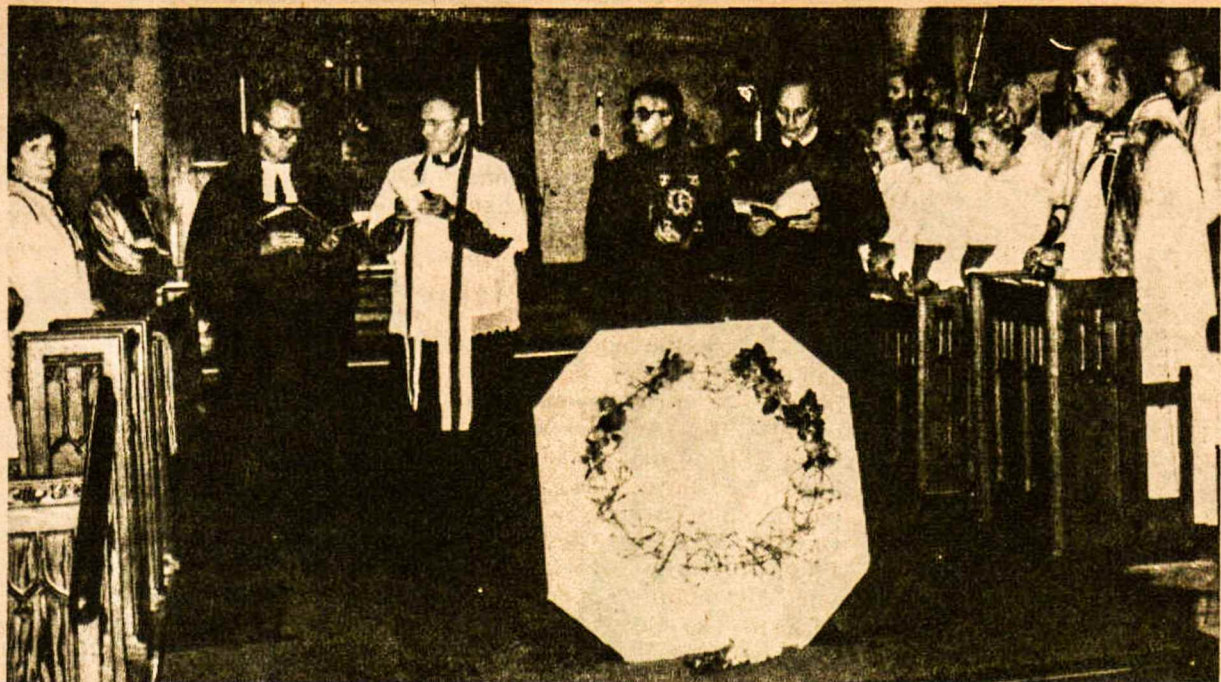
Klaipėdintis Vladas Uktervis išsi-ruošė meškerioti Nemune prie Rus-ės. Jam teko ilgokai metyti blizgę be jokių rezultatų, kol jį pagaliau stipriai užsikrito, lyg būtų užkliu-vusi už kelmo. Su tuo judančiu "kel-mu" V. Ukterio kova truko net dvi valandas. Kai paūsius žuvis liko į paviršių ir buvo išvilkti krantai, paaiškėjo, kad V. Ukterio laimėjis yra didžiulis šamas, gerokai didesnis už meškeriojama. Jo ilgis — 210 cm, svoris — 51,5 kg.

ORIGINALI UŽEIGA

Kadaise Lietuvoje buvo labai po-puliari daina apie karčiamą ružavą anoj pusėj Krekenavos. Neseniai Panevėžio rajono visuomeninio mal-tinimo įstaiga "Karčema ružava" bu-vo atidaryta 5 km atstume nuo Kre-kenavos. Ją apipavidalino panevėzie-tis meistras Vaclovas Palijanskas, anksčiau gražiai papuošęs "Darže-lio". "Gandrallzdžio" užėigas, Ežerė-nų valgyklą. Naujosios užėigos vedė-jos Gražinos Zeruolienės teigimu, lankytojai čia gali pasidėti senovi-skame fajetone, bričkėje ar važyje. Padavėjos juos pavaišina žirniais ir alumi arba čiobrelų arbata, o viduje jų laukia įvairūs patiekalai, paruošti virėjų Janinos Tulabienės, Bronės Starkienės, kurios yra laimėjusios premijų konkursuose.

RUSŲ KALBA

Sovietų okupuotoje Lietuvoje stiprinamos rusų kalbos teisės vaikų darželiuose ir mokyklose. "Auš-ra" 14 (54) nr. praneša: "Išleistas švietimo ministro įsakymas nuo 1979 m. įvesti rusų kalbos mokymą pa-ruošiamosiose vaikų darželių grupė-se ir nuo pirmos klasės mokyklose. Svarstomas kaulių dalykų dėsty-mas rusų kalba lietuvių mokyklose. Mokant rusų kalbos, jei klasėje dau-giau kaip 25 mokinių, klasė skiria-ma per pusę. Tuo tarpu lietuvių — gimtoji kalba dėstoma ir 40 moki-nių klasėje. Panaikinus buvęs įsakymas (nors ir formalus), kuriuo buvo leidžiama tėvams apsispresti, ar norima vaikams mokytį rusų kal-bos. Taigi, nuo šiol rusų kalba — privaloma disciplina." V. Kat.

Sibirinių trėmimų minėjimą Otavoje lietuviai surengė kartu su latviais ir estais. Ekumeninėse pamaldose dalyvavo visų trijų tautybių dvasiškiai. Antras iš kairės — kun. dr. V. SKILANDŽIŪNAS, Otavos lietuvių katalikų misijos kapelionas. Priekyje — spygliuotų vielų vainikas, primenantis žuvusius Sibiro stovyklose. Nuotr. J. V. Danio

Hamilton, Ontario

KREDITO KOOPERATYVAS "T A L K A" užbaigė birželio mėnesį su \$13.900.822 balansu. Pusemetinis balanso padidėjimas \$1.308.112 daugiau negu pernai. Kitos ba-lanso pozicijos: narių šėrai \$10.245, čekių sąskaitos \$977.743, taupomo-sios sąskaitos \$4.695.100, terminuoti indėliai \$5.928.000, registruotas pen-sijų taupymo planas \$1.763.823. Na-riams išskolinta asmeninių paskolų \$841.255 ir nekilnojamo turto \$10.509.161. Už pirmą pusemetį nariams buvo prirašyti nuosimčiai už laiko-mus pinigų įvairiose sąskaitose \$565.038 arba 86,3% nuo visų gautų pajamų. Padengus visas išlaidas už pusę metų, jau gautas nedidelis pel-nas.

Per birželio mėnesį kredito komi-tetas leido išduoti nariams naujų paskolų \$392.432. Per tą laikotarpį įstojo 9 nauji nariai, išstojo — 2, mirė — 3: Jadvaja Elmiantienė ge-gužės 15 d., Bronius Aselskis bir-želio 19 d. ir Augustinas Daukan-tas birželio 29 d. Bendras narių skaičius dabar — 2169, skolininkų — 606.

"TALKOS" VALDYBOS posėdis liepos 13 d. priėmė pusemetinį ba-lansą ir paskyrė Tautos Fondo Ha-miltono skyriui \$150 auką. Valdyba nutarė "Talkos" 25 metų sukaktu-vinį narių susirinkimą ir paminė-jimą rengti skirtingomis datomis. Tuo būdu metinis narių susirinkimas įvyks 1980 m. kovo 15 d., o 25 m. sukakties pobūvis — 1980 m. ba-landžio 19 d. Abu parengiami įvyks Aušros Vartų parapijos Jaunimo Centre. Ta proga nutarta išleisti su-kaktuvinį leidinį. Smulkesnės deta-lės bus paskelbtos vėliau spaudo-jė. Sudaryta komisija, kuri ruošia planus, kaip geriau ir iškilmingiau surengti sukaktuvinį paminėjimą.

IS "TALKOS" RASTINĖS tarnau-toju nuo birželio 30 d. pasitraukė A. Krakaitienė,ėjusi kasininkės pareigas. Ji vis joetą pasamdyta Ne-mira Balseytė, kuri visiems nariams gerai pažįstama, nes dirbo vasaros mėnesiais kaip studentė, o dabar dirbs visa laiką. Stasys Dailus

VISAS NEKOMUNISTINIS PA-SAULIS yra sukrėstas šurpurių ir liūdny vaizdų, kai laivai, perpildyti pabėgėliais nuo komunizmo, skęsta jūroje ir žmonės miršta nuo bado.

Tas sukrečiantis vaizdas primena mums prieš 35 metus išgyventas mūsų kančias ir vargas, kai mes bė-gome nuo žiaurios komunizmo į svetimą kraštą ir nežinia. Kur prisil-glausime, ką valgysime? Betgi atsi-rado gerasirdžių žmonių, kurie mums ištisėse pagalbos ranką. Dabar yra mūsų pareiga ištisėti galstein-gumo ir pagalbos ranką kitiems pa-bėgėliams nuo komunizmo.

Hamiltono susiorganizavo inicia-torių grupę, kuri nori rūpintis viena šeima vienerius metus. Reikia su-tekėti \$5.000. Tam tikslui atidaryta lietuvių bankelyje "Talka" sąskaita "Boat People" (laivo žmonės). In-ciatoriai jau suaukojo per \$1.000.

Krepliamės į visus geros valios tautiečius ir prašome prisidėti savo auka prie to samarietiško darbo. Viskas yra daroma Hamiltono lietu-vių vardu. Bus skelbiama per Ha-miltono radiją ir spaudą. L. S.

Edmonton, Alberta

STASYS IR VALERIJA SAPKAI, uolūs Lietuvių Namų ir Bendru-menės rėmėjai, savo artimų giminį bei draugų tarpe birželio 3 d. at-šventė 30 metų vedybinių gyvenimo sukaktį. Pobūvis įvyko sukaktuvinin-kų rezidencijoje. Jame teko pasi-džiaugti kulinariniais Valerijos ga-bumais, pasigėrėti gražiai sutvark-ytu kienu bei jame židininėmis obe-limis. Sukaktuvinkams palinkėta ilgiausių metų.

SAUNIOS VESTUVĖS Judy Kont-rimaitės su Terry Brown įvyko šešta-dienį, birželio 16. Po bažnytinio apeigų St. Timothy's šventovėje po-būvis buvo surengtas "Captains Cabin" svetainėje, dalyvaujant virš 200 žmonių. Judy yra vienintelė An-tano ir Agnės Kontrimų dukra. Po trumpas vestuvinės kelionės jaunėji grįžo atgal į darbus, o rudnį Judy tės kompiuterių mokslus Edmonto-no technikos institute.

VINCAS IR TERESJE JUODE-LIAI, ankstyvesnės imigracijos lie-tuviai, liepos 7 d. iškilmingai atšven-tė aukštinį — 50 metų vedybinių gy-

Windsor, Ontario

BALTIS JŪROS DIENĄ Wind-sore, J. M. Kizių sodyboje, St. Clair ežero pakrantėje, rugpjūčio 12 ren-gia Detroito ir Windsor jūros šau-liai. Ji bus pradėta 10 v.r. ir truks iki vėlyvos nakties. Šion šventės kviečiami visi Kanados šauliai ir lie-tuviškoji visuomenė.

Dar priešistoriniais laikais baltų giminės apsigyveno Baltijos pakran-tėse. Norsiai gynėsi nuo priešių ir iš-ty pakrantių nepasitraukė. Vėliau, nešdami sunkią vergijos našta, bal-tiečiai dainomis bei padavimais ap-ipyne Baltijos jūrą. Išsivadavę iš ver-gijos, lietuviai stengėsi įsitvirtinti jos pakrantėse. Atgavę Klaipėdos kraštą, parodė, kad jie myli savo jū-rą, supranta jos reikšmę. Buvo su-modernintas uostas, suorganizuotas prekybos laivynas, lietuviška tri-palvė suplevėsavu pasaulio uostuo-sis. Iškilmingai buvo pradėta švesti Jūros Diena, kurio suvažiavudavo lietuviai iš visos Lietuvos pasidžiau-gti Baltijos pajūriui, prisiekti ištiki-mybę savo jūrai. II D. karas atnešė vergiją daugeliui tautų, sugriovė ir mūsų valstybę, bet priešas neįstengė ir neįstengė išrauti iš mūsų širdi-jų meilės Baltijos pajūriui. Tradi-cinė Baltijos Dieną išieivijoje vėl at-gaivino jūros šauliai. Jon jus kvie-čiam rugpjūčio 12 d. Detroito ir Win-d-soro jūros šauliai.

M. Kizis, informacijos vadovas

London, Ontario

SPAUDOS BALIUI, kuris įvyks Londone rugsėjo 11 d., paruošiamie-ji darbai jau pradėdami. Įėjimo bi-letų kainos šiemet numatomos že-mesnės, negu praeitais metais. Kas-met spaudos baliuje pateikiama kas nors naujo ir visada stengiamasi duoti viską nuo geriausio, kad ba-liun atvykusiems nereikėtų gailėtis. Šiemet numatoma ypatingai stipri programa ir visa kita. Tad malonė-kite rugsėjo 22 d. rezervuoti spaud-os baliui, nes spauda yra mums gyvybinės svarbos reikšas. Rengėjai

Mt. Brydges, Ont.

LIETUVIŲ STALAS — meno kū-rinys. Mount Brydges ir apylinkių lietuviai parėmė kanadiečių kovai su vėžio liga organizacijai, dalyvavdami tarptautiniame kepinų išpardavime Tri-Township arenoje. Lietuvių sta-las, paruoštas Marijos Genčienės, atkreipė dalyvių dėmesį savo meni-skais kepiniais ir Strathroy laikraš-čio "The Age Dispatch" buvo šitaip apibudintas: "Meno kūrinys — tai yra vienintelis būdas apibūdinti lie-tuvių stalą su gražiais kepiniais: rasta-is, čiais ir t.t." Iš daugelio įvairių tautybių tūk da stalai užsitar-avo meno šio įvertinimo. Antras sta-las buvo anglų su dideliu kepiniu — Union Jack vėliava. Išpardavimą atidarė Londono CFPL televizijos pareigūnas Jack Burghardt. Dalyva-vo Belgijos konsulas ir daug įvairių tautybių žmonių. E. D.

Lietuvių stalas tarptautiniame kepinų išpardavime Mount Brydges, Ont.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas "TALKA"

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

Derbo valandos: pirmadienis - ketvirtadienis nuo 10 iki 5 val., penktadienis nuo 10 iki 7 val., šeštadienis nuo 9 iki 12 val. Lėpos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgas savaitgalio šeštadienis uždaryta. Nemokama gyvybės ir asm. paskolų draudė. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Kapitalas — virš \$13,000,000.

MOKAMĖ UŽ: depozitus (P.C.A.) 6% sutaupus 9½% term. depozitus 1 m. 10% term. depozitus 3 m. 9½% pensijų fondas 9½% IMAMĖ UŽ: asmenines paskolas 12% nekiln. turto pask. 11%

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

LIETUVOS VYČIAI 66-ji savo seimą rengia rugpjūčio 15-19 d. d. Čikagoje, "Radissono" viešbutyje, kuris yra vėsiroje Mičigano ežero pa-krantėje. Į seimo rūmus yra įtrauk-ta Čikagos dalininkų darbų bei lie-tuvių tautodailės paroda. Seime bus aptarti vyčių darbai Lietuvai laisvin-ti, įteiktas auksinis "Lietuvos bičiū-lis" medalis talka pasižymėjusiam amerikiečiui, paskirta Lietuvos vy-čių stipendija vienam su šia organi-zacija susijusiam studentui.

SESI LIETUVIAI KUNIGAI iš Niujorko bei jo apylinkių birželio viduryje lankėsi sovietų okupuotoje Lietuvoje. Brooklynje Apreišimo parapijos klebonas kun. J. Pakalniš-kis, kun. V. Pikturka, o taip pat ir kun. dr. V. Širka iš Brocktono Kau-no katedroje paminėjo kunigystės 40 metų sukaktį kartu su kitais savo kurso kunigais, kurie darbuojasi Lietuvoje. Šioje iškilmėje taigai da-lyvavo kun. L. Budreckas, kun. dr. V. Cukuras, kun. B. Ramanauskas, OFM, iš Niujorko ir Woodstocko. Jie turėjo progą susitikti su savo ar-timaisiais bei giminėmis. Grįždami į JAV, buvo užsukę V. Vokietijon ir Romon, kur buvo priimti bendroje popiežiaus Jono-Pauliaus II audien-cijoje. Britanijoje jie aplankė Lon-dono lietuvius ir Šv. Kazimiero pa-rapiją.

PALAIDOTI DU KUNIGAI. Bir-želio 26 d. Brooklynje po ope-racijos mirė a. a. kun. Juozas Čeka-vičius, 59 metų amžiaus. Vėlonis bu-vo gimes netoli Garliavos, baigęs Vilkaviškio kunigų seminariją, ku-nigū įšventintas 1940 m. birželio 9 d. Okupacinės valdžios suimtas ir uždarytas kalėjime. Buvo išlaisvin-tas prasidėjusio karo, bet su gerokai palaužta sveikata. Į JAV atvyko 1949 m. ir beveik visą laiką dirbo Brook-lyno vyskupijos amerikiečių parapi-jose. Pastaruoju metu gyveno kaip pensininkas vienoje Jamaicos, N. Y., parapijoje. Iš jos palaidotas vietinė-se kapinėse birželio 29 d. — Ištiktas širdies smūgio, Tompson, Conn., liepos 3 d. mirė a. a. kun. Valenti-nas Atkošius, MIC, sulaukęs 60 me-tų amžiaus. Vėlonis, gimes Worces-tery, Mass., marijonų vienuliojon iš-jungė 1941 m., o kunigū buvo įšven-tintas 1945 m. pavasarį. Šv. Rašto lilecclato laipsnį gavo Romoje 1949 m. Grįžęs į JAV, profesoriarvo mari-jonų kunigų seminarijoje, buvo klie-rių prefektu, 1951-57 m. — marijo-nų Šv. Kazimiero provincijos provin-cijolu, 1957-63 m. — gen. patarėju Romoj, vėliau grįžęs į JAV, — Ma-rianapoli vnienuolyno vyresniuolju, ekonomu, mokytoju. Vėlonies palaikai buvo pervežti Čikagon ir liepos 10 d. palaidoti Šv. Kazimiero kapinė-se.

DEL NEGRŲ SIAUTEJIMO Bos-tone yra nukentėjusių ir vietinių lie-tuvių. Didžiausia jų auka — Janina Navickienė, vėlonies teisininko Igno Naviko našlė. Ją prie vieno garažo didžiųjų gatvių sankryžoje negrai už-puolė 5 v. p. p., žiauriai sumusė ir paliko gulintį gatvėje bei samonės. Nuvežta ligoninėn, ten praleido apie tris savaites ir mirė neatgavusi sa-monės. Po pamaldų Šv. Petro lietu-vių parapijos šventovėje jos palaikai buvo sudeginti krematoriume ir pasiūti Kanadon, kur yra palaidotas jos vyras.

LIETUVIŲ ŽURNALISTU SA-JUNGLOS Los Angeles skyriaus na-rių susirinkime pranešimą apie Lie-tuvos rusinimą padarė "Draugo" red. Bronius Kviklys, remdamasis pogrindžio spaudos šaltiniais. Į Los Angeles jis buvo atvykęs į Lietuvii Dieną su Vilniaus universiteto 400 metų sukaktiai skirtos parodos ro-diniais. Po paskaitos naujon sky-riaus valdybon išrinkti žurnalistas: Kleva Vidiūnienė, Ignas Medziukas ir J. Kojellis.

JONAS LUKOSEVICIUS, vilniš-kės "Tiesos" ir "Moscow News" ko-respondentas, sovietinei propagan-dal darbavėsi Niujorke, buvo pa-keistas Sigltu Krivicku, ilg šiol ėju-siu "Tėvishės" draugijos pirm. P. Petronio pavaduotojo pareigas. J. Lukosevičiaus rašiniai "Tiesoje" pa-sižymėjo propagandine doze, dau-giausia neigiamybių kėlimu bei jų sutrūštinimu.

DETROITO LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA "Lietuviškos melodi-jos" transliavusi radijo stotis WMZK-FM persikėlė į kitas patal-pas. Lietuviškos radijo valandėlės vedėjas A. Zaprackas visais jės reikalais prašo kreiptis nauju adresu: Lithuanian Melodies, 2056 CNB Bldg., Detroit, Mich. 48226.

NIUJORKE STEIGIAMAS lietu-vių kredito kooperatyvas "Kasa" pa-našiu principu kaip ir tokie lietuvių kredito kooperatyvai Kanadoje.

Kiekvieno asmens santaupos bus ap-draustos federacinės valdžios iki \$40.000. Augant kooperatyvo kapita-lui, indėlių palūkanos bus didinamos ir pralenks bankų mokamas palūka-nas. Paskolos kooperatyvo nariams bus duodamos lengvesnėmis sąlygo-mis. Kooperatyvo direktorių tarybą sudarė: pirm. V. Vebellūnas, vice-pirm. V. Alksnins, išd. L. Lileikie-nis, sekr. A. Šilbajoris, nariai A. Bal-sys, R. Kezys ir dr. I. Skelvys, iš-rinkti steigiamajame susirinkime. Paskolų komitetan išrinkti: pirm. M. Brakas, sekr. Violeta Niemi, nariai T. Aleksandravičius, R. Gudaitienė

ir A. Ragaitis; kontrolės komitetan: pirm. Z. Jurs, sekr. C. Sultienė, nariai J. Bružas, D. Skelvytė-Torchia ir R. Razgaletienė. Federacinės val-džios karterį tikimasi gauti per porą mėnesių. Tada bus paskelbta plates-nė informacija tautiečiams, kurie nori tapti šio kooperatyvo nariais.

Argentina

STEPONO JANKEVICIAUS SEI-MOJE pusę metų viešėjo jo brolis inž. Leonas Jankevičius, atvykęs iš Lenkijos, Wrocław miesto. Jis čia turėjo progą pamatyti beveik visas Argentinos įdomybes, susitikti su dėde Boleslovu Reifonu.

ALBERTA AUKSTAITI, laivų statybos technika, Argentinos vy-riausybė išsiuntė Japonijon susipa-žinti su laivų statyba.

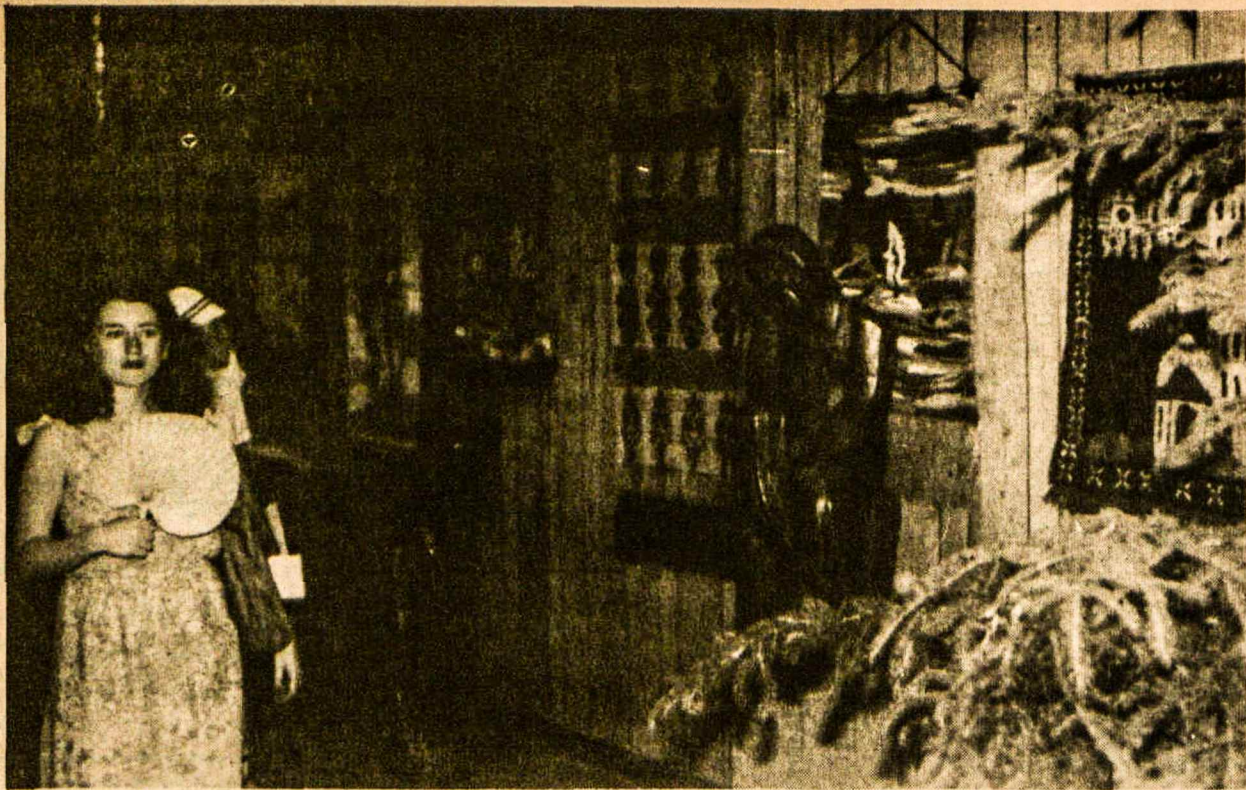
BUENOS AIRES LIETUVIUS dažnai aplanko Švedijos prekybinio laivyno jūrininkas Jurgis Puškorius, kai jo laivas atplaukia į šį uostą. J. Puškorius jau ruošiasi išeiti pensi-jon ir žada apsigyventi Argentinoje.

Australija

RAMOVENU SKYRIUS SYDNĖ-JUJE buvo įsteigtas 1956 m. lapkri-čio 25 d. Jis sujungė 24 Lietuvos ka-riuomenės karių, karininkus. Veik-lą susilpnino steigėjo ir valdybos pirm. N. Činino išvykimas iš Sydnė-jaus bei jo mirtis Melburne. Skyrių vėl įsijudino naujas pirm. S. Naru-šis; narių skaičius buvo peržengęs šimtą, o dabar jų yra 84, daugiausia vyresnio ir senovo amžiaus. Į jų ei-lės taigpi įjungiami ir jaunesniosios kartos atstovai, tarnave Australijos kariuomenėje. Vyriausias amžiumi yra Aleksas Grincevičius, turintis 95 metus, jauniausias — Kestutis Lau-kaitis, 27 metų. Sydnėjaus ramovė-nai kasmet surengia Lietuvos ka-riuomenės, Dariaus ir Girėno minė-jimus, šeimynines išvykas į gamtą, organizuoja diskusines paskaitas ka-rininkams temomis. Savo idėjomis remia spaudą, sporto klubus, tauti-nių šokių grupes, savaitgalio mokyk-la. 1974 m. ramovėnai užmegė ry-šius su panašiomis estu ir latvių bu-vusių karių organizacijomis. Bendrą baltiečių kariu veteranų komitetą sudarė visų trijų tautybių pirminin-kai. Tas komitetas kasmet sibiriniu trėmimų minėjimo proga organizuo-ja eitynes prie Nežinomo kareivio kapo Sydnėje, Martino alktėje. Šiemet čia susirinko apie 150 bal-tiečių, kurių didžiausią 60 asmenu grupę sudarė lietuviai. Ant Nežino-mo kareivio kapo lietuviai, latviai ir estai padėjo po vainiką, perlištą savo tautinėmis juostomis. Dienos rimėliai pritaikytą malda anglų kal-ba skaitė lietuvių kapelionas kun. P. Butkus. Dabartinę Sydnėjaus ramo-vėnų valdybą sudaro: pirm. A. Skir-ka, vicepirm. P. Mikalauskas, sekr. M. Zakaras, išd. V. Račiūnas, paren-gimų vadovas K. Daniškievičius.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FON-DAS paskyrė \$2.000 jaunimo premi-joms. Metinė \$500 premija skai-čiama Vasario 16 šventės proga bus įteikta lietuviška veikla labiausiai pasi-žymėjusiam Australijos lietuvių jau-nuoliui ar jaunutei. Kandidatūla šie-metnei premijai siūdomi iki spalio 31 d. Ją paskirs vertintojų komisija: ALB garbės narė E. Relsonienė, ALB krašto valdybos narys jaunimo reikalams A. Zamoiskis ir AL Fon-do atstovas K. Taparas. Premijos skyrimą tvarko ir vertintojus komi-sijon kviečia ALB krašto valdyba.

SPAUDOS ATGAVIMO 75 metų sukakties minėjimą Sydnėjaus lie-tuvių klube rugpjūčio 19 d. surengs ALB klavitraštis "Mūsų pastogė" su red. V. Kazoku. Paskaitą apie lie-tuvių spaudos vargus cariniuose varž-tuose skaitys poetas Juozas Almis Jūragis. Meninę programą organi-zuoja aktorius ir dainininkas Pau-lius Rūtenis.

Otavos tautybių festivalyje "Homelands 79" dalyvavo ir lietuviai su savo paroda. Viduryje — dail. Dagio "Rūpintojėlis", ant sienų — montrealiečių "Vaivorykštės" ir kitų kilimai

Marksistiniai atspalviai "Katedroje"

Justino Marcinkevičiaus drama, suklastota tikrovė ir propagandinės idėjos

ANATOLIJUS KAIRYS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Visa antrosios dalies pirmoji giesmė, svarstant realiai, idėjiškai — negalima. Nebent vadinamojo absurdo teatre. Ji juo labiau negalima tokių asmenybių, kaip Masalskis ir Stuoka atveju. Kaimo bernai kalbėtų mandagiau. Tai ateistinė tirada komunistų nekenčiamai Bažnyčiai ir jos dvasiškių sujudointi, suniekinėti, degraduoti. Kaip "Deus ex machina" pasirodė Jieva-Teresė. Kodėl abatė leido jai ateiti iš griežtai saugomo vienuolyno, žinodama jos santykius su vyskupu, tik autorius galėtų paaiškinti — logiško ryšio nėra.

Po to jau aprašomas sukilimas. Laurynas prie jo dedasi, įsikišdamas išganymo ir vedamos ištikimybės savo tėvynei. Gerai. Tačiau kai ji sugavė valdžios pareigūnai prižiūri prie kolonos, girdime ji kaip pikta revoliucionierių, ateistų, kovojančių ne tik prieš savo globėją vyskupą, bet ir prieš patį Dievą:

LAURYNAS.
Aš neprilmsiu nieko net iš dievo,
Ne tik iš vyskupo. . .

(Trilogija, 329 p.)

Ir savo artimam bičiuliui Motiejui, vyskupo paaugūntam iš "žibintininko ir raktininkus" už tariamą draugų išdavimą, jis siūlo "trisdešimt sidabrinų", pats būdamas priraktintas prie kolonos:

LAURYNAS
Prielk arčiau. Dabar įkiški ranką į katriąją kišenę. Taip. Gerai. Ten mano pinigai. Atsiskaičiuok! Sau trisdešimt sidabrinų. . .

(Trilogija, 330 p.)

Sia proga galima būtų pasiūlyti visiems kompartiečiams, savo draugus ir gimines okupantams išdavinėjusiems, po "trisdešimt sidabrinų".

Trečios giesmės gale, 335 p., vyskupas pasiūlo Laurynui dvarėlį už darbus ir nuopelnus kaip padėką. Laurynas griežtai atmeta, net pasiukdamas. O tiesa yra ta, kad Stuoka už nuopelnus buvo pakeltas į bajorus ir ta proga jis pakeitė savo pavardę. Ta proga ir iš vyskupo jis priėmė daug ir gausių dovanų: žemę Sešuolių seniūnijoje, dvarą Breslaujos apskr., namus Vilniuje. . . Visa tai rodo, kad jokio maisto, jokio konflikto tarp vyskupo ir talento nebuvo. Jį "sukėlė" savo fantazijoje J. Marcinkevičius, siekdamas perdirbti, pakeisti kultūrinę tautos sąmonę pagal marksistinį "klasių kovos" idealą.

Giesmės pabaigoj pasikaria Motiejus. Be reikalo — jo pareigos persmulkios sąvadybei. (O gal tai aliuizija į tai, kad daugelis lietuvių, pamatę savo klaidas komunistų tarnyboje, nusizūdė? Tai būtų jau tiesa, kuria, deja, džiaugtis netinka).

Ketvirtoje giesmėje sužinome, kad vysk. Masalskis pakartąs Varšuvoje. Jeigu jūs, skaitytojai, manote, kad miręs vyskupas gaus ramybę — klystate! Ne iš J. Marcinkevičiaus! Jis pakars jį dar kartą! Ne savo rankomis, suprantama — minios! Taip ir atsitinka. Minia atitempia vyskupo iškamšą, užneria jai virvę ant kaklo ir tyčiodama si pakaria. (Išvaizduokite sceną — vyskupo korimas!). O vienam miestiečiui autorius štai kokius žodžius išspaudžia, lyg iš ateis-

tinio vadovėlio ypatingiems atvejams. . .

KETVIRTAS MIESTIETIS

Dienom dvarai ir palivarkai rūpi,
Naktim ramybės moterys neduoda. . .

Kaip čia galvot apie aną pasaulį,
Kai šis pasaulis karšiai ant kaklo?
Ar išpažinti, vyskupe, atlikot?

(Trilogija, 346 p.)

Minia juokiasi, kvatojasi ir pakorusi vyskupo iškamšą, uždainuoja tokių žurnalistinų "šedevrą" (tikrai vertą Lenino premijos!), kuris apvainikuoja viską, kas iki šiol pasakyta kunigams išjuokti:

**Tam, kas vyskupą pakars,
Ponas dievas ačiū tars.
Kas parsi į ant šakos,
Tam ir pragaras dėkos.**

(Trilogija, 346 p.)

Po šio kupletu įeina girtas Laurynas. (Bandykite išvaizduoti scenoje girtą Stuoką-Gucevičių!). Tiesa, minia jį išjuokė, tačiau pats pasielgia ne kuo geriau: nukerta virvę, paėmė už galo ir velka vysk. Masalskio iškamšą aikšte iki katedros, atremia į koloną, tyčiojasi įvairiais blasfemiškais išsireiškimais, siūlo jai išgerti, pats nuolatos traukia tiesiai iš butelio (prisiminkime Mažvydą, taip pat geriantį tiesiai iš butelio ir duodantį kitiems. . .). Pagaliau visai girtas užsimeta vyskupo iškamšą ant pečių ir eina aplink katedrą, suklumpą, juokiasi: "Klumpu kaip Jėzus Kristus po savo kryžium. . ." 350 p. (na, ir palyginimas!).

Štai jums, skaitytojai, du svarbiausi "Katedros" idealistai: statytojas vysk. Masalskis ir architektas Laurynas Stuoka. Netiesa nuo pirmos eilutės iki paskutinės! Abu nužmoginti — nuo pirmo vaizdo iki paskutinio! Net ir tuo atveju, jei vysk. Masalskis būtų buvęs toks, koki jį atkūrė J. Marcinkevičius. Juk kas jis yra šiandien? "Dead horse"! Argi nuo vyskupo šiandien priklauso menas, kūryba ir kūrybinė laisvė? O jei ne nuo jų, tai koks tikslas mušti tą "negyvą arkli", kai aplink pilna "gyvų arklių" su nepalyginamai didesnėmis nuodėmėmis ir nusi-kaltimais menui, kūrybai ir laisvei? Tai koks autoriaus tikslas? Tik ne menas, ne gėris ar grožis, ne tiesa, kaip autorius pasi-šauka tarti aplanke, o ateizmas, antireliginis išpuolis, kova prieš tikėjimą ir tikinčiuosius. Aiškiau negali būti.

J. Marcinkevičius Dievu operuoja šmaikščiausiai nei veikikas bogatų. Dievas kartojamas visokiomis formomis. Jam dievas — duona, dievas — vanduo, dievas — tėvynė, dievas — pareiga, dievas — valstybė, dievas — menas, dievas — ugnis, dievas — žmogus ir t. t. Taigi įvyko idealų mišinys — sumaišymas ar sukeitimas idėjų, nes autorius taip užaugo, subrendo marksistinės pasaulėžiūros mašinoje.

Kodėl reikėjo marksistiniui degutu apipilti tiek šviesių mūsų istorijoje vardu? Pvz., net ir raidiškai imant, tarp Masalskio ir Stuokos nėra priešiško, idėjinio prieštaravimo, nes vysk. Masalskis statė ne rotušę ar kokius valstybinius rūmus, o šventovę. Taigi jis, kaip vyskupas, yra pilnai atsakingas — ar ne jo pareiga prižiūrėti tokio pastato statybą? Idėjine, perkel-tine prasme padėtis nesikeičia — vyskupas stato "savo kated-

rą" tokiu pat talentu, kaip Laurynas savo. Stuokos idealas nėra šviesesnis už vysk. Masalskio antiidealą, kaip juos sudėsto ir išvysto J. Marcinkevičius. Jie be vienas kito neegzistuoja anose gyvenimo sąlygose. Neegzistuoja nė dabartinės. Tai autorius, būdamas partietis nuo 1957 m., gerai žino.

J. Marcinkevičius yra nepir-mas rašytojas, panaudojęs istori-nius asmenis istoriniame jų laiko fone "savo kūrybos laisvei" įrodyti, tačiau aš nežinau kito rašytojo, kuris būtų taip piktai ir vienašališkai juos iš-naudojęs. Iš tiesų, sąžiningam rašytojui tėra du keliai: Vinco Krėvės ir Adomo Mickevičiaus. Pirmojo Sarūnas nepaliečia tikrovės, nes apie Sarūną nėra jokio istorinio žinių — tik legen-da. Jeigu Mindaugo vietoje būtų buvęs Sarūnas, J. Marcinkevičius neturėtų priekaištų — Sarūno "fikcija" būtų tapusi mūsų "istorine tikrove". A. Mickevičius padarė dar geriau: jis davė istorijai naują vardą — Gražina! Ir prigijo. Nei jo kūry-ba, nei idealas nenukentėjo nuo to, kad paėmė neistorinį vardą vietoje kokios žinomos karalienės ar kunigaikštienės. Priešin-gai, jis vienu žaviu nušovė du žukiūs, o J. Marcinkevičius trim šūviais nenudėjo nė vieno!

LE XVII tme paskirtos net 5 skiltys vysk. Ig. Masalskio darbams ir jo asmenybei nušviesti. Čia sužinome, kad jis buvo kunigaikščių kilmės, labai turtingas. Rūpinosi savo parapi-jomis, steigė naujas, kėlė švie-tima, steigė kunigų ir mokytojų seminarias, jas išlaikė savo lėšomis. Būdamas edukacinės komisi-jos pirmininku, jis sumaniai steigė prie parapijų pradžios mokyklų tinklą Lietuvoje ir t. t. Mėgo mokslą ir meną, globėjo menininkus — L. Stuoką, St. Sescevičių, Ks. Bagu-žį, J. Stroinovskį, M. Karpavičių ir kt. Jis kėlė žmonių gerovę, ragino taisyti kelius, trobesius, ūkius, smerkė baudžiavą, kėlė valstiečių nuo baudžiavos atlei-dimo reikalą ir pats panaikino baudžiavą savo dvaruose Magi-liavo srityje. Religinuose reika-luose jis siekė atsiskirti nuo Lenkijos, įkurti atskirą Lietu-vos provinciją, norėjo Vilniaus vyskupiją pakelti į arkivysku-piją ir t. t.

Laurynas Stuoka-Gucevičius plačiai komentuojamas LE XXIX tme. Jis aprašomas kaip artimas vysk. Masalskio talki-ninkas: statė Verkių vyskupų rezidenciją, katedrą, suprojek-tavo eilę šventovių, didikų rū-mų ir t. t. Dalyvavo Kosčiūškos sukilime, tiesa, bet nebuvo nei ateistas, nei revoliucionierius. Buvo giliai religingas ir darba rišo su malda, Dievo malonės pasireiškimu. Jis visą gyvenimą liko vyskupui artimas ir ištiki-mas. Už tą vyskupą jį gausiai apdovanojo. Valdžia jam sutei-kė bajoro titulą ir teisę dėsnyti karinę architektūrą universite-te.

Paprastai žymių žmonių bio-grafijose smulkiai nurodoma ne vien darbai ir laimėjimai, bet ir asmeninio gyvenimo stambes-nieji įvykiai. Pvz. aprašant prel. K. Olšausko gyvenimą (LE XXI t., 101 p.) nurodoma, kad jis su viena moterimi "intymiai drau-gavęs". Iš to rašytojas jau gali daryti išvadą, kad galėjo būti tokios draugystės rezultatas. Ta-čiau nei kun. M. Mažvydo, nei vysk. Ig. Masalskio placiūose bio-

Sol. L. Šukytė Otavos festivaly

J. V. DANYŠ

Jau eilė metų valstybinis Ka-nados teatras NAC (National Arts Centre) rengia muzikos festivalius liepos mėnesiais. Šių metų programoje buvo trys operos ir penki koncertai, iš vi-so 21 spektaklis.

P. Čaikovskio operoje "Pikų dama" svarbiausia moterų so-lisčių vaidmenį atliko lyrinis so-pranas Lilija Šukytė. Muzikini savo išsilavinimą ji yra gavusi Toronto. Operos karjerą taip pat pradėjo Toronto 1964 m. ir Ontario Stratfordo festivalyje. Po šešerių metų (1966-72) dainavo Metropolitan operoje Niujorke išvyko Europon, kur jau kelerius pastaruosius metus yra Bavarijos operos solistė Muen-chene, bet dažnai dainuoja ir ki-tuose Vokietijos teatruose. festi-valiuose, gastroliuoja Šiaurės ir Pietų Amerikoje.

Otavos festivalis yra iškiliausias metinis operos ir muzikos įvykis Kanadoje, susilaukęs tarptautinio pripažinimo. Šiame festivalyje su dirigentu Mario Bernardi buvo statoma J. Mas-seneto opera "Cindrilion". Vašingtono operai pakvietus, rudenį ją bus atidromas naujas ope-ras sezonas Vašingtone. J. F. Kennedžio centre. Į šiuos Otavos festivalius stengiamasi įjungti kiek galima daugiau ka-nadiečių dainininkų, tačiau kviečiami tik tie, kurie turi ilgesnių metų patirtį, yra dai-navę tarptautinio masto teatruose bei festivaliuose. Tuo no-rima išlaikyti augstą Otavos festi-valio lygį.

L. Šukytė jau yra įsirikavusi i tų operos solistų gretas, kurie kviečiami į tarptautinius augsto lygio festivalius įvairiose šalyse. Ji jau anksčiau yra dainavusi Ližą P. Čaikovskio "Pikų damoje" ir šį vaidmenį Otavoje. dien-raščio "The Citizen" muzikos kritiko teigimu, atliko su giliu įsijautimu, dideliu muzikalumu, gera vaidyba. Šiam "Pikų damos" pastatymui Otavoje NAC teatras panaudojo modernišką šviesos efektų techniką. Tuščios scenos viduryje padaromas už-daras kambarys, kuris greit pa-keičiamas į kelias patalpas, per-skirtas permatomom ar neper-

matomom pertvarom. Tai kine-matografijos bei televizijos technika, operoms pradėta nau-doti bene prieš dešimtį metų. Žinomas čekų rež. Vaclav Kaš-lik "Pikų damos" pastatymui pasirinko A. Puškino, o ne P. Čaikovskio idėją. Pagrindinį veikėją kariškį Hermaną jis pa-brėžia kaip centrinį operos as-menį, jį nuo pat pradžios vaiz-duoja pusiau pamišusiu. Tradi-ciniuose pastatymuose pagal P. Čaikovskio mintį Hermanas pa-laipsniui išvysto aistrų pinigams bei kortoms. Operą dirigavo Franz-Paul Decker. Montrelio simfoninio orkestro dirigentas, žinomas tarptautiniu mastu, nes yra dirigavęs svarbiausiose vi-so pasaulio operos teatruose.

Visų trijų Otavos dienraščių ir netgi Montrelio kritikų nu-mone, operos pastatymas, solis-tų dainavimas, choras ir orkest-ras buvo išskirtinai augsto ly-gio. P. Čaikovskio "Pikų dama" S. Amerikoje lig šiol nebuvo po-puliari, bet ją tokią gali pada-ryti spektakliai Otavoje.

Antrajame spektaklyje buvo apie 20 lietuvių. Operai pasi-baigus, dalis jų nuėjo į užkuli-sius pasveikinti sol. Lilijos Šu-kytės, pasikalbėti bei gauti au-tografų. Tokie festivaliai solis-tėms nelengvi. Keturi spektak-liai būna maždaug kas antrą dieną. Repeticijoms skiriama tik pora savaitė, kurių metu reikia pasiruošti naujam pasta-tymui, prisitaikyti prie naujos solistų grupės. Reikia tikrai augsto profesionalumo atlikti pagrindinius vaidmenis.

Siemet sol. L. Šukytės laukia eilė gastrolių bei operos prem-jerų. dėl kurių net nebelineka laiko atostogoms. Iš Otavos festi-valio ji grįžta Muenchenan dainuoti R. Strausso operoje "Capriccio", o rugpjūčio mėnė-sį dalyvaus Edinburgo festiva-lije Skotijoje, kur jai teks at-likti Tatjanos vaidmenį P. Čai-kovskio operoje "Eugenijus Oneginas". Po to jos laukia dvi premjeros — Ch. Gounod "Fausto", W. A. Mozarto "Tit" ir kita to kompozitoriaus opera "Così fan tutte" ("Visos jos to-kios") bei reguliarius dainavi-mas Bavarijos operoje Muen-chene.

Los Angeles jaunimo ansamblio "Spindulys" trisdešimtmečio šventėje birželio 24 d. dalyvavo ir Kanados "Gyvataras" iš Hamiltono, Ont. Nuotraukoje abi grupės įžygiuoja salėn: kairėje — spindulėliai, dešinėje — gyvatariečiai. Pirmoje eilėje iš kairės: "Spindulio" šokių mokytoja D. RAZUTYTE, jo vadovė O. RAZUTIENE ir "Gyvataro" vadovė G. BREICHMANIENE. Nuotr. L. Kanto

grafijose tokių ar panašių užuo-minų nėra, net sugestijų tokia linkme neužtikau. Tad J. Marcinkevičiaus primestį jiems ne-moralumai yra pramanyti, siekiant pažeminti Lietuvai bran-gius istorinius asmenis. Žinan-tiems Lietuvos istoriją gal ir ne-kenks, bet kaip į tai pažiūrės mokinys ar studentas, kuris pirmą kartą savo gyvenime su-sidurs su šiais vardais, jų dar-bais ar istoriniais faktais? Ar jis atskirs fikciją nuo tikrovės, idėjines autoriaus tendencijas nuo istorinės tiesos?

Šios trys J. Marcinkevičiaus dramos-poemos yra trumpalai-kės, viendienės — jas lietuviai vaidins tik iki okupacijos galo, bet ir tai ne laisva valia. Laisvę atgavę Lietuvos teatrai gal tik "Mindaugu" naudosis, nes tau-

matomom pertvarom. Tai kine-matografijos bei televizijos technika, operoms pradėta nau-doti bene prieš dešimtį metų. Žinomas čekų rež. Vaclav Kaš-lik "Pikų damos" pastatymui pasirinko A. Puškino, o ne P. Čaikovskio idėją. Pagrindinį veikėją kariškį Hermaną jis pa-brėžia kaip centrinį operos as-menį, jį nuo pat pradžios vaiz-duoja pusiau pamišusiu. Tradi-ciniuose pastatymuose pagal P. Čaikovskio mintį Hermanas pa-laipsniui išvysto aistrų pinigams bei kortoms. Operą dirigavo Franz-Paul Decker. Montrelio simfoninio orkestro dirigentas, žinomas tarptautiniu mastu, nes yra dirigavęs svarbiausiose vi-so pasaulio operos teatruose.

Visų trijų Otavos dienraščių ir netgi Montrelio kritikų nu-mone, operos pastatymas, solis-tų dainavimas, choras ir orkest-ras buvo išskirtinai augsto ly-gio. P. Čaikovskio "Pikų dama" S. Amerikoje lig šiol nebuvo po-puliari, bet ją tokią gali pada-ryti spektakliai Otavoje.

Antrajame spektaklyje buvo apie 20 lietuvių. Operai pasi-baigus, dalis jų nuėjo į užkuli-sius pasveikinti sol. Lilijos Šu-kytės, pasikalbėti bei gauti au-tografų. Tokie festivaliai solis-tėms nelengvi. Keturi spektak-liai būna maždaug kas antrą dieną. Repeticijoms skiriama tik pora savaitė, kurių metu reikia pasiruošti naujam pasta-tymui, prisitaikyti prie naujos solistų grupės. Reikia tikrai augsto profesionalumo atlikti pagrindinius vaidmenis.

Siemet sol. L. Šukytės laukia eilė gastrolių bei operos prem-jerų. dėl kurių net nebelineka laiko atostogoms. Iš Otavos festi-valio ji grįžta Muenchenan dainuoti R. Strausso operoje "Capriccio", o rugpjūčio mėnė-sį dalyvaus Edinburgo festiva-lije Skotijoje, kur jai teks at-likti Tatjanos vaidmenį P. Čai-kovskio operoje "Eugenijus Oneginas". Po to jos laukia dvi premjeros — Ch. Gounod "Fausto", W. A. Mozarto "Tit" ir kita to kompozitoriaus opera "Così fan tutte" ("Visos jos to-kios") bei reguliarius dainavi-mas Bavarijos operoje Muen-chene.

Atsiušta paminėti

JOURNAL OF BALTIC STUDIES. Volume IX, Number 4, Winter 1978. Vienintelio lietuvių straipsnis šiame leidinyje yra Tomo Vencloco "Vjačeslav Ivanov — Translator of Kristijonas Donelaitis".

Azorin, PIRMAIS STEBUKLAS. Zymaus ispanų rašytojo novelės bei ištraukos iš gausių jo veikalų. Vertė Povilas Gaurys. Viršelis — Vytauto Virkau. Kalbą žiūrėjo Pranas Razminas. Išleido "Rūta". Cikaga 1979 m., 197 psl.

IV PLJK '79 EUROPA D. Britani-joje liepos 11-18, V. Vokietijoje lie-pos 19-29. IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso leidinėlis. Reda-gavo Marytė Dambrinaitė-Smitienė. Schvetzingen 1979, psl. 51.

Milda Kivietytė, PETELISKIŲ SA-LA. Pasakos ir vaizdeliai vaikams. Ilustravo dail. Ada Korsakaitė-Sutkuvienė. Išleido 1979 m. "Pasakų Fondas", 6540 So. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629. Aštuonios pasakos, atspausdintos didelėm raidėm.

Los Angeles jaunimo ansamblio "Spindulys" trisdešimtmečio šventėje birželio 24 d. dalyvavo ir Kanados "Gyvataras" iš Hamiltono, Ont. Nuotraukoje abi grupės įžygiuoja salėn: kairėje — spindulėliai, dešinėje — gyvatariečiai. Pirmoje eilėje iš kairės: "Spindulio" šokių mokytoja D. RAZUTYTE, jo vadovė O. RAZUTIENE ir "Gyvataro" vadovė G. BREICHMANIENE. Nuotr. L. Kanto

grafijose tokių ar panašių užuo-minų nėra, net sugestijų tokia linkme neužtikau. Tad J. Marcinkevičiaus primestį jiems ne-moralumai yra pramanyti, siekiant pažeminti Lietuvai bran-gius istorinius asmenis. Žinan-tiems Lietuvos istoriją gal ir ne-kenks, bet kaip į tai pažiūrės mokinys ar studentas, kuris pirmą kartą savo gyvenime su-sidurs su šiais vardais, jų dar-bais ar istoriniais faktais? Ar jis atskirs fikciją nuo tikrovės, idėjines autoriaus tendencijas nuo istorinės tiesos?

Šios trys J. Marcinkevičiaus dramos-poemos yra trumpalai-kės, viendienės — jas lietuviai vaidins tik iki okupacijos galo, bet ir tai ne laisva valia. Laisvę atgavę Lietuvos teatrai gal tik "Mindaugu" naudosis, nes tau-

tine prasme Mindaugas priimti-nas betkokioje pasaulėžiūroje kaip vienybės ir stiprybės sim-bolis. "Mažvydas" ir "Katedra", nežiūrint geros sceninės struk-tūros ir teatrališkumo, neišpali-lietins, neprisigis. Šie veikalai ne-būtų priimtini ne laisvųjų Vakarų teatrams. Neprimtini dėl paprasčiausios priežasties, kaip jau minėjau — "blogos skonio". Kultūringas Vakarų žmogus ne-sityčioja nei iš Dievo, nei iš dvasiškų, nei religinių jausmų ar įsitikinimų — tai neišsiauklėjimo žymė, užgaulamas, primity-vizmas. Juokiasi tik komunistai, ateistai — jiems rūpi ne tiesą įrodyti, ne meilę ir sugyvenimą skelbti, bet, priešingai, skelsti neapykantą, klasių kovą, griau-ti tikėjimą, suniekinoti ir paže-minti tikinčiuosius.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

ALBERTAS PUSKEPALAITIS. Mažosios Lietuvos veikėjas, jau nuo 1920 m. rinko jos praeitį liečiančias knygas, dokumentus, žemėlapius. Nepriklausomoje Lietuvoje buvo Vokietijos poligrafijos firmų atstovu, talkino pogrindinei lietuvių spaudai II D. karo nacių okupacijos laiko-tarpje. Pokaryje savo turtingą biblioteką atsižėvė Bostonan, kur ją pa-pildė retais leidiniais. Sveikatai pa-šalijus, A. Puskepalaitis, prieš išvyk-damas pas savo globėjus Wakefielde, surinkta medžiagą paskirstė JAV bibliotekoms, telkiančioms li-tuaništinę medžiagą. Valstybiniam Kento universitetui per dr. J. F. Cadzow įteikta 220 vienetų ir taip pat žurnalų, ALKAI per A. Mažilų — 66 knygos ir laikraščių, Pensilva-nijos universitetui per dr. V. Ma-ciūną — 51 leidinys, daugiausia se-nesnės knygos. Vilniaus universiteto bibliotekai pasiūst 22 vienetai. Vy-dūno jaunimo fondas gavo pomirtinė gipsinė šio rašytojo kaukės ko-pija, 11 senų jo knygielių, dail. J. Pautieniaus tapytą Vyduono portre-tą. Iš viso buvo išdalintos net 476 knygos bei brošiūros lietuvių ir vo-kiečių kalbomis, daug žurnalų ir laikraščių.

TARPTAUTINIS ERDVIIU TYRI-NEJIMO KOMISIJOS COSPAR su-važiavime Bangalore, Indijoje, daly-vavo du lietuviai mokslininkai iš JAV — dr. Vytautas Klemas ir dr. Arvydas Klorė. Jiedu taipgi padarė pranešimus: dr. A. Klemas — apie satelitų pritaikymą hidrologiniams tyrinėjimams, dr. A. Klorė — apie Veneros atmosferos tyrimus. Šią konferenciją, surengtą birželio 1-10 d.d., atidarė Indijos premjeras M. Desai.

LATVIJŲ PROFESORIŲ bei dė-sytojų draugija (Latvian-American Association of University Professors and Instructors) rengia studijų dienas Britų Kolumbijos universitete Vankuverio š.m. rugpjūčio 9-10 d.d. Jose bus paminėta Rygos universite-to 60 metų veiklos sukaktis. Paskai-toms pakviesti ir kairurie lietuviai profesoriai. Paskaitai su diskusijo-mis skiriama 30-45 min. Rengusių komiteto vardu kvietimus išsiuntinė-jo chemijos prof. J. Lielmės. Stud-ijų dienų dalyvius pasveikins Br. Kolumbijos un-to vicerektorius prof. E. W. Vogt, atidaromąjį žodį tars prof. E. Leimanis.

"DRAUGO" DIENRASTIS ČIKA-GOJE paskelbė jau 28-tąjį romano konkursą, kurio \$1.000 premijos mecenatas šį kartą yra Kanados lie-tuvius Juozas Pleinys. Slapyvardžiais pasirašyti rankraščių su autoriaus pavardę, vardu bei adresu atskirame užklijuotame voke laukiama iki š. m. lapkričio 1 d. šiuo adresu: Dal-lissios prozos konkurso komisija, Draugas, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629, USA. Siužetai, kaip ir ankstesniuose konkursuose, pasiren-ka patys autoriai. Konkursiniai rankraščiai betgi turi užpildyti ne-mažiau kaip 200 romaninio formato puslapių. Premija gali būti nepa-skirta, jeigu vertintojų komisija ne-ras tinkamo kūrinio.

STIPENDIJŲ FONDA lietuviams studentams savo testamentu įsteigė 1964 m. Bostone miręs senosios iš-eivijos veikėjas Kazimieras Prata-pas, šiam tikslui palikęs \$30.000. Fondo administratoriais jis pasirinko Stasį Klingą, Juozą Lekį ir Ed-vardą Zaleską, teisinių reikalų tvar-kytoju — advokatą Raymond Dods, Jr. Lietuvių kilmės studentams yra numatytos vienkartinės \$1.000 sti-pendijos, kurias reikia grąžinti fon-dui, užbaigus studijas ir gavus dar-bą. Lig šiol stipendijomis, kurių bendra suma siekia apie \$20.000, pa-sinaudojo 15 lietuvių studentų. Pri-menama, kad K. Prapato stipendijų fonde šiuo metu yra apie \$20.000. Studentai, norintys gauti paskolos pavidalo stipendiją, turi kreiptis į fondo sekr. E. Zaleską, 361 Weld St., West Roxbury, MA 02132, USA. Jis suteiks platesnį informaciją ir atsiųs prašymo blankus.

TARPTAUTINIAME PLASTINIŲ CHIRURGU KONGRESE Brazilijoje, Rio mieste, dalyvavo dr. Edvar-das J. Domanskis, gyvenantis New-porte, Kalifornijoje. Jis skaitė skaid-rėmis iliustruotą paskaitą, susietą su savo patirtimi plastinės bei at-statomosios chirurgijos srityje. Pa-našų pranešimą dr. E. J. Domanskis yra padaręs ir Kalifornijos lietuvių gydytojų susirinkime.

AMERIKOS AERONAUTIKOS INSTITUTAS medaliu ir diplomu pagerbė Purdue universiteto mecha-ninės inžinerijos prof. dr. Romualdą Viskantą už išskirtinos reikšmės mokslinius darbus termofizikos sri-tyje, susietus su aeronautika bei erdvių inžinerija. Prof. dr. R. Vis-kahta yra gimęs Lietuvoje 1931 m., gimnaziją lankęs pokarijoje V. Vo-kietijoje. Mechaninės inžinerijos studijas baigė Illinojaus universite-te, doktoratą gavo Purdue universi-tete.

MILDOS KVIETYTĖS pasakų knygelę "Peteliškių sala", ilustruota dail. Ados Korsakaitės-Sutkuvienės, išleido "Pasakų fondas", 6540 So. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629, USA. Ši 64 psl. knygelė, tu-rinti spalvotą viršelį ir 37 ilustra-cijas, gaunama leidykloje ir pas lie-tuviškų knygų platintojus. Kainuoja \$4.

KAUNO POLITECHNIKOS INS-TITUTO studentų liaudies teatras, įsteigtas 1949 m. Jauno dramos ak-toriaus Petro Likos, paminėjo kū-rybinės veiklos trisdešimtmetį. Dar-bas buvo pradėtas su studentų dra-mos būreliu, vėliau išaugusiu į dra-mos studiją ir 1972 m. gavusiu stu-dentų liaudies teatro vardą. Po P. Likos teatru vadovavo aktoriai R. Tumpa, B. Raubaitė, A. Voščikas ir dabartinis vadovas L. Zelčius. Per 30 metų buvo pastatytos 37-nios vie-tinių ir užsienio autorių pjesės. Tris-dešimtmečio sukaktis paminėta stu-dentiškių teatrų savaitė. Jos rengi-niuose su naujaisiais pastatymais dalyvavo Vilniaus universiteto kie-mo ir poezimo teatrali, Kauno medi-cinos instituto, Lietuvos veterinar-jos akademijos teatrų būreliai, Tbi-lisio politechnikos instituto studentų dramos grupė. Savaitę užsklendė va-karonė, kurios susirinko jubilėjų švenčiančio studentų teatro vetera-nai, buvusieji režisoriai bei vado-vai, Kauno visuomenės atstovai. Jiems buvo parodyta naujausia premjera — A. Arbuzovo pjesė "Žiaurūs žaidimai".

LITERATŪRINĖ ŽEMAITES PREMIJA, kurią kasmet skiria jos vardo kolchozas Kelmės rajone, lai-mėjo rašytojas bei literatūros kriti-kas A. Sprindis už monografiją "Po-vilas Višinskis". Ją išleido "Vaga" Vilniuje 1978 m. Veikalas, parąš-tas beletristiniu stiliumi, atskleidžia P. Višinskio estetines pažiūras, jo indėlį į Lietuvos kultūrą bei litera-tūrą. Recenzijos betgi pabrėžia, kad A. Sprindis vadovavo marksis-tine dialektine metodologija. Pana-šia P. Višinskio monografiją 1936 m. buvo išleidsinis J. Būtenas. Nau-jos medžiagos savo platioms apimties studijai, turinčiai 310 psl., A. Sprin-dis rado Leningrado archyvuose. Ji daugiausia liečia P. Višinskio, V. Kalniečio, P. Avizonio, P. Valčiūno bei kitų Petrapilio universiteto stu-dentų bylas.

KLAIPĖDOS DRAMOS TEATRAS sezono užbaigai paruošė amerikiečių dramaturgo E. O'Neill pjesės "Anna Christie" premjerą. Spektaklį pasta-tė vyr. rež. P. Gaidys, talkinamas dail. V. Kalinausko. Pagrindiniame Annos Christie vaidmenyje debiutu-vo buvusi Saulių dramos teatro ak-torė R. Saltenytė. Šį vaidmenį taipgi paruošė ir aktorinio fakulteto stu-dentė N. Šavičienė. Kiti pagrindinių vaidmenų atlikėjai — R. Grincevičius, V. Paukštė, E. Gaigalaitė, J. Budrikaitė.

ETNOGRAFINĖ SVENTĖ "Kur-tuvėnų legenda", surengta ant Girni-ų kalno, Šiaulių rajono Kurtuvėnų apylinkėje, sutraukė 17 ansamblių. Programą sudarėnėms, žaidimais ir pasakojimais pradėjo Kupiškio miš-kuo ūkio ansamblis. Ilgame atlikėjų sąrašė minimi: etnografinis Vilniaus universiteto ansamblis, Tytuvėnų miškininkų armonikos ansamblis "Tytuvai", ansambličiai iš Kazlų Rūdos, Rietavo, Kurtuvėnų miški-ninkų kapelos, Ka

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

dos užsienio reikalų ministrė F. MacDonald, Ženevos konferencijoje pabėgėlių klausimu užėmusi netikėtai griežtą liniją prieš žmogaus teisių lauzimą komunistiniame Vietname. Pasikalbėjime su "The Toronto Star" dienraščio korespondente Mary Janingan ji teigė, kad ateityje Kanada rūpinsis ne tik Vietnamo, bet ir kitų šalių pabėgėliais, kurių pasaulyje dabar yra apie 10 milijonų. Žmogaus teisių gynimas bus nukreiptas į visas pasaulio šalis, kur jos yra lauzomos. Paklausta, ar Kanados politika šiuo klausimu nebus panaši į prez. J. Carterio, F. MacDonald atsakė: "Mes nesiribosime vien tik kalbomis, nes reikia imtis ir konkrečių veiksmų". Dienraštis "The Toronto Sun" netgi paskelbė specialų vedamąjį "Bravo Flora!" Skaitytajoms primenant, kad Kanados užsienio reikalų ministeriai ir premjero J. Diefenbakerio, ir premjero P. E. Trudeau laikais nedrįsdavo užimti griežtos linijos prieš žmogaus teises lauzančias šalis. Pasak šio dienraščio, P. E. Trudeau savo laiku žavėjosi tariamą kiniečių kompartijos vado Mao žmoniškumu, pasirašė draugystės sutartį su Sovietų Sąjunga, o Kubą ir jos diktatorių F. Castro oficialaus vizito metu garbino "viva" šūkiais.

Premjero J. Clarko vyriausybė naujai išrinkto federacinio parlamento posėdžius nutarė pradėti tik spalio 9 d. Senasis parlamentas prieš rinkimus darbą užbaigė kovo 26 d. Susidaro rekordinis pusės metų laikotarpis, kai Kanada yra valdoma be parlamento nutarimų. Net ir buvęs konservatorių vadovas bei premjeras J. Diefenbakeris patarė J. Clarkui naujo parlamento sesijos neatidėti iki rudens — per daug yra aktualių problemų, laukiančių sprendimo. Sesijos nukėlimas į spalio 9 d. liudija, kad ty problema sprendimo dar nėra paruo-

šusi premjero J. Clarko vyriausybė, Kanadą radusi blogesnėje ekonominėje būklėje nei buvo tikėtasi. Praėjusią savaitę Kanada suteikė oficialų diplomatinį pripažinimą naujam sandinistų vyriausybei Nikaragvoje.

Opozicijos vadas P. E. Trudeau paskelbė vadinamąjį opozicinį kabinetą, kurio nariai federaciniame parlamente kritikuos konservatorių premjero J. Clarko ministerių veiklą bei jų planus ateitai. Kiekvienam yra numatyta specifinė sritis. Prieš 5 metus anuometinis premjeras P. E. Trudeau buvo atleistas iš pareigų ministerių vartotojų reikalams H. Gray, o dabar jis vėl tapo paaukštintas į finansinių liberalų kritikus. Spaudai padarytame pareiškime P. E. Trudeau teigė, kad jis neplanuoja pasitraukti iš opozicijos vado pareigų ir kad yra pasiruošęs vadovauti liberalams sekančiuose parlamento rinkimuose. Pasak paties P. E. Trudeau, šiuo metu jis esąs geriausias. Tuo pačiu įtaigojama, kad liberalų partija neturi už jį geresnio politiko, nors daugelis liberalų dar nėra užmiršę šį politiką pasitraukusio finansų min. J. Turnerio, Kanadoje gerokai populiariausio už P. E. Trudeau.

Jugoslavas Jakov Bakič, Kanadon atvažiuojęs 1948 m., įsikūrė Edmontone ir tapo Kanados piliečiu. 1978 m. pavasarį jis nutarė apsilankyti Jugoslavijoje, kur jį suėmė vietinė policija Titogrado. Teisme jis buvo apkaltintas 13-ks "komunistinių J. B. Tito partizanų sušaudymu, kurį atliko jo vadovaujama četnikų partizanų grupė, kovojusi su komunistais. Teismas J. Bakičį išteisino. Kanados ambasada buvo pareikšta, kad jam bus leista grįžti Edmontonan. Pažadas liko neįteisėtas — bylos sprendimą nori panaikinti kaltintojas B. Vukčević, kreipdamasis į apeliacinį teismą.

Ateitininkų žinios

Wasagos stovykla nebuvo gausi dalyviais, bet gerai pavyko. Daugiau dėmesio buvo kreipiama į pavienius stovyklautojus, jų problemas ir asmeninį krikščionišką auklėjimą. Kyla klausimas, ar ateinančiais metais atskirti jaunučius nuo vyresniųjų ir daryti stovyklą tik vyresniesiems moksleiviams, nuo 12 iki 18 m., ar vėl jungti jaunučius su vyresniaisiais. Viena lieka aišku, kad ateitininkų stovyklos dar turėtų būti rengiamos, nes jos atlieka tam tikrą uždavinį — krikščionišką auklėjimą bendruomeninėje struktūroje.

Neringoje ateitininkų stovykla prasidės rugpjūčio 12, sekmadienį, ir truks dvi savaites, iki rugpjūčio 25 d. Stovykloje lygiagrečiai vyks jaunųjų ir vyresniųjų programa. Bus ir atskiri vadovai abiem grupėm. Stovyklos tema: "Žvilgsnis į save ir į pasaulį". Mokestis — \$115 už dvi savaites. Iš Toronto į Neringą ruošiasi vykti būrys moksleivių.

Sendraugių stovykla Dainavoje prasidėjo liepos 22 d. ir truks dvi savaites.

Skautų veikla

Šį šeštadienį, rugpjūčio 4, atidaro XVII-toji Romuvos stovykla, pavadinta "Vilniaus" vardu, minint 400 metų Vilniaus universiteto sukaktį. "Vilnius... Mokslo... Skautų... Mūsų šūkis — Lietuva" — tai oficialus stovyklos šūkis, kuris skambės kas vakarą prie laužo, vadovaujant s.v. v. sl. A. Kalinauskui. Laužavėdys kviečia visus vienetus pasirosti pirmajam lauvei, kuris turės Vilniaus temą. Svečių dienos rugpjūčio 11-12 turės sporto varžybas, didįjį laužą, vakarines Mišias, skautiškus pasirodymus, priėmimą ir vadovų vių sueigą. Visi kviečiami šį savaitgalį praleisti Romuvoje. Jaunieji mūsų stovyklos organizatoriai ir vadovai laukia iš visų stiprios moralinės paramos. Jau yra užregistruota stovyklautojų šimtinė. Stovyklos dienos, nuotaika, asmenų charakteriai, įvairios mintys, rūpesčiai, klausimai bus surašyti laikraštelyje "Vingio Takas". Visiems iki pasimatymo Romuvoje! Sėkmės vadovams — visiems stovyklautojams!

Rugsėjo 30 d. skautininkų-kių ramovė rengia Lietuvos prezidentų A. Smetonos, A. Stulginskio ir dr. K. Griniaus minėjimą šia tvarka: 10 v. r. pamaldos Lietuvos Kankinių šventovėje, 4 v.p.p. Lietuvių Namuose minėjimas koncertas. Apie prezidentus kalbės dr. J. Čuplinskienė. B. Spudienė ir ps. dr. A. Dailydė. Meninė dalį grįdins poetė Henriką Nagį ir "Volunge". Bilietai jau planinami. Kviečiami visi — visos skautų šeimos, draugai, rėmėjai ir visi tautečiai. Č. S.

Jurgulytė ir M. Butkienė, Kaunietės, A. Stanionis pakartojo jam priklausantį Lietuvos rekordą 110 m bėgime su klūtimis — 13,8 sek. Šiuo metu jį toli nepasirodė vienas dar negaliojanti pasaulio rekordininkė Vilma Bardauskienė. Trenerio J. Gadovičiaus pareiškimu, ji ruošiasi artėjančioms spartakiados kovoms.

Vilniaus sporto rūmuose draugiškų treniruočių pobūdžio susitikimuose turėjo Lietuvos ir Latvijos moterų krepšinio rinktinės, o vyrai įėgas išbandė su Gudijos krepšininkais. Moterys laimėjo dvejias rungtynes su latvėmis 78:62 ir 61:59, o vienerias pralaimėjo 58:74. Lietuvos vyrų rinktinė pirmosios rungtynės įėveikė Gudiją 105:83, suklupo antrosios 58:74. Rezultatai galėjo būti geresni, bet dėl susižeidimų Lietuvos rinktinėje nežaidė Europos čempionas V. Chomickis, A. Pavilonis, jėgų dar nėra atgavę S. Jovaiša ir A. Linkevičius. Šiomis rungtynėmis buvo ruošiasi VII-ajai spartakiadai.

Pirmieji pranešimai iš kongreso

(Atkelta iš 1-mo psl.)

supažindinti juos su pasauliniu lietuvių jaunimo kongresu. Visą Kanados lietuvių jaunimo atstovų delegacija buvo priimta liepos 12 d. specialiai paskirto augšto pareigūno George Crowley, nebologai susipažinusio su dabartine Lietuva bei mūsų tautos bukle. Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirm. Paulius Kuras jam papasakojo apie kongresinę stovyklą prie Londono, pagrindinius kongreso uždavinius. Kiti delegacijos nariai, iš anksto gerai pasirodę, išskėlė nemažai aktualių klausimų, kuriuos G. Crowley bandė atsakyti.

Bene didžiausio dėmesio susilaukė ryšiai su okupuota Lietuva: kaip juos megzti bei vykdyti, kad mums būtų kuo daugiau naudoti? G. Crowley nuomone, nevisos esamos galimybės yra panaudojamos. Gal daugiau pasiektume, jei ryšiai su okupuota Lietuva nebūtų vien tik asmeniški, pvz. su giminėmis. Siūlė kartą ryšius ir su tam tikrais pasirinktais patyrusiais asmenimis.

Aplamai jaunimo delegacija buvo patenkinta susitikimu su G. Crowley, įdomiu pokalbiu. Prieš grįžtant į stovyklą, Kanados atstovai P. Martinui buvo paliktos kelios dovanėlės, tarp jų ir knyga "Lithuanians in Canada". L. Beržinytė

TRADE WINDS MOTEL
10300 Gulf Boulevard, Treasure Island
St. Petersburg, Florida 33706, USA
Tel. (813) 360-0490
Savininkė ROTA KRAUCIŪNAITE,
Kanados lietuvaitė, kviečia tautiečius atsilankyti.
Motelis gražiai įrengtas, vėsinami kambariai ir butai, kilimai, spalvota televizija, šildomas baseinas, vieta "barbecue", balto smėlio paplūdimys, prie pat Meksikos įlankos.

AL GARBENS
REAL ESTATE LTD.
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys
Telefonas 536-2738. Jeigu niekas neatsiliepia, skambinkite 489-1543.

RONCESVALLES-PEARSON. Palikimas... as namas, 8 kambariai per 3 augstus; sumoderninti virtuvės, naujas šildymas; gražus daržas ir garažas; greitas pardavimas.

INDIAN RD.-BLOOR, dvibutis (duplex), modernių sumodernintų, vandeniu šildomas, Lietuvių Namų; įmokėti apie \$30.000: lieka viena sąjona.

JANE-BLOOR, atskiras, per 2 augstus, moderniai atremontuotas; yra maudykla, vandeniu šildomas; pirtis (saula); pilnai užbaigtas. Kaina — \$105.000.

Nuo rugpjūčio 1 d. iki rugsėjo 1 d.
Al Garbens bus išvykęs vasaros atostogų.

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA:	IMA:
10% už 1 m. term. indėlius	10 1/2% už asm. paskolas
9 1/2% už 3 m. term. indėlius	
9 1/4% už pensijų ir namų planą	10 1/4% už mortgijius
9 1/2% speciali taup. sąsk.	
9% už taupymo s-tas	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 23 milijonų dolerių
Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgijius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta sutaupę dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaidas, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgijiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BUSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonai: 532-8723 ir 532-1149 Toronto, Ontario M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas
1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9 Tel. 533-5454

Rezidencinės ir komercinės nuosavybės
Apartmentai • Kondominiumai • Nuomos
FLORIDA REAL ESTATE
Angelė E. Karnienė
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813) 360-2448. Vakara (813) 345-2738

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.
Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir 2239 Bloor Street West. Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

ANKA & PETER photographers
2374 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6S 1P5 769-4488
Specialistai vestuvinių nuotraukų, portretų ir kitų fotografinių darbų

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTSOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE
HIGH PARK BLVD., atskiras 16 kambarių namas, naujas šildymas, 5 prausyklos. Reikalingas taisymo. Greit užimtinas.
PRINCE EDWARD DR.-BERRY RD., jaukus atskiras 6 kambarių vienaauštis. Pilnai užbaigtas rūšys. Garažas su privačiu įvažiavimu. Prašoma kaina \$89,900.
BABY POINT, atskiras 7 kambarių, kvadratinio plano namas. Dvi prausyklos. Natūralus medis. Užbaigtas kambarių rūšys. Garažas su šoniniu įvažiavimu.
SOUTH KINGSWAY, didžiulis, vos keletu metų senumo 6 kambarių vienaauštis (backsplit); pilnai užbaigtas rūšys, 3 prausyklos, garažas su privačiu įvažiavimu.
HIGH PARK-BLOOR, originalus 6 butų, atskiras, mūrinis pastatas (sixplex); maždaug 20 metų senumo, 3-jų ir 2-jų miegamųjų; garažai su privačiu įvažiavimu, vieta 6 automobiliams; gauna apie \$26.700 metinių pajamų; vandeniu-alyva šildomas.
JANE-BLOOR, 17 kambarių, atskiras, originalus tributis, vandeniu-alyva šildomas, vos keliolikos metų senumo.
SWANSEA-SOUTH KINGSWAY, atskiras 7 kambarių namas, 3 prausyklos, 4 kambariai pirmame augšte; užbaigtas rūšys; maždaug 6 metų senumo; garažas su privačiu įvažiavimu; prašoma kaina — \$89,500.
Skubiai reikalingi namai pardavimui.
Nemokamas įkainojimas.
18 įstaigų jūsų patarnavimui Toronto ir Ontario provincijoje.
P. KERBERIS,
2336 BLOOR STREET WEST
tel. 763-5555 namų 239-5923

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas
999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400 M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 16 milijonų
KASOS VALANDOS:
Pirmadieniais 10-3
Antradieniais 10-3
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 10-8
Penktadieniais 10-8
Šeštadieniais 9-1
Sekmadieniais 9.30-1
Skyrius ANAPILYJE veikia sekmadieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.
MOKA UŽ:
term. indėlius 1 metų 10%
term. indėlius 2-3 metų 9 3/4%
pensijų ir namų s-tas 9 1/4%
taupomąsias s-tas 9%
depozitų-čekių s-tas 6%
DUODA PASKOLAS:
asmenines 10 1/2%
nekiln. turto 10 1/4%
investacines 10 1/2%
Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal sutaupę dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaidas. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTA, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS REAL ESTATE LTD. REALTOR
1072 Bloor St. W.
Perkant ar parduodant nekilnojimą nuosavybę visada
Jums sąžiningai patarnaus **A. Bliūdžius**
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical Fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechanikai
* taisymai. * Snieginės ir paprastos pažangos, MICHELIN, B. F. * GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Simon's TELEVISION Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS
2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772
Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas pažemini.
Nuomojam, taisom, parduodam "ADMIRAL" ir kitų firmų televizijas bei "stereo" aparatus. Turime lietuviškų pokštelių ir suvenyrų.

Lietuviška maisto krautuvė
EUROPEAN MEAT & DELICATESSEN
2899 Bloor St. W., prie Prince Edward
Tel. 233-9783 NAUJI LIETUVIAI SAVININKAI

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, skrti kairėn prie pirmųjų šviesų (1 pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus. • Savininkai: **A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas**

SPORTAS

Golfo turnyras. Š.m. rugpjūčio 5 d., 12 v., Bonaire golfo klube, prie 400 ir 12 kelių kryžkelės, įvyks tradicinis Georgian Bay vasarotųjų atviras golfo turnyras. Visi golfininkai bei golfininkės maloniai kviečiami dalyvauti. E. K.

Iškilieji sportininkai

Ray Klivečkaitė, buvusiam Niujorko Lietuvių Atletų futbolininkui, patikėtos labai atsakingos pareigos — pakviestas vadovauti (coach) Niujorko profesionalų Cosmos futbolo komandai. Tai atsakingiausias pareigos, kokias kada nors lietuvių futbolininkui teko pasiekti. R. Klivečkaitė yra baigęs fizinį auklėjimą, ilgą laiką buvo šios komandos vadovo asistentu. Pirmasis rungtynes naujam vadovui teko žaisti prieš Toronto Blizzard vienuolikę. Nežiurint šiurkštaus žaidimo, kurio metu buvo padarytos net 33 pražangos, jo vadovaujama komanda laimėjo rungtynes 3:2.

Stėpas Pikelis, po beveik dvejų metų pertraukos, bando vėl atgauti pirmąjį plaukiko pajėgumą. Pan-Amerikos žaidynėse 100 m. plaukime nugarą laimėjo III vieta. S. Pikelis džiaugiasi šiuo laimėjimu ir tikisi, kad tai geras pažangos ženklas. Montrealio olimpiadoje jis laimėjo du sidabro medalius ir buvo laikomas vienu iš geriausių pasaulio plaukiku nugarą. Jam tebeprklauso du Kanados plaukimo rekordai. Po olimpiados dalyvavimas plaukimu varžybose, susižeidė ir tik dabar parvežta atsigauti. Jo tėvas Robertas Pikelis atstovavo Kanadai 1952 m. olimpiadoje ir tuo laiku buvo vienas geriausių kanados krepšininkų. Pikeliai yra ankstyvesnės imigracijos lietuviai ir plačiai žinomi vakaru Kanadoje.

Arūnas Gataveckas ir Maggie Naužėlis dalyvavo zoologijos parke įvykusiame 20 km bėgime. Iš apie 3000 bėgikų Arūnas atbėgo 453-čias per 1:29:02.9 ir Maggie — moterų vėteranių klasėje atbėgo 5-ta per 1:37:41.9.

Algis Janušauskas artėja prie 15 m ribos. Neseniai įvykusiose Ontario varžybose triušulyje jis nusuko 14.65 m. Šiose varžybose jis buvo trečias. Pirmos vietos pasiekė — 15.09 m. Algis uždary patalpų varžybose jau yra pasiekęs 15 m ribą.

Daina Petrenaitė išrinkta į Ontario mergaičių krepšinio rinktinę. Iš viso Ontario atrinktos tik geriausios 12 žaidėjų. Atrankos stebėtojai išties metus stebėjo jaunųjų krepšininkų traukimą ir sugebėjimus. Astūnoliukmetė Daina mokosi Mary Count mokykloje.

Ina Balsytė Toronto privačių mokyklų baigimėse varžybose rutulio stūmimo laimėjo I vietą. Keturiolikos metų klasės varžybose ji nustatė rutulį 9,37 m. Ji taip pat sėkmingai dalyvavo viso sezono varžy-

bose, visuomet laimėdama pirmąsias vietas. A. S.

SPORTAS LIETUVOJE

Sovietų Sąjungos jaunų jėgų varžybas Vilniuje, trukusias net penkias dienas, laimėjo Lietuvos raiteliai — R. Sidabraitis, S. Bekreševa, S. Degtiarova, O. Jonkus, A. Grinkevičius ir E. Klimovas, surinkę 277 taškus. Jie laimėjo pereinamąją kristolo taurę, kuri lig šiol visada tekėdavo maskviečiams. Pastarieji šį kartą atsidūrė II vietoje su 264 taškais. Trečioji vieta teko Rusijos respublikos rinktinėi.

Lietuvos jaunųjų šuolių į vandenį varžybos įvyko Panevėžyje. Stipriausi buvo šio miesto mokyklos su bendrabučiu atstovai. Čempijone šuoliuose nuo 3 m. trampolino ir nuo bokšto tapo E. Namickaitė. Vaikinių grupėje susilaukia dviejų čempionų: P. Dudzinskio šuoliuose nuo bokšto ir R. Pavilonio šuoliuose nuo trampolino.

Lietuvos lauko teniso pirmenybės pasibaigė Kaune. Vienetu varžybose pirmąsias vietas laimėjo kaunietė B. Šližytė ir vilnietis V. Mažeika, moterų dvejele — B. Šližytė ir klaipėdiečių L. Diliūtė, vyrų dvejele — kaunietis G. Rimickis ir S. Labanauskas, misraus dvejele — vilnietis A. Kalvelytė ir V. Mažeika.

Tarptautiniame vandensvydžio turnyre Kaune įėgas išbandė šešios komandos, pagal rezultatus išsiskiriantys šia tvarka: 1. Alma Atos "Dinamo", 2. Leningrado "Baltika", 3. Minsko "Burevestnikas", 4. Kauno "Raudonasis Spalis" (Lietuvos čempionas), 5. "Emporas" iš Halles, R. Vokietijos, 6. Lietuvos jaunimo rinktinė, nelaimėjusi nė vieno taško. Iš galimų 10 taškų "Raudonasis spalis" tesurinko 4.

Lietuvos moterų rankinio rinktinė, ruošdamasi tautų spartakiadai Sovietų Sąjungoje, buvo išvykusi į Lenkijos Zakopane, kur treniravosi su Lenkijos rinktinė. Oficialiu abiejų rinkinių susitikimu Krokuvoje 19:17 rezultatu laimėjo Lietuvos atstovės.

Atvirose "Žalgirio" draugijos sporto klubų taurės varžybose Vilniuje, be lietuvių, dalyvavo ir lenyvastiečiai iš Estijos, Latvijos, Gudijos, Azerbaidžano, Gruzijos. Gerai pasirodė Lietuvos atstovės, pasiekusios net keturis naujus rekordus. Vilnietė A. Kasteckaja 400 m nubėgo per 52,5 sek., beveik pusę sekundės pagerindama savo prieš pora savaitę pasiektą rekordą. Birutė Keršulienė rutulį nustatė 19 m 10 cm. Jos pasiektas rezultatas yra 3 cm geresnis už buvusį R. Muzikevičienės rekordą. Kiti du rekordai: šiaulietė L. Baikauskaitė 1500 m nubėgo per 4 min. 10,7 sek., moterų estafetė 4 x 100 bėgimą taip pat baigė rekordiniu 46 sek. laiku. Estafetės rekordininkės — E. Kotovienė, N. Blūskytė, D.

vaidėję Sibiro kankiniai, "Gintaras" pakeltė gražiai sugiedota giesmė "Apsaugok, Augčiausias". Akompanavo pianistė N. Valnorūtė. Programon talpiai įsijungė vietinis dainos mėgėjų ansamblis, "Vienybės" tautinių šokių grupė su vadove G. Ivanauškiene ir akordeonistu J. Ivanauškiu. Visi džiaugėsi aiškiai pastebima "Vienybės" šokių pažanga. Vėliniams menininkams talkon atėjo M. Gelvinauskienės vadovaujama tautinių šokių grupė iš Gloucesterio ir Stroudo. O. Jasevičiūtė, atvykusi iš Mansfieldo, skaitė poemą "Artojas".

Vokietija

VASAROS STOVYKLA VAIKAMS surengta VLB krašto valdybos Romuvoje, Vasario 16 gimnazijoje, prasidėjo liepos 29 d. ir truks iki rugpjūčio 12 d. Jon buvo pakviesti lie-

kamais įrašais. Lietuvių valniką nešė jaunimo atstovės Elena Simonaitė ir Petre Lermanaitė. Prie lietuvių paminklo trumpą žodį tarė VLB Luebecko apylinkės valdybos pirm. Pranas Kotkis, pagrindiniu kalbėtoju pakviesdamas kun. V. Šarką. Pastarasis talpiai sukalbėjo maldas, vadovavo giedojimui ir apeigas pasiūlė užbaigti Lietuvos himnu. Po šių iškilnių visi baltiečiai vėl susirinko "Tannenblick" svetainėje paplėtauti ir pabendrauti.

KALBANT APIE VASARIO 16 GIMNAZIJA, prisimintina ir Muens-terijoje veikianti latvių gimnazija. Šių mokslo metų pabaigoje ji išleido jau 34-tą abiturientų laidą, kurią sudarė net 14 jaunuolių: šeši iš V. Vokietijos, trys iš JAV, du iš Britanijos, po vieną iš Švedijos, Kanados ir Australijos. Sprendžiant iš abiturientų skaičiaus, latvių gimnazija turi gerokai daugiau moksleivių už Vasario 16 gimnaziją. Latviai, kaip ir lietuviai, moksleivius savo gimnazijai telkia ne tik V. Vokietijoje, bet ir kitose laisvojo pasaulio šalyse.

Lenkų ir žydų komitetas

Ne tik lietuviai, latviai, estai turi problemų su žydais, bet ir kitos tautybės. JAV-se sudarytas jungtinis lenkų-žydų komitetas bendrom problemom spręsti. Jin įeina ir stambųjų organizacijų atstovai, būtent, JAV lenkų kongreso, kultūrinių Amerikos lenkų klubų tarybos, Amerikos žydų instituto ir kitų. Šio komiteto tikslas — aiškintis bendras problemas bei gerinti abiejų tautų santykius.

Sio komiteto atstovai lankėsi Romoje ir š. m. liepos 7 d. buvo priimti popiežiaus Jono-Pauliaus II specialioje audiencijoje. Kanados lenkų laikraštis "Związkowiec" 1979 m. 55 nr. išspausdino ilgą informaciją apie tą priėmimą žymiausioje pirmo puslapio vietoje. Pasak jos, popiežius maloniai priėmęs komiteto atstovus ir pagyręs jų

užmoji. Vienas iš komiteto narių, būtent, Gruenbergas iš Antideformacinės Lygos, pareiškė popiežiui, kad jo sambūris remia kultūrinį įvairumą ir demokratiją. Stanisław Mostwin iš S. Amerikos Lenkų Instituto sakė, jog komiteto atstovai atvyko pas popiežių prašyti pagalbos bei patarimo, kad, pradėdami veiklą, galėtų sėkmingai prisidėti prie abiejų tautų santykių gerėjimo. Popiežius, kalbėdamas lenkiškai ir angliškai, pasidžiaugė šia nauja iniciatyva ir išreiškė savo pritirimą.

Pateikdami savo veiklos programą, komiteto atstovai pareiškė, kad vienas pirmųjų veiklos žingsnių būsiąs tarptautinės literatūros premijos įsteigimas. Premija būsiąti pavadinta dr. Janušo Korčako vardu, nes jis geriausiai išreiškia bendrąjį komiteto užmojį. Jis buvo lenkų-žydų kilmės gydytojas ir pedagogas, dirbęs daugiausia vaikų globos srityje. Zuvo Treblinkos dujų kameroje drauge su 200 vaikų, patikėtų jo globai. Popiežius pareiškė, kad tokio vardo parinkimas premijai labai tinkamas, nes gerai išreiškia komiteto tikslą — dirbti brolybės idėjai, žmogaus teisių kėlimui, moralės bei religijos stiprinimui. Inf.

Pajieškojimai

Generalinio Lietuvos konsulato Niujorke įieškomi asmenys: Garolis, Ljudas, Antano s., gimęs 1920 m. kovo 8 d., Grajauskų km., Ariogalos v.l. Kedainių apsk.; Mackevičius, Viktoras, apie 50 m. amžiaus, iš Šiaulių; Matuliuskai: Julius, Juozas, Kazimieras, Kostas ir jų seserys — Emilija ir Valė, kilę iš Kelmės valsčiaus; Mockevičius, Dominykas, Vinco s., gimęs 1896 m. Žilinių dvare, Pagirių v.l. Ukmėgės apsk.; JAV atvykęs 1913 m., gyvenęs Brooklyn, N.Y.; PELECKIS, Dominykas, ar jo vaikai, gyvenę 314 W. 4th St., So. Bostone, Mass.; TUMIENE-ČESNA-KAVICIUTE, Marija, Donato d., g. 1901 m. Leningrade, gyvenusi Kaune, mokytoja: URBONAS, Juozas, gimęs 1900 m.; VALAVICIUS, Kestutis, Jono s., apie 70 m. amžiaus, gyvenęs Kaune, jo žmona Polė ir dvi dukros — Birutė ir Meilutė; VISINSKAS, Ignas, gyvenęs 228 River Street, Paterson, N.J.

Jieškomiceli arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti šiuo adresu: Consulate General of Lithuania, 41 West 82 Street, New York, N.Y. 10024, USA.

Optical Studio OKULISTAS R. SCHMID

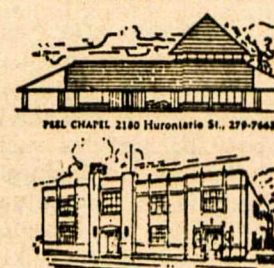
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvų Namus)
Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontaktiniai lęšiai (contact lenses).

Okulistas

S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave.,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

Turner & Porter
Roncesvalles Chapel, 436 Roncesvalles Ave.
533-7954
Yonge Chapel, 2337 Yonge St. W.
747-3155

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Kaikurie nedarbo draudos taisyklių pakeitimai, įvesti nuo liepos 1 d.

Jeį praėjusiais metais dirbote mažiau kaip 20 savaitių, jie gali liesti ir jus.

1978 m. gruodžio mėnesį parlamentas pertvarkė nedarbo draudos įstatymą liepos 1 d. įsigaliojusia pakeitimais. Kaikuriems asmenims, norintiems gauti draudos išmokas, reikės turėti didesnį kvalifikacinių darbo savaitių skaičių.

Pernai dirbote 20 ar daugiau savaitių?

Tokiu atveju pakeitimai jūsų neliečia. Dvidešimt savaitių darbas jums leidžia normaliai naudotis draudos išmokomis, gauti jas ligos, artėjančios motinystės atvejais. Vienkartinė išmoka duodama, sulaukus 65 metų amžiaus.

Pradėjote pirmą savo darbą ar grįžote darban?

Jeigu dirbate pirmą kartą ar vėl įsijungėte į darbą, praėjus daugiau nei vieneriems metams, jums reikės 20 darbo savaitių, kad galėtumėte gauti draudos išmokas. Šiai kvalifikacijai 20 darbo savaitių taisyklei kartais būna išimčių, susietų su jūsų darbu tame laikotarpyje.

Gavote draudos išmokas praėjusiais metais?

Jeį gavote jas pernai, jums gali būti pritaikytos naujos taisyklės. Išimtis daroma tik tada, kai nedarbas jūsų gyvenamajai vietai yra peržengęs 11,5%. Priešingu atveju išmokoms gauti reikės minimalaus 20 darbo savaitių kvalifikacinio periodo. Jam jokios įtakos neturės skaičius tų savaitių, kai gavote išmokas.

Kanados nedarbo drauda

Dirbanti su žmonėmis, kurie nori dirbti.

Employment and Immigration Canada
Honourable Ron Atkey
Minister
Employment and Immigration Canada
Honourable Ron Atkey
Minister

Canadā

Old Mill Tailors

Vyriškų ir moteriškų drabužių siuvėjas

7 Riverview Gardens RUDI H. SCHNEIDER
(Bloor ir Jane)
Toronto, Ont. M6S 4E4 Telefonas 769-9535

FRANK BARAUSKAS LTD., Realtor
3828 BLOOR STREET WEST, ISLINGTON, ONTARIO

• NAMAI
• VASARNAMIAI
• ŪKIAI

Stöyner, Springhurst,
Wasaga, Collingwood
(705) 445-8819
atstovas MARIO TURCO

ISTAIGOS 233-3323 NAMŲ 743-0100

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą

• Prilimame užsakymus ir maisto siuntinius iš Danijos.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui.
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu);
šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5 Telefonas 531-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

DRAUDA

BALIO MASKELIUNO
INSURANCE AGENCY LTD.

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Dar yra vietų šiose ekskursijose į EUROPA ir VILNIŲ:

rugsėjo	6 – 20	Vilnius, Roma
rugsėjo	20 – 28	Vilnius
spalio	4 – 12	Vilnius
lapkričio	1 – 9	Vilnius

Smulkesnių informacijų teirautis:

V. BAČENAS
telefonas 533-3531

ALL SEASONS TRAVEL

1551 BLOOR STREET WEST, TORONTO M6P 1A5

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

SKAITYTOJAI PASISAKO

GAILA, KAD TAIP IVYKO

K. Strikaitis viename Amerikos lietuvių laikraštyje metė šėšėlį ant A. Stepono Kęsgalos gyvenimo. Paprastai apie mirusius įeigu rašoma ar kalbama, tai tik gerai. Tokia jau yra krikščioniška etika. Tai įvyko greičiausiai todėl, kad K. Strikaitis nepažinojo to tauraus lietuvių patrioto iš arčia.

Steponas buvo labai veiklus nepriklausomos Lietuvos laikais Kaune. Galima sakyti, kad jis stovėjo labai arti valstybės viršūnių, artimai bendravo su tokiais svarbiais valstybės vyrais kaip min. pirm. Stanislauskis, švietimo min. Tonkūnas, gen. Daukantas, prof. I. Končius, Steponas Rusteika ir kt. Gerai jis buvo žinomas ir valstybės prezidentui Antanui Smetonai.

Tai buvo Lietuvos nepriklausomybei jau labai sunkūs laikai. Brendo pasaulinis karas, o kartu ir didžiausias mūsų valstybei pavojus. Lenkai ruošė Lietuvai galutinį smūgį, hitlerinė Vokietija laukė momento atplėsti Klaipėdos kraštą, sovietai tykojo momento visai užgniaužti Lietuvos laisvę.

Tais neramiais laikais studentija ruošė Kaune demonstracijas ir net riaušes. Tai buvo nelauktas smūgis ir taip jau prislėgtai mūsų vyriausybei. Pagaliau ji turėjo susaukti studentijos vadovų gana skubų posėdį, kurio metu paaiškėjo, jog prie neramumų neprisidėdą tik žemaitiai studentai. Jų buvo gerokas būrys keturiose "Samogitia" korporacijose. Tų visu korporacijų, visų žemaitių studentų priekyje, kad ir neoficialiai, stovėjo ir Steponas Kęsgala, tada dar Kenstavičius, kilęs beveik iš tiek pat garsios žemaitių šeimos, kaip ir Plechavičių šeima.

Trumpame rašiny nėra įmanoma nušviesti Stepono Kęsgalos plačią ir svarbią veiklą. Lietuvai tokių žmonių labai trūko. Būtų buvę lengviau atsilaikyti prieš Lietuvos nepriklausomybės duobkasių. Ilgainiui Steponas būtų suvities kaip vienas žymiausių naujosios kartos lietuvių valstybininkų. Deja, pritrūko laiko pačiai Lietuvos valstybei. Jos laisvę palažė sovietai ir hitleriniai vokiečiai. Steponas Kęsgala ir jo brolis Antanas buvo vieni iš tų lietuvių, kurie niekad nepasimetė, visad sugebėjo kovoti ir su rusais, ir su vokiečiais Lietuvos okupantais. Jau būdamas vokiečių laikais Kauno miesto burmistru, Steponas sugebėjo padėti Lietuvai ir lietuviams geriau, negu kuris kitas lietuvis panašioje padėtyje.

O kam nėra žinoma pavyzdiną

Stepono veikla išelviavo? Taip pvz. jis aplankė beveik visas Kanados lietuvių apylinkes, kai tik buvo išrinktas KLB krašto valdybos pirmininku. Visur mėgino įkvėpti vienungumo, kovingo patriotizmo dvasią, skatino nežiūrėti nieko kito, kaip tik Lietuvos laisvės. Tik švelnatai gerokai pradėjus šluuoti, Steponas sulėtino savo veiklą, bet iki pat paskutinės savo gyvenimo dienos stovėjo Montrealio lietuvių žymiausių veikėjų eilėje.

Be tikros šio garbingo lietuvių gyvenimo dengimas šėšėlais yra tikrai skaudus ne tik jo artimiesiems, bet ir visiems tiems lietuviams, kurie velioni pažinojo iš artai.

S. Setkus

GREITAS PASTAS

Sveikinu taip darbščiai ir turinčiai redaguojamą savaitraštį. Kiekvieną savaitę greitai sužinau beveik visą, kas kiekvienam lietuviui rūpi tremtyje iš mūsų tautiečių gyvenimo bei darbų. Nors jūs Kanadoje skundžiatės pašto vėlavimu, bet čia, Bogotoje (Kolumbijoje), "T2" gau- nu po 3-4 dienų visai reguliariai. Linkiu ištermes ir sėkmės!

Kun. M. V. Mankellūnas

ŠYPSENOS

Napoleono laikais

Po nepasisekimo prie Maskvos Napoleonas sėdėjo ir roges ir pasileido Lietuvos link. Sustoję prie Nemuno su palyda. Vargingas kaimietis pagelbėjo visai grupei persikelti į kitą pusę. Napoleonas paklausė kaimietį: — Ar daug dezertyrų persikėlė į kitą Nemuno pusę?

— Ne, tamsta esate pirmutinis. — atsakė kaimietis.

Be vandens

Vienas ekspedicijos narys, grįžęs iš centrinės Azijos dykumos, pasakojo, kad per septynias dienas negavęs nė lašo vandens. Pasakojimo klausęs švedų dailininkas Karl Larson pastebėjo:

— Nieko aš čia nepaprasto nematau. Aš, štai, septyni metai nesu nė lašo vandens gėres — tik alų ar degtinę...

• Gyvenime geriausi dalykai įvertinami tada, kai jų neturima (Roy L. Smith).

Parinko Pr. Alš.

THE PORTRAIT GALLERY

Lietuvis fotografas
Petras Žemaitis,

Specialistas portretų, vestuvinių ir vaikų nuotraukų. Įreminimai

ADRESAS: 31 King Street, Weston, Ontario (Market Place)

Tel. 249-3177, po 6 valandos vakaro 248-9564

Viesėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuvišką knyginę, plaukštelius, odos, medžio dirbinius. Ypač didelis ginklų išdirbinių pasirinkimas.

Kelionės į Lietuvą

IR ŠALIA JOS ESANČIUS MIESTUS

Vilnius-Minskas: rugsėjo 20 — rugsėjo 3 d.
Vilnius: spalio ir gruodžio mėnesiais po vieną savaitę
Vilnius-Ryga: spalio ir gruodžio mėnesiais po dvi savaites

Kelionės bei viešnagės metu teikiama vispusiška pagalba

Smulkesnė informacija teikiama telefonais 537-3060 • 532-8772
2385 Dundas St. W., Toronto Telefonas 537-2165

Vietų skaičius ribotas. Skubėkite užsisakyti.
SIMON'S, HARMONY TRAVEL SERVICE

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD. ir

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESHERIS ir A. MIKSIENĖ
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v.v.,
šeštadieniais — 9 v.r. — 12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE • Namų — Gyvybės
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

TORONTONT

Anapilio žinios

Rugpjūčio 12, sekmadienį, 12.30 val. bus tradicinės Lietuvių maldininkų pamaldos Kanados kankinių šventovėje Midlande. Specialus autobusas nuo Priskikimo parapijos šventovės išvyks sekmadienio rytą. Prašoma užsiregistruoti Priskikimo klebonijoje tel. 533-0621.

Sį šeštadienį parapijos šventovėje tuokiasi: Christopher J. Slade ir Kristina S. Ziobakaitė, John J. Williams ir Lucia M. Aquil.

Ruošiasi tuoktis: Richard J. Devey ir Daina M. Misiūnaitė, Ričardas Andrius Paškauskas ir Ilona R. Jonušaitė.

Sį sekmadienį pamaldos: 10 v. už a. a. Feliksą Gikį, 11 v. už a. a. Bronį ir Adelę Simkevičius, a. a. Anasztaziją Šepečikienę.

Lietuvių Namų žinios

Praėjusį ketvirtadienį, liepos 26, įvyko Lietuvių Namų valdybos posėdis. Ižd. J. Slivinskas pateikė valdybai LN ir "Labdaros" fondo šėsių mėnesių apyskaitą. Padaryta keletas svarbių nutarimų, ypač liečiančių autoaktyvės žemės nupirkimą iš Toronto miesto savivaldybės. Tuos reikalus tvarko S. Kuzmas.

Siuo metu daugelis Lietuvių Namų tarnautojų turi atostogas.

Praėjusį sekmadienį LN popietėje dalyvavo 150 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: I. ir L. Ramonai iš Londono, Ont., E. Schattschneider ir A. Prišmantienė iš V. Vokietijos, M. O. Krivickai iš Oakvillės, O. H. Adomoniūnai iš Montreale, O. Dailidienė iš Klevelando, K. Siliūsis iš Sault Ste. Marie, Ont., V. Gruzdis iš Niujorko.

REIKALINGAS 3-4 MIEGAMUJŲ BUTAS High Park rajone, netoli po žeminio traukinio. Skambinti tel. 766-5857 Toronto.

FOTOGRAFAS.

Darau nuotraukas įvairiomis progoms. Skambinkite — JAUNUS BAKEVICIUS po 5 v.v. telefonu 766-5818 Toronto.

NASLĖ įšėko gyvenimo draugo 55-60 metų amžiaus. Rašyti "T2" adresu ant voko pažymint "Naslel".

IRTNUOMOJAMAS KAMBARYS ir virtuvė su baldais arba be baldų. Skambinti tel. 763-6481 Toronto.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

ALDONA'S BEAUTY SALON 1618 Bloor St. West, Toronto kviečia ponias gražios šukuosenoms, specialistė pusmetinių (permanent) ir dažymų. Telefonas 533-2904

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVICIENĖ. Įvairiomis progoms skambinti į "Petals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvių Namus. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI Ballai, vestuvės, sužadėtuves, parenimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

TORONTO MIESTAS Atmatų išvežimo tvarkaraštis

1979 m. rugpjūčio 6, pirmadienį — valstybinė šventė.

Rugpjūčio 6, pirmadienį, nebus atmatų išvežimo.

Pirmadienio atmatų išvežimas bus atliktas antradienį, o antradienio — trečiadienį.

Rugpjūčio 8, trečiadienį, nebus išvežami laikraščiai ir sunkūs daiktai, kaip šaldytuvai, baldai, medžio gabalai, šepetėliai ir pan.

Palaiykite laikraščius ir sunkius daiktus išvežimui rugpjūčio 15, trečiadieniui.

R. M. BRENNER, P. Eng., F.I.C.E., Toronto miesto viešųjų darbų viršininkas

Priskikimo parapijos žinios

Moterystei ruošiasi Alvydas Petrauskas ir Irena Simanavičiūtė.

Vietnamo pabėgėlių reikalų parapijos tarybos labdaros sekcija yra išleidusi atsišaukimą ir kviečia visus parapijiečius bei kitus lietuvių prisidėti prie šio meilės artimų darbo. Prieš 35 metus mes patys pergyvenom panašius pabėgėlių vargus, todėl nepamirškime į vargą patekusių šiandien. Parapija planuoja atsiųsti keleto šeimų, kurioms reikės priežiūros ir globos vienerius metus.

Albinas ir Aldona Grubiai, Jonas ir Alma Jūrenai liepos 28 d. savo artimųjų ir draugų tarpe atšventė savo vedybinio gyvenimo 25 metų sukaktį.

Sis sekmadienis, rugpjūčio 5, yra mėnesio pirmasis. Antroji rinkliava — parapijos skoloms mokėti.

Pirmas mėnesio penktadienis — rugpjūčio 3. Ligoniai ir seneliai lankomi namuose iš anksto susitarus su parapijos kunigaig.

Ateitininkų stovykla Wasagoje, turėjusi 45 stovyklautojų, pasibaigė liepos 28 d. Visi patenkinti ir laimingi grįžo namo.

Maldininkų kelionė į Kanados kankinių šventovę Midlande įvyks rugpjūčio 12, sekmadienį. Autobusas išvyks iš parapijos klebonijos kiemo 11 v. ryto. Norintieji važiuoti autobusu prašomi registruotis klebonijos raštine.

Vasaros sekmadieniais Mišios Wasagoje stovyklavietėje — 11 v. r., mūsų šventovėje — sekmadienio vakarą 8.30 v.

Lietuvių Namų vyrų poilsio stovykla Wasagoje prasidėjo liepos 28 d., baigsis rugpjūčio 11 d.

Tretininkų Mišios ne rugpjūčio 5 d., bet rugpjūčio 19, 10.45 v. r. Susituokė: Angelė Selmytė su Stanley Mmrke, Petras Matijošaitis su Deborah Davis.

Ados Lemežytės pusseserė Sofija Lemežytė mirė Lietuvoje. A. a. Adomas Kaliukevičius, 61 m., palaidotas iš mūsų šventovės Sv. Jono kapinėse. Velionis testamentu paliko parapijai \$5000.

Naujam planui pirkti auoko: P. S. Morkūnai \$50., S. Leitienė \$20., A. Vasiukevičienė \$20., I. Kandrotienė \$50. Remontams J. P. Sičiūnai — \$50.

Mišios šeštadienį 8 v. už Karolį ir Domicelę Černiauskus, užpr. J. Černiauskienė, 8.30 už Kavaliauskų gimines mirusius, užpr. J. O. Kavaliauskai, 9 v. už Oną ir Igną Kisieliū, užpr. M. Z. Romeikos, 9.20 už Tadą Guglį, užpr. J. G. Raškauskai; sekmadienį 8 v. už Praną Adomavičių, užpr. A. J. Rakauskai, 9 v. už Edvardą Stankaitį, užpr. B. J. Stanikačią, 10 v. už Antaną Sapijonį, užpr. B. Sapijonienė, 10.45 tretininkų intencija, užpr. valdyba, 11.30 už parapiją, 8.30 v. v. už Mariją Valiulienę, užpr. E. Baršauskienę.

Toronto zoologijos sodas, įsikūręs užmiestyje, rugpjūčio 18, šeštadienį, 11 v. r., paminės penktąsias savo metines. Sodo dramblių bus iškeptas ir atiduotas didžiulis penktojo gimtadienio pyragas, dalyvaujant metropolinio Toronto pirmininkui P. Godfrey. 1978 m. Toronto zoologijos sodo išlaidos padidėjo 14,4% ir pasiekė \$5,98 milijono. Iš lankytojų gautos pajamos šios sumos neįstengė padengti — \$3,1 milijono teko pridėti iš metropolinio Toronto išdo. Tais metais zoologijos sodas susilaukė 1.064.006 lankytojų, kurių 919.987 nusipirko įėjimo bilietus, o 144.019 vaikų, neturinčių penkerių metų amžiaus, buvo įleisti nemokamai.

SIS "T2" NUMERIS yra pasakutinis prieš vasaros atostogas. Spauštuvė ir redakcija nedirbs nuo liepos 31 d. iki rugpjūčio 14 d. Dirbs tik administracija. Sekantis numeris išeis rugpjūčio 21, antradienį, rugpjūčio 23 d. data.

AUKOS "TEVISHES ZIBURIAMS". — A. a. Ginos Vaitonytės atminimui vietoje gėlių "T2" auoko \$72: dr. A. Z. Saunoriai, E. P. Vindašiai, E. Dirsienė, P. Kraniauskienė, A. Čerškuvienė, P. Z. Sakalai, R. J. Sakalai; a. a. Vytauto Juodišaus atminimui: A. O. Baltrušai — \$30, V. B. Vytai — \$25, N. Raveičienė — \$20. Ačiū už paramą spaudai.

Birutė ir Stasys Druskai su šeima lankėsi "T2" ir ta proga paaukojo \$10.

O. a. Jonaitienė giminių ir bičiulių tarpe Wasagoje atšventė tradicines Onines. Gražų priėmimą savo motinai ir močiutei surengė dukra Sigita Aušrotienė, anūkės Aldona ir Bernadeta.

A. a. Gina E. Vaitonytė, tragiškai žuvusi automobilio nelaimėje, iškilmingai palaidota iš Hamiltono lietuvių AV parapijos šventovės Sv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje. Laidotuvės susilaukė apie 400 dalyvių, ypač daug jaunimo.

I tarptautinę aviacijos šventę, kuri yra įtraukta į Toronto CNE parodos renginius, rugsėjo 1 d. atskris už garš greitesnis britų orinio susisiekimo bendrovės "British Airways" keleivinis lėktuvas "Concorde". Jį suprojektavo ir pagamino Britanijos ir Prancūzijos firmos, tikėdamosios daug užsakyimų, kurių betgi nebuvo susilaukta. Didžiosios orinio susisiekimo bendrovės šio greičiausio lėktuvo pasauilyje atsisakė dėl jo variklių perdidelio triukšmo, neekonominio degalų vartojimo, gerokai padidinusio skrydžių išlaidas. "Concorde" lėktuvų dėl jų sukeliamo triukšmo nenori įsileisti aerodromai. Minėtosios britų bendrovės "Concorde" lėktuvai iš Londono skraidė tik į Niujorką, Vašingtoną, Bahriną ir Singapūrą. Iš aviacijos šventės Toronto "Concorde" Londonan grįs su 75 keleiviais, turinčiais finansines "American Express korteles. Juos atrinks ir jų kelionės išlaidas padengs minėtoji amerikiečių bendrovė.

Generalinio JAV konsulo Toronto pareigas iš pensijos išėjusio J. Diggins perėmė Frederick Smith Jr., 50 metų amžiaus advokatas, studijavęs Cornellio ir Harvardo universitetuose, 1952-53 m. vertėsis advokatura, iki 1957 m. tarnavęs JAV karo laivynė. Įsijungęs į Valstybės Departamentą, F. Smith Jr. vadovavo skyriui, tvarkančiam iš užsienio tarnybos gaunamus skundus. Konsulas J. Diggins buvo draugiškas lietuviams, palaikė artimus ryšius su gen. Lietuvos konsulu dr. J. Žmuidzinu.

Dufferin-Peel katalikų švietimo vadyba nutarė pensijon pasitraukusio Toronto katalikų arkivyskupo Ph. Pococko vardą pavadinti vieną savo mokyklą, kuri bus pastatyta ir atidaryta Bramptone 1981 m. Atidarymas dabar gyvena arkiv. Ph. Pocock. Tikimasi, kad jo sutikimas bus gautas. Pasak švietimo vadybos narių, arkiv. Ph. Pocock yra daug nuveikęs katalikiško švietimo srityje.

Viešojo susisiekimo TTC bendrovės 1974 m. streiko arbitrus paskirtas senatorius C. Goldbergas patenkino unijos reikalavimą, kad būtų panaikintas susisiekimo bilietėlių pardavinėjimas autobusuose bei tramvajuose, kurį atlikdavo jų vairuotojai. Dabar tuos bilietėlius reikia įsigyti privačiose krautuvėse, o metalinius skrituliukus požeiminių traukinių stotyse. Dienraštis "The Globe and Mail" paskelbė specialų vedamąjį apie kelevius užgriuvusią problemą. Pačiame Toronte tokių krautuvėlių netrūksta. Problema prasideda priemiesčiuose, kai keleviai užbaigia savo bilietėlius, nes ten krautuvės viena nuo kitos skiria išties mylios. Be to, nevisos jos pardavinėja TTC bilietėlius. Belieka dvi išeitys — žyguoti namo pėstute arba bilietėlių surinkimo dėžutes kimšti dolerius, kai neturima 60 centų. 1975 m. TTC bendrovė Toronte pervežė 358 milijonus kelevių, o šiemet jų tikisi sulaukti tik 336,2 milijono. Spėjama, kad kelevių mažėjimo priežastim gali būti minėtoji bilietėlių įsigijimo problema, skatinanti nuosavų automobilių naudojimą.

A+A

Ginai Elenai Vaitonytei tragiškai mirus,

Hamiltono lietuvių šachmatų klubo garbės nariui POVLUI VAITONIUI ir jo šeimai reiškiamo gilių užuojautę —

Hamiltono lietuvių šachmatų klubas

Mylimai dukrai

A+A

GINAI VAITONYTEI

tragiškai žuvus,

Hamiltono "Talkos" bankelio pirmininką POYLĄ VAITONĮ ir jo šeimą nuoširdžiai užjaučiame —

Toronto Priskikimo parapijos bankelio valdyba ir tarnautojai

Padėka

A+A

JONAS ŠILEIKIS

mirė 1979 m. birželio 10 d., palaidotas Sv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Dėkoju dr. J. Yčui ir poniai už rūpestingą gydymą ligos metu, aplankymą laidotuvių namų koplyčioje, Tėvams pranciškonams — už rožinį koplyčioje ir gedulingos pamaldos šventovėje.

Nuoširdi padėka karsto nešėjams, visiems, kurie užprašė Mišias, atsiuntė gėlių ar vietoj jų auoko "Tėvishės Žiburiams", dalyvavo rožinio maldos koplyčioje, Mišiose šventovėje, palaidė į amžino poilsio vietą, pareiškė man užuojautas.

Dėkoju giminačiams — Stasei ir Algiiui Draugeliams, Liudai ir Vytiui Sendžikams, Petruvi Gaideliui už man parodytą nuoširdumą skausmo valandoje, pagalbą tvarkant laidotuvių reikalus.

Visiems dėkingas

Edvardas Šileikis

Kanados Lietuvių Fondo šūkis -

kapitalas Lietuvai, nuošimčiai lietuvių.

Stokiet nariais į K. L. Fondą — dides kapitalas ir nuošimčiai.

Dvilypiai Kanados piliečiai?

Kanados pilietybės problema dienraščio "The Toronto Star" liepos 9 d. laidoje atskleidė šio laikraščio bendradarbis Jack Cahill. Jis pabrėžia, kad pagal dabartinį įstatymą kanadiečiai gali turėti ne tik Kanados, bet ir kitų šalių pilietybę. 1973 m. iš Kanados pilietybės įstatymo buvo išbrauktas paragrafas, reikalaujantis iš ją gaunančio asmens atsisakyti ligi to laiko turėtos savo pilietybės. Be jo kitų diskusijų federacinis parlamentas 1977 m. patvirtino naują Kanados pilietybės įstatymą, pagal kurį pilietybę gali atšaukti vyriausybė, jeigu ją gauti buvo panaudoti suklustoti duomenys. Naujasis įstatymas taipgi užtikrina, kad Kanados pilietybė yra neličiama kiekvieno kanadiečio teisė, kurios jis gali atsisakyti tik viešu pareiškimu teisme.

J. Cahill daro išvadą, kad kiekvienas asmuo, priimančias Kanados pilietybę po 1973 m., iš tikrųjų tampa dvilypiu piliečiu — Kanados ir šalies, iš kurios jis atvyko. Dvilypiais piliečiais gali tapti ir kanadiečiai, priimdami kitos valstybės pilietybę, jeigu jie Kanados pilietybės neatsisako jos teisme. Žurnalisto J. Cahillo atskleisti faktai nustebino Kanados politikus: nė vienas jų nebuvo atkreipęs dėmesio į dvigubą ar net trigubą pilietybę, kurią leidžia minėtieji įstatymai. JAV tokių nesuipratimų nebėra, nes pilietybę

gaunantis asmuo praranda anksčiau turėtąją. Jos taip pat automatiškai netenka ir amerikietis, tapdamas kitos valstybės piliečiu.

J. Cahill primena skaitytoms, kad Sovietų Sąjunga bei jos satelitai savo piliečius laiko amžiniais piliečiais. Panašioje situacijoje dabar yra atsidūrusi ir Kanada. J. Cahillo pateikti faktai yra svarbūs iš Sovietų Sąjungos bei jos okupuotų sričių kilusiems Kanados piliečiams, kuriuos sovietai nori laikyti savo piliečiais. Neapdairus Kanados pilietybės įstatymas, leidžiantis dvigubą pilietybę, sustiprina sovietų pretenzijas į tokius kanadiečius. Jie jau oficialiai gali būti ir Kanados, ir Sovietų Sąjungos piliečiai. Tikėkimės, kad žurnalisto J. Cahillo iškelta Kanados pilietybės problema susidomys naujoji premjero J. Clarko vyriausybė ir padarys pataisas įstatyme.

Kanados statistika atskleidė kanadiečių kelionių užsienin sumažėjimą š. m. pirmajame ketvirtyje, lyginant su tuo pačiu laikotarpiu 1978 m. Keliautojų į JAV skaičius krito 8,3%, o kitas šalis — 1,5%. Per pirmuosius tris 1978 mėnesius JAV lankėsi 7,5 milijono kanadiečių, šiemet — tik 6,9 milijono. Pernai tame laikotarpyje į kitas užsienio šalis buvo išvykę 544.000 kanadiečių, o šiemet — 536.000.

MONTREALQUE

Lėšų telkėjai baigė darbą

1978 m. pabaigoje KJL Sąjungos skyrius Montrealyje sudarė IV-jo PLJ Kongreso lėšoms telkti komitetą. Jin buvo pakviesti: Irena Lukoševičiūtė — pirmininkė, Audronė Jonelytė, Ina Kličienė, Kristina Mališkaitė, Juozas Slaučiulis ir Kostas Tiliušis.

Buvo numatyti įvairūs būdai lėšoms telkti. Montrealyje gyvenantys menininkai ir tautodailės puoselėtojai paskyrė savo kūrybinius loterijai, kurios rezultatai paaiškėjo prieškongresiniame balandžio pabaigoje. Loterijos bilietų platinime talikino gausūs montrealiečių draugai visoje Kanadoje ir Amerikoje. Loterija komitetui davė \$1.663.

Sokolado išpardavimas vyko Montrealyje daugiausia gintaričių pastangom. Išparduota 3.000 plytelių ir laimėta \$1.030. Suaugusių šokolado išpardavimo čempijone tapo Hilda Lapiniene.

Aukomis duosniai prisidėjo visa eilė organizacijų ir pavienių montrealiečių: \$300 — KLB Montrealeio valdyba, \$250 — "Litas", po \$100 — KLB Moterų Draugijos Montrealeio skyrius, Montrealeio Lietuvių Akademijos Sambūris, \$60 — J. Gražys, po \$50 — L.K. Mindaugo šaulių kuopa, "Nida", R. Šimoniukštis, po \$25 — ramovėnai, "Neringos" Jūrų šaulių kuopa, J. Vieraits, po \$10 — Sv. Onos draugija, K. Martinėnas, A. Matusevičius, p. Saltanienė, \$5 — J. Gedminas. Iš viso aukomis surinkta \$1.280.

Birželio pirmą sekmadienį Aušros Vartų parapijos salėje buvo surengti atsisveikinimo pietūs, kurie davė \$381,83 pelno. M. ir B. Kasperavičiai auokojo ir maistą, ir darbą.

Buvo surengtos aštuonios vakarienės. Ju dėka į komiteto išdą įplaukė \$345. Vakarienių rengėjai — A. ir S. Jaugeliai, V. ir M. Jonynai, A. ir I. Kličiai, I. ir V. Pavilaniai, I. ir P. Lukoševičiai, L. ir P. Gedvilaitė, Laudry, E. ir R. Verbylos. Jose dalyvavo 22 poros, kaikurių net keliolika vakarienių.

Vienas didžiausių mecenatų ir rėmėjų — Aušros Vartų klebonas kun. J. Kubilius, SJ. Parapijos jaunimas ir jo organizacijos jaučiasi kaip namie: repetuoja, posėdžiauja, organizuoja parengimus. Nėra kalbos, kad už patalpas reikėtų atsilyginti. Ateina visi, o kun. Kubilius, SJ, džiaugiasi ir laimingas, kad jo parapijoje

vyksta gyvenimas, bręsta jauni žmonės. Ačiū kun. J. Kubiliui, SJ, ir visiems Tėvams jėžuitams Montrealyje.

Taigi, montrealiečiai ir vėl parodė savo solidarumą ir reikalo supratimą — lėšų telkimo komitetas surinko — išsiuntė kongreso rengėjų komitetui \$2.500, o likusius \$2.232 išdalinė į kongresą vykstančiam Montrealeio jaunimui.

Smagu darbą užbaigus. Gražūs būrys Montrealeio jaunimo išvyko į kongresą ir ten turėjo įvairias pareigas: "Gintaras" atliko antrąją dalį atidarymo programos, jaunos auđeos, vadovaujamos Inos Lukoševičiūtės, mokė stovykloje juostas austi, Rasa Lukoševičiūtė skaitė vieną pagrindinių paskaitų studijų dienos ir buvo viena iš trijų kongreso darbo prezidentų pirmininkų. Montrealeio jaunimo atstovais buvo Saulius Brikiš, Audronė Jonelytė ir Rasa Lukoševičiūtė.

Jau atėjo žinios, kad atidarymo koncerte "Gintaras" rengėjų neapvydė. Jo K. Donelaičio "Metų" nuotraukų perduotas lietuviškas žodis, liaudies instrumentų muzika, daina ir šokis pasiekė gausius mūsų išėivijos viso pasaulio jaunimo atstovus ir svečius.

Todėl, malonu užbaigus lėšų telkimą Motnrealyje, padėkoti visoms organizacijoms ir paviniams montrealiečiams, savo darbu, aukom ir patarimais prisidėjusiems prie lėšų telkimo.

Šiandien greičiausiai daug kam išnyko abejonės, kodėl mes slunčiame pinigų iš Motnrealeio. Rengiant pasaulinio masto įvykius, pirmiausia lėšos reikalingos tiesioginiams rengėjams. Montrealiečių solidarumo dėka beveik tiek pat liko ir Montrealeio jaunimui. Tai turim mokėti tinkamai suprasti ir įvertinti — konkrečiai paskatinom organizatorius įgyvendinti didelio masto pasaulinį įvykį. O kai skaitysim spaudoje atsiliepimus apie mūsų šio pasireiškimo, turėsim tiesiogiai kuo didžiulius ir kuo džiaugtis, nes ir mes, dauguma montrealiečių, esam šio pasaulinio lietuvių jaunimo renginio dalininkai.

Ir. Lukoševičienė
IV-jo PLJ Kongreso lėšų
telkimo komiteto
Montrealyje vardu

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

UTAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einausias s-tos	6.0 %	Asmenines	11.5 %
Tuopomąsias s-tos	9.25 %	Nekiln. turto	11 %
Pensijų planas	9 %	Cėkių kredito	12 %
Term. ind. 1 m.	10.25 %	Investicines nuo	12 %

Duoda nemokamą gyvybės opdraudą iki \$2,000 už toup. s-tos sumas. Nemok. gyvybės opdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilgiuosius savaitgalius. 3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.

Toronto miesto taryba planuoja pervarkyti mėnesinius \$2 leidimus, kurie buvo duodami namų savininkams naktimis patyti automobiliams gavėse prie jų nuosavybės. Sakoma, kad tokiais leidimais buvo skriaudžiami tuose pastatuose gyvenantys nuomininkai, kurie taip pat turi automobilius. Leidimas norima pardavinėti eilės tvarka — kas pirmiau kreipsis, tas juos ir gaus. Tokiu atveju miesto taryba betgi gali susilaikyti pastatų savininkų protestų, jeigu prie jų neliktų vietos jų automobiliams.

Toronto miestast netikėtai tapo trečiuoju filmų gamybos centru S. Amerikoje po Niujorko ir Los Angeles. Filmuotojai betgi nusiskundžia, kad jiems daug kliūčių daro įvairios zoninės taisyklės, kai filmams reikia pastatyti dekoracijas ar sustabdyti eismą gatvėse. I šį jų skundą dėmesį atkreipė Toronto burmistras J. Sewell, numatydamas specialius ryšininkus, kurie iš anksto aptars su filmuotojais jų problemas.

Viešas skulptūrų sodelis bus įrengtas ir atidarytas King St. E. gatvėje, priešais St. James katedrą. Ši sumanymą Toronto vadovybei pasiūlė savo pavadėns nenorintis skelbti mecenatas, išlaidoms padengti paskyręs \$96.200. Sodelyje bus sulektas apie 12 skulptūrų nuolatinei ir laikinei apžiūrai.

Istorinį Kanados atlasą per šešerius metus paruoš Toronto universiteto geografijos prof. William Dean, kasmet talkinamas 120 asmenų, kurie siekia augštesnio laipsnio įvairiuose Kanados universitetuose. Šiam projektui \$3,5 milijono paskyrė Kanados tyrimo reikalus tvarkanči taryba. Trijų tomų atlasas žemėlapiams atskleis Kanados teritorijos vystymąsi nuo priešistorinių iki dabartinių laikų, apimdamas socialinių, kultūrinių, ekonominių, politinių bei švietimo reikalų evoliuciją. Pirmame tome bus atskleistas priešistorinis laikotarpis iki 1780 m., antrame — 1780—1881 m., trečiame — 18